

Täysistunto

Keskiviikko 10.11.2021 klo 14.00—17.58

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 17.58.

Puhetta johtivat puhemies Anu Vehviläinen (14.00—15.57) ja ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (15.57—17.58).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 9.11.2021 toimitettu kansalaisaloite KAA 11/2021 vp: Polttoaineveron alentaminen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan vakausmekanismista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 99/2021 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2021 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Ensin päätetään valtiovarainvaliokunnan mietinnön VaVM 14/2021 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta. Keskustelu asiasta päättyi 9.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Sari Essayah Ano Turtiaisen kannattamana ehdottanut, että sopimus ja lakiehdotus hylätään. Lisäksi keskustelussa on Vilhelm Junnila Juha Mäenpään kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaiset kolme lausumaehdotusta.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Hylkäysehdoista on äänestettävä.

Sopimuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 41; poissa 35 (äänestys 1).

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 99/2021 vp tarkoitetun sopimuksen.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 42; poissa 36 (äänestys 2).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 99/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Sopimuksen ainoa ja lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista.

Mietintö ”jaa”, Vilhelm Junnilan lausumaehdotus 1 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 41; poissa 32 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Vilhelm Junnilan lausumaehdotus 2 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 43; poissa 31 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö ”jaa”, Vilhelm Junnilan lausumaehdotus 3 ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 42; poissa 32 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirjaan merkittiin seuraava ilmoitus: äänestyksessä 4 Suldaan Said Ahmed /vas tarkoitti äänestää ”jaa”.

Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vakaumaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 100/2021 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 27/2021 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Ensin päätetään talousvaliokunnan mietinnön TaVM 27/2021 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta. Keskustelu asiasta päättyi 9.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Sari Essayah Peter Östmanin kannattamana ehdottanut, että sopimus hylätään. Lisäksi keskustelussa on Sari Essayah Ano Turtiaisen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Hylkäysehdoista on äänestettävä.

Sopimuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 43; poissa 31 (äänestys 6).

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 100/2021 vp tarkoitetun sopimuksen.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 43; poissa 29 (äänestys 7).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 100/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Sopimuksen ainoa ja lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain 3 luvun 5 §:n ja merityösopimuslain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 222/2020 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 14/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 9.11.2021 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Rami Lehto Jukka Mäkysen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 35; poissa 32 (äänestys 8).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 222/2020 vp sisältyvät 1.— 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

6. Lakivaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 77/2021 vp

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi lakivaliokunnan jäseneksi edustaja Jari Kinnusen ja varajäseneksi edustaja Ruut Sjöblomin.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 neljänneksi lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 209/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 2 tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Hyvät edustajat, tässä vaiheessa huomautan siitä, että täällä on aika kova mutina tällä hetkellä menossa, joten jos on sisäisiä palavereita, niin pyydän pitämään niitä tämän salin ulkopuolella. — Keskustelu, ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.09 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tämän vuoden neljäs lisätalousarvioesitys kertoo talouden hyvästä vauhdista juuri tällä hetkellä. Me olemme nousemassa koronakuopasta nopeasti, ja luottamus talouteen on edelleen vahvaa niin kodeissa kuin yrityksilläkin. Ainakaan vielä rahapolitiikkaa kiristävä kustannuskierre ei näyttäydä välittömänä uhkana, mutta inflaation kehitystä on syytä seurata. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan meillä ensi vuonna 2,9 prosenttia. Euroopassa kasvuvauhti on muutoinkin kova.

Miten hyvä taloustilanne näkyy tässä neljännessä lisätalousarvioesityksessä? No se näkyy siten, että miljardit siirtyvät niin sanotusti viivan oikealle puolelle: alijäämä pienenee eikä kasva tämän myötä. Talous on toipunut siis odotettua nopeammin ja odotettua paremmin. Tämän vuoden alijäämä on nyt noin 12,2 miljardia, ja velkaa otetaan arviolta 11,7 miljardia — edelleen toki suuret summat mutta pienemmät kuin alun perin arvioimme. Verotuotot lisääntyvät 1,5 miljardilla ja menot pienenevät noin 250 miljoonalla. Käännös parempaan suuntaan on tapahtunut.

Menot pienenevät siitäkin huolimatta, että lisätalousarvio sisältää edelleen merkittäviä koronakustannuksia: Hallituksen esittämään viidenteen kustannustukeen varataan 100 miljoonaa euroa. Veikkauksen tämän vuoden kompensatio — siis kompensatio tälle vuodelle täysimääräisesti Veikkauksen vähenevästä tuloutuksesta — vaatii 40 miljoonan euron lisäystä, jotta eduskunnan jo hyväksymä kompensatiotaso voidaan toteuttaa, eli Veikkauksen tilanne oli siis vielä ennakoituakin huonompi. Lisäksi maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen korona-ajan keskellä ja sen jälkeen ehdotetaan lähes 14 miljoonaa euroa. Kuluyhteyksien turvaaminen eri puolille Suomea on hallitukselle tärkeää.

Myös poliisin määrärahoja lisätään yli 30 miljoonaa euroa toiminnan turvaamiseksi — tämä eduskunnalle mainittakoon, kun asia on ollut täällä paljon esillä. Samalla sisäministeriö ja valtiovarainministeriö käynnistävät yhteistyössä ulkopuolisen selvityksen poliisin

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

määrärahojen käytöstä ja määrärahojen riittävyyteen vaikuttavista tekijöistä. Selvitys luovutetaan ministeriöille tammikuun lopussa.

Arvoisa puhemies! Vaikka lisätalousarvio sisältää edelleen isoja koronamenoja, me olemme siirtymässä uuteen vaiheeseen. Käynnissä oleva kasvupyrähdys liittyy patoutuneen kysynnän purkautumiseen. Sukanvarteen jemmattua otetaan nyt käyttöön. Rokottaminen on edennyt, ja liiketoiminnalle asetettuja rajoituksia on purettu. Suomea on avattu, ja avoimena sen olisi hyvä myös pysyä.

Myös talouspolitiikassa on laitettava uusi vaihde päälle. Meidän on kyettävä uudistumaan niin, että pystymme luomaan edellytykset positiiviselle kasvun kiertelle. Se on oleellista suomalaisten ja Suomen edun kannalta. [Timo Heinonen: Kuulitteko, demarit?] Näivettyminen ja nuupahtaminen uhkaa, elleimme me rakenna kasvua kestäväälle pohjalle.

”Pyrähdys” on kuvaava sana tälle talouden nopealle suhdannekäänteelle. Se ei peitä alleen talouden tylsää tosiasiaa: menot ja tulot eivät ole olleet tasapainossa käytännössä yli kymmeneen vuoteen. Lompakkomme ei meinaa riittää hyvinvointimme vaateisiin, vaan lasten säästöpossukin on jatkuvassa käytössä. Veronmaksajien lisäeurojen tarve kasvaa edelleen julkisessa taloudessa. Paineet taloudessa lisääntyvät lähitulevaisuudessa erityisesti kulutusmenojen osalta väestön ikääntymisen johdosta. Kaikista on luvattu pitää huolta — niin lapsista, nuorista, perheistä kuin ikääntyivistäkin — ja tästä lupauksesta me haluamme pitää kiinni. Samaan aikaan kasvavat myös investointitarpeet muun muassa tutkimus- ja kehitystoiminnan, vihreän siirtymän ja isojen liikennehankkeiden vuoksi.

Ratkaisuksi tarjotaan toisesta ääripäästä huoletonta lisävelkaantumista ja toisesta ääripäästä mittavia leikkauksia. Vahvan, pitkäjänteisen ja kestävä kasvun saavuttaminen vaatii kuitenkin laajempaa työkalupakkia. Selvää on, ettemme me voi velkaantua loputtomasti, mutta samalla kun karsimme menoja, on huolehdittava talouskasvun edellytyksistä. Talouspolitiikka ei ole joko—tai, se on valinnoiltaan sekä—että. Ei pidä myöskään unohtaa sitä, että kestävä julkinen talous ei ole itseisarvoinen päämäärä vaan väline hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseksi pidemmällä aikavälillä — siis ei päämääränä kestävä julkinen talous vaan välineenä kestävä julkinen talous hyvinvointiyhteiskunnan säilyttämiseksi.

Arvoisa puhemies! Suhde velkaantumiseen on ollut esillä laajasti viime aikoina, myös kansainvälisessä keskustelussa. Euroopassa velkakeskustelu kietoutuu EU:n jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamiseen, korona-ajan elvytykseen sekä vihreän siirtymän vaatimiin investointeihin. Me olemme Suomessa yhä sitä mieltä — ja toivottavasti myös yhtä mieltä siitä — että puolustamme näkemystämme talouspolitiikan pelisääntöjen tärkeydestä ja niiden noudattamisesta. Sääntöjä ei voida laatia kaikkein velkaantuneimpien maiden ehdoilla. Tämä on näkemys siitäkin huolimatta, että koronakriisin jälkeen esimerkiksi velkakriteerin saavuttaminen on meille itsellemmekin haasteellista. Samoin kuin EU:ssa myös meillä kotimaassa talouspolitiikan pitkän linjan pelisäännöt ovat joutuneet koronakriisissä joustamaan. Joustovara on kuitenkin nyt käytetty loppuun, sillä hyvinvointiyhteiskuntamme rahoittaminen myös tulevaisuudessa edellyttää selkeää polkua kohti vakaata julkista taloudenpitoa. Se tarkoittaa valintoja, vaikeitakin mutta ei mahdottomia. Mahdottomana pidän vaihtoehtoa, jossa velkaannumme pysyvästi, ilman näkymää paremmasta huomisesta.

Arvoisa puhemies! Kuten edellä totesin, tärkein keino julkisen talouden tasapainottamiseksi pitkällä aikavälillä on kestävä ja vahvan talouskasvun edellytyksistä huolehtiminen. Emme voi tyytyä meille ennustettuun pitkän aikavälin prosenttiin—puolentoista kasvuraan. Se tarkoittaisi väistämättä negatiivista kierrettä 2010-luvun tapaan ja hyvinvointiyh-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

teiskunnan palveluiden ja rahoitusperustan rapautumista. Sitä en halua. [Ben Zyskowicz: Puhuteko pääministeri Marinille tällä hetkellä?] Hallitus on sitoutunut valmistelevaan julkisen talouden kestävyystiekartan sekä linjaamaan sen tavoitteisiin johtavista toimenpidekokonaisuuksista ja toimista ensi kevään kehysriihen mennessä. Kestävyystiekartta on käytännön polku kohti kestävä julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Tässä kasvun edellytykset ovat keskiössä.

Mitä sitten vahvalle, pitkäjänteiselle kasvu-uralle pääseminen edellyttää? Tärkeimpänä pidän sitä, että me ymmärrämme kasvun nojaavaan maakuntiin ja koko Suomeen. Alueilla syntyy elinvoimaa uusilla ideoilla, ahkeruudella, osaamisella ja luonnonvarojen kestävä käytön turvin. Yritteliäisyys on kasvun ydin. Osaamista tarvitaan koko Suomeen. Tämä näkyy myös hallituksen korkeakoulupolitiikan suunnassa. Ollaanko täällä myös oppositiossa samaa mieltä koulutuksen alueellisesta merkityksestä? [Sanna Antikainen: Voi kun keskusta voisi vaikuttaa!]

Kasvu edellyttää rohkeutta ja kykyä uudistua, myös vaikeissa asioissa. Tällaisia päätöksiä me tarvitsemme työllisyyden lisäämiseksi niin etuuksien uudistamisen kautta, koulutusta kohdentamalla kuin työperäistä maahanmuuttoa helpottamalla. Työlle pitää löytyä tekijät. Kasvu syntyy työnteosta. Kasvu edellyttää investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan niin valtiolta kuin yrityksiltäkin. Valtio on ensisijaisesti edellytysten luoja ja hyvän toimintaympäristön tarjoaja, mutta tietenkin myös valtion taloudellista panosta tarvitaan. Ennakoitavuus eli pitkä sihti on tässä tärkeintä yksityisen rahoituksen kannalta. Kasvu edellyttää myös tarkkaa priorisointia ja puntarointia eri investointikohteiden välillä: minkälaisilla toimilla palvelemme isänmaan etua parhaiten ja jätämme kestävä yhteiskunnan ja talouden myös lapsillemme hoidettavaksi. Kaikkea hyvää ei saa kerralla.

Arvoisa puhemies! Juuri nyt taloudessa menee hyvin, meillä ja muualla. Kyse on ennusteiden mukaan kuitenkin valitettavasti hetken huumasta, ellemme tee rohkeita valintoja. Tarvitsemme lisää työtä ja työntekijöitä, lisää tutkimus- ja kehittämistoimintaa, lisää yrityksiä ja investointeja sekä lisää elinvoimaa alueille ja alueilta. Kaikki tämä edellyttää priorisointia. En lupaa, että päätökset ovat helppoja, mutta takaan, että ne ovat välttämättömiä.

Arvoisa puhemies! Näillä sanoilla esittelen nyt lisätalousarvion. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Anu Vehviläinen: Olen huomaavinani, että täällä halutaan käydä debattiin, joten käynnistämme debatin. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja V-painiketta painaen pyytämään puheenvuoroa. — Tämän debatin käynnistää edustaja Lindtman.

14.19 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuus on meille kaikille tärkeä asia. Sen takia on tärkeää, että nyt poliisien resurssit turvataan. Se on ollut vahvasti yhteinen tahto. Myös erittäin arvokasta työtä tekevien järjestöjen rahoitukseen löytyi ratkaisu, koska siellä säästetään myös kustannuksia muissa yhteiskunnan palveluissa.

Mutta, arvoisa puhemies, niin tärkeitä kuin nämä ovatkin, tämän lisätalousarvion ehkä tärkein uutinen on se, että velkaantuminen pienenee aikaisemmin ennustetusta yli kaksi miljardia ja menotkin pienenevät. Tämä kertoo siitä, että valittu linja näyttää toimivan, ja kun on paljon puhuttu velkaantumisesta, niin Suomi kuuluu niiden euromaiden joukkoon,

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

jotka ovat korona-aikana kasvattaneet suhteellista velkaantumista vähiten. Vain kolme euromaata on onnistunut velkaa hallitsemaan korona-aikana Suomea paremmin. Pidetään tämä linja. [Puhemies koputtaa] Hallituksen talouspolitiikka näyttää tuottavan tulosta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

14.20 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman, olette aivan oikeassa, että poliisit saivat määrärahan valtavan paineen vuoksi, mutta lakivaliokunnan puheenjohtajana esitän pettymykseni siitä, että olemme vuosia huomauttaneet oikeusvaltion tilasta. Se ei nimittäin ole itsestäänselvyys. Perusrahoitusta tarvittaisiin muun muassa tuomioistuimiin, Syyttäjälaitokseen ja Rikosseuraamuslaitokseen pysyvästi 20 miljoonaa vuodessa. Näitä rahoja ei täällä näy. Täällä on tietysti myönteisiä pieniä lisäyksiä, erityisesti yksityisille oikeusavustajille on melkein suurin osa.

Tätä valtavasti ihmettelen ja nyt kysyn teiltä, oikeusvaltion kannattajat, jotka käyttä maailmalla tästä puhumassa: mitä varten suomalainen oikeusvaltio on unohdettu? Ministeri, pyydän myös teiltä vastausta. Miksi rahoja ei koskaan tule?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.21 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talous kasvaa ennätysyhyin, työllisyys kasvaa, vaikka te ette, arvoisa hallitus, ole tehneet juuri mitään sen eteen. Nyt pitää kysyä, minkä takia vielä ensi vuonna ja vielä vaalivuonna, arvoisa valtiovarainministeri Saarikko, te olette päättäneet rikkoa nämä hyvän ja vakaan talouden kehykset. Mikä on perustelu tälle? Kun kuunteli valtiovarainministeri Saarikkoa, niin tuntui, että hän puhui tänään täällä eduskunnassa pääministeri Marinille ja sosiaalidemokraateille, ja toisaalta tuli tunne, että kunpa keskusta olisi hallituksessa.

Valtiovarainministeri Saarikko, te myönsitte, että nyt te elätte lasten säästöpossujen rahoilla. Onko tämä teistä oikein, ottaa pikavippejä lasten piikkiin, kun omat rahat on jo hassattu? [Pia Viitanen: Kertooko kokoomus nyt sen leikkauslistan?]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vanhanen.

14.22 **Matti Vanhanen kesk** (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, mikrofoni päälle. [Timo Heinonen: Aika!]

Aika kuluu, joo. — Ovat ne sitten olleet pikavippejä tai Euroopan keskuspankin ja maailman keskuspankkien lainoja, tuloksena on syntynyt mahdollisuus siihen, että valtiot ovat voineet alijäämällä huolehtia siitä, että tämän pandemian aikana talous ei ole päässyt romahtamaan. Kyllä tärkein väliaikatieto tästä pandemian taloushoidosta on se, että siinä on kohtuullisen hyvin onnistuttu. Tämän aamun tiedot verottajalta, että pahimpana pandemiavuonna 20 verotulot tippuivat lopulta vain miljardilla, sekin oli myönteinen tieto. Kyllä tässä jotakin, aika paljon, on tehty oikein. Talous on kyetty pitämään pyörimässä. Se on tapahtunut vippejä ottamalla, mutta sen ansiosta talous on pidetty käynnissä ja meillä on

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

huomattavasti paremmat edellytykset vastata myös niihin haasteisiin, joita ministeri hyvin kuvasi puheessaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Suomela.

14.23 **Iiris Suomela vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo ministeri esittelypuheenvuorossaan nosti esiin, Suomen talouden kestävyys riippuu siitä, miten pystymme panostamaan kestäväan kasvuun. Tässä erityisen keskeistä on tietysti huolehtia Suomen turvallisuudesta, kuten tässä lisätalousarvioesityksessä nyt huolehditaan.

Samalla pitää tietysti kokonaisuutta pohtiessa katsoa pidemmälle. Täällä oppositio moitti kovasti velkaantumista. Pitää tietysti myös miettiä, miten nuoret ja tulevat sukupolvet selviävät velasta. Tässä osaaminen on aivan keskeistä. Elinkeinoelämän tutkimuslaitos on nostanut esiin, että jos tilanteeseen ei puututa nyt, niin minun vanhempieni ikäluokka on jäämässä Suomen koulutetuimmaksi. Sen tähden onkin keskeistä, että löytyy mahdollisuuksia myös panostaa osaamiseen, tutkimukseen, kehitykseen, innovaatiotoimintaan — siihen kestäväan kasvuun, mistä sitten tulevaisuuden eväät syntyvät ja minkä varassa voimme sitten verotuloja kasvattaa ja myös niistä velanmaksuista selvittää. Tätä asiaa on siis tarkasteltava laajemmin kuin pelkästään sen kautta, [Puhemies koputtaa] mikä sen velan hintalappu on.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Saramo.

14.24 **Jussi Saramo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kriisitalouspolitiikka on ollut Suomen taloushistorian onnistuneinta. [Välihuutoja] Kerrankin olemme toimineet vastasyklisesti, tehneet oikeanlaista suhdannepolitiikkaa. Olemme jo nyt tehneet Suomen historian uuden työllisyysennätyksen.

Siitä huolimatta pitkäaikaistyöttömyys on koronan myötä kasvanut, ja tähän on kiinnitettävä huomiota. Muistamme 90-luvun laman, sen karmean hoidon, ne virheet, joita tehtiin. Työllisyys ei koskaan noussut, työttömyys ei laskenut lamaa edeltävälle tasolle. Silloin syrjäytetyt ihmiset ja heidän lapsensa ovat yhä paitsi inhimillinen ongelma myös taloudellinen taakka, jonka takia ensikin vuonna joudutaan ottamaan velkaa.

Oikeiston linja oli siis ottaa velkaa työttömyyteen. Yli 10 vuotta te olitte vallassa, Suomen talous oli Euroopan heikoimpia. [Välihuutoja] Tällä hetkellä Suomen talous on Euroopan huipulla, [Puhemies koputtaa] kuten olemme saaneet kuulla. Nykyinen hallitus on tehnyt toisenlaiset arvovalinnat, ja se toimii.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

14.25 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Till skillnad mot vad ledamot Meri sade så har ju faktiskt justitieministeriet fått ett märkbart tilläggsanslag.

Oikeusministeriö on saanut aivan merkittävän lisämäärärahan, joka kohdistuu Rikosseuraamuslaitokseen, tuomioistuimiin, syyttäjänvirastoon, oikeusavustajiin. Se puolestaan vahvistaa oikeusvaltiota.

Kyllä tässä kaiken kaikkiaan voi olla varsin tyytyväinen, kun korona nyt ei ole täysin ohi, mutta tiedetään jo nyt, että Suomi oli parhaiten selviytyneiden joukossa niin taudin nä-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

kökulmasta kuin velkaantumisen näkökulmasta. Suomessa talous meni takapakkia muutamaa prosenttia siinä, missä talous kärsi monissa verrokkimaissa huomattavasti pahemmin, ja nyt ollaan sitten taas hyvässä nousussa. Millä mittarilla tahansa arvioidaankin nyt tätä menestymistä, [Puhemies koputtaa] niin voidaan olla varsin tyytyväisiä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

14.26 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oli hyvä, että tähän saatiin nyt panostus poliisille, mutta kyllä vielä tärkeämpää olisi saada nämä panostukset kehyksiin, jotta poliisi ei joutuisi lyhytjänteisesti suunnittelemaan toimintaansa. Poliisihan käynnisti systemaattisen kampanjan, jossa tavoitettiin kaikissa poliisilaitoksissa kansanedustajia, ja uskon, että sillä oli suuri merkitys siinä, että nyt näemme tämän 30 miljoonaa täällä.

Ja kun edustaja Meri otti huomioon mielestäni tärkeän seikan, eli tämän oikeuslaitoksen tilan, syyttäjien ja meidän oikeudenhoidon, niin tulisiko tuomarien ja syyttäjienkin käynnistää vastaavat kampanjat, jotta tämä huomattaisiin? [Ben Zyskowiczin välihuuto] Eli nämä muodostavat ketjun, joka on pohja oikeusvaltiolle, ja tämä myös tulisi huomioida.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskinen.

14.28 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinosen ja edustaja Zyskowiczille erityisesti täytyy huomauttaa, että kyllä kapitalistinenkin tiedemies tunnustaa, että tämä punavihreäksi moitittu hallitus on hoitanut talouden ja koronakriisin hyvin, ja eurooppalainen vertailu sen todistaa. [Ben Zyskowicz: Niin kuin Tuntemattomassa!] Nyt voidaan havaita, että tänä vuonna on kolmanneksen pienempi alijäämä kuin viime vuonna ja ensi vuonna se tällä tahdilla putoaa puoleen. Ja hyvät edellytykset ovat, kun tätä talouden ja työllisyyden kasvua pidetään yllä, että kahden kolmen vuoden sisällä päästään jo ylijäämään ja maksamaan velkaa takaisinpäin.

Meidän pitää, aivan kuten valtiovarainministeri totesi, vaalia tätä kasvua järkevillä toiminnoilla, ja meillä on edellytykset pitää yllä hyvinvointiyhteiskuntaa, kun osaamiseen ja tähän työllisyyden ja talouden kasvuun jatkossakin panostamme.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vähämäki.

14.29 Ville Vähämäki ps (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Jäin pohtimaan sitä, kun tuossa esittelyssä sanottiin, että lasten säästöpossu on jatkuvassa käytössä. Toisaalta se on niin, mutta toisaalta ei: Valtiontalouden kannalta, joo, kyllä me kai hiukan liikaa velkaannumme suhteessa kansantalouden kasvuun, mutta täytyy ottaa aina huomioon se, että eihän sitä... Valtion kuuluukin ottaa joka vuosi aina velkaa, mutta kansantalouden täytyy nousta nopeammin kuin se nousee, jotta taittaisimme tämän velkasuhteen. Jotenkin meidän täytyisi saada kansantalouteen kasvuloikka.

Lasten säästöpossu ei ole jatkuvassa käytössä: Jos katsotaan vuotta 2020, niin kotitalouksien säästämisaste oli 5,7. Se on käsittämättömän kova sellaisena vuonna, kun tavallisesti se on ollut jotakin 0,5. Tämä johtaa siihen, että meidän tuottavuus ja t&k-panostukset lähtevät nousuun ja kansantalous loikkaa ylöspäin, [Puhemies koputtaa] jos me vain saa-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

daan kotitalouksien säästämisaste pidettyä hyvänä, [Puhemies koputtaa] ja se vaatii poliittisia toimenpiteitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Zyskowiec.

14.30 **Ben Zyskowiec kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tällä hetkellä Suomen talous kasvaa hyvin, eikä, edustaja Koskinen, tuota mitään ongelmaa myöntää ja todeta, että tämä hallitus on koronan torjunnassa monessa kohdassa onnistunut hyvin — toki on myös epäonnistumisia, mutta se on täysin luonnollista näin ennakoimattoman viiruksen kohdalla.

Mutta, kuten ministeri Saarikko totesi, tämän talouden kasvun vauhdittamiseksi ja ylläpitämiseksi tarvitaan paljon toimia, ja minulle tuli sama tunne kuin äsken puhuneelle edustaja Heinospelä, että tässä suhteessa ministeri taisi puhua omille ministeritovereilleen. Tämän hallituksen ongelma on se, että se ei pysty asettamaan asioita tärkeysjärjestykseen, siis menoja. Näin holtitonta menojen lisäämistä ja pientenkin säästöpäätösten perumista en muista [Puhemies koputtaa] aikaisemmin koko urallani nähneeni. [Sinuhe Wallinheimo: Se on pitkä aika!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

14.31 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin hallitus on hoitanut koronan hyvin, ja siitä on tullut myös luottamus meidän talouteen. Tällä hetkellä meidän työllisyysaste on huipussaan, 73,8, löytänyt uuden huipun, mutta meillä on vielä tekemistä siihen 78 prosenttiin. Toki tämä kohtaanto-ongelma on meillä vielä, ja vielä on paljon tekemistä siihen liittyen.

Valtiovarainministeri on aikaisemmin sanonut — taisi olla budjetti 2:n kohdalla — että voi kun tämä olisi viimeinen koronabudjetti, mutta ei ole ollut. Meillä on edelleen tässä budjetissa paljon asioita koronaan liittyen, muun muassa viidennen hakukierroksen toteuttaminen kustannustuesta ja niin edelleen, sitä joudutaan hoitamaan. Mutta toivotaan, että tämä ministerin mainitsema kasvupyrähdys saadaan tässä kasvulentoon, ja tuetaan tätä eri toimenpiteillä. Muun muassa tätä esille noussutta tki-toimintaa ja hyvää luottamusta tähän meidän yritystoimintaan saadaan myös tällä budjetilla vahvistettua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

14.32 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkista taloutta vahvistetaan lisätalousarviossa sen verran hyvin, että täytyy antaa tunnustus hallitukselle onnistuneesta talouspolitiikasta. Nopea paluu kasvu-uralle on ollut suurelta osin mahdollista nimenomaan oikein ajoitetun ja riittävän merkittävässä mittaluokassa toteutetun elvytyksen kanssa. Koronatilannetta on kyetty hallitsemaan riittävän määrätietoisilla, oikein ajoitetuilla toimilla. Myös tämä on tukenut talouden toipumista.

Lisätalousarvio vähentää valtion nettolainanoton tarvetta ja vahvistaa julkista taloutta, ja minun mielestäni tämän lisätalousarvion tärkein uutinen on se, että verotulot kasvavat ja työttömyysturvamenot laskevat. Suurin yksittäinen uusi menoerä koskee yritysten kustannustuen viidettä kierrosta. Tämä on tärkeää, mutta haluan itse nostaa täältä lisätalousarviosta erään pienen yksityiskohdan, joka on myöskin koronakompensaatiota. Summa on va-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

jaa 7 miljoonaa euroa. Täällä puhutaan monista muista toimialoista, [Puhemies koputtaa] mutta mainitsen taideoppilaitokset, joka on lasten erittäin tärkeä harrastuskohde. On hienoa, että niitä myös tuetaan koronakompensaatiolla.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eestilä.

14.34 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kasvua ei tule, jos ei ole työn tekijöitä, ja tällä hetkellä taitaa työvoimapula olla varmaan kaikkialla Suomessa se kaikkein pahin kasvun pullonkaula. Näin on myös Itä-Suomessa.

Arvoisa valtiovarainministeri, te nostitte tämän koulutuspolitiikan esille, joten minä kysyn hallituksen kantaa siihen, kun ammatillisen koulutuksen järjestäjät haluavat Itä-Suomeen englanninkielisten tutkintojen järjestämisoikeuksia. Niitä Etelä-Suomessa on kymmeniä, joten voitteko kertoa kaikille tässä salissa olijoille, mihin tämä perustuu, että Itä-Suomeen ei saada englanninkielisiä tutkinnonanto-oikeuksia, järjestämislupia, vaikka siellä olisi tarve ja yritykset tarvitsevat vierasta, vieraskielistä työvoimaa? Tämä olisi toivomus, että tämä nyt mahdollisimman pian järjestettäisiin näin, että nämä saavat ne luvat.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Filatov.

14.35 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja jälleen muistutan mikrofonista. — Edelleenkin, teillä ei kyllä ole vielä mikrofoni päällä. — Näin, nyt on.

No, nyt mikki toimii ja näyttää punaista. — Hallituksella on yhteinen talouspolitiikka, ja tämäkin lisätalousarvio on hallituksessa yhdessä tehty, joten on turha puhua siitä, syntyykö niitä ratkaisuja yhdessä vai ei. Yksikään hallitus ei tee sellaisia ratkaisuja, joissa kaikki hallituspuolueet eivät olisi mukana.

Mitä tulee esimerkiksi tähän säästöpossukeskusteluun, niin monessa maassa lapset tarvitsevat säästöpossun ostaakseen itselleen oppikirjat ja maksaakseen koulutuksensa, mutta Suomessa hallitus on antanut lahjaksi pidennetyn oppivelvollisuuden ja maksuttoman toisen asteen, ja ne rakentavat niitä tulevaisuuden palikoita näiden nuorten elämässä, jolloin me selviämme koko yhteiskuntana niistä talousvaikeuksista, joissa tällä hetkellä olemme.

Työllisyys on itse asiassa se keskeisin kysymys, ja meidän pullonkaulamme on työvoima, ja kannattaa huomata, että uudessa työministeriön ennusteessa nimenomaan meidän työvoimatasomme on noussut. [Puhemies koputtaa] Se on noussut sieltä 65:stä ja vähän päälle 68:aan, [Puhemies koputtaa] ja sen eteen on tehty töitä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niemi.

14.36 Veijo Niemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa valtiovarainministeri, haluan Tampereen poliisien yhdistyksen puheenjohtajana kiittää teitä erityisesti tästä jo useasti salissa esillä olleesta 30 miljoonasta, mikä puuttui poliisin budjetista. Nyt mielenkiinnolla haluaisin lisätä myöskin, että kun puhutaan poliisista ja oikeuslaitok-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

sesta, niin toivon, että otatte huomioon myöskin vankeinhoito-osaston, vankilaviranomaiset — siellä on myöskin melkoista puutetta näissä asioissa.

Ja kuulinko oikein: kun puhuttiin 30 miljoonasta, sanoitteko, arvoisa valtiovarainministeri, yli 30 miljoonaa? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kulmuni.

14.37 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan tietenkin lappilaisena kansanedustajana kiittää näistä muutamista liikennevaltuustarkistuksista, mitä hallitus on tehnyt liittyen Simon ja Kemin hankkeisiin.

Sitten tähän julkisen talouden keskusteluun, jota täällä on käyty: Totta tosiaan silloin hallituksen alussa lähdettiin siitä, että työllisyysasteen noustessa 75 prosenttiin julkinen talous olisi tasapainossa. No nythän, koronasta huolimatta, hallitus tulee siis todennäköisesti saavuttamaan sen 75 prosentin työllisyysasteen, mutta julkinen talous ei ole tasapainossa, ja tämä on tietenkin se huoli, että mitä on tapahtunut tässä muutaman vuoden aikana — vaikka työllisyys nousee, niin se meidän julkisen talouden tasapainon tavoite myös karkaa pidemmäksi. Miten valtiovarainministeri ja hallitus ajattelevat: kuinka sitten myös julkista taloutta tasapainotettaisiin hallitusohjelman ajattelemassa hengessä, että se olisi vaalikauden lopussa tasapainossa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

14.38 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Saarikon puhetta oli ilo kuunnella monissa kohdin, ja uskon, että täällä niin hallituksesta kuin oppositiosta voidaan olla pitkälti samaa mieltä näistä tulevaisuuden skenaarioista. Mutta on harmillista, että nämä puheet eivät ole nyt synkronissa sen kanssa, minkälaista politiikkaa hallitus on harjoittanut. Eli tästä nousukaudesta huolimatta meillä miljarditolkulla ensi vuonna edelleen velkaannutaan ja kehykset on historiallisesti rikottu, ja — aivan niin kuin täällä kollegat ovat tuoneet esille — pienimpiäkään säästöpäätöksiä ei loppujen lopuksi ole voitu pitää. Mutta nyt on todella tärkeää, että me yhdessä mietimme, miten tätä kasvua pidetään yllä. Miten estetään se, että tästä ei tule vain lyhytaikainen pieni pyrähdys?

Kun tämä hallitus on kiristänyt niin asumisen, liikkumisen kuin työn verotusta tämän hallituskauden aikana, niin olisiko tämän hallituskauden loppupuolella mahdollisuus tulo-vero-kevennyksiin, jotta kansalaisten ostovoiman lisäämisen kautta pystyttäisiin saamaan edelleen tätä kasvua aikaan ja pystyttäisiin pitämään sitä yllä? [Timo Heinonen: Ei se käy Saramolle!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hopsu.

14.39 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan nostaa täältä lisätalousarviosta kohdan, joka koskee rokotuslahjoituksia. Kiitoksia kovasti siitä, että Suomen rokotuslahjoitukset ja tilattujen ylijäämärokotusten lähettämiset ovat lähteneet liikkeelle, Norsunluurannikolle tietääkseni. Jotta maailmanlaajuinen rokotuskattavuus saataisiin nousemaan yli 70 prosenttiin, mikä on tavoiteltua, tätä tulee jatkaa ripeästi. Meillä ei voi odottaa eria, jotka mahdollisesti saattaisivat jopa vanheta täällä, ja meidän pitää näiden

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

lahjoitusten lisäksi osallistua myös tähän Covax-ohjelman rahoittamiseen. Kuten todettu, tämä pandemia ei ole täällä ohi ennen kuin se on maailmanlaajuisesti hallinnassa.

Kiitokset myös taiteen perusopetuksen huomioimisesta. Tämä lisäbudjettiesitys tosiaan sisältää näitä koronakompensatioita myös sinne.

Yksi, mikä olisi hyvä ja olisi myös ilmastotoimi, olisi joukkoliikenteen toimintaedellytysten turvaaminen [Puhemies koputtaa] koronan jälkeisten budjettien kanssa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koponen, Ari.

14.40 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliisin määrärahoista on täällä puhuttu, ja tosiaan opposition, poliisin ja kansalaisten paine auttoi tässä asiassa ja syksyn budjettiriihessä määrärahoja lisättiin 10 miljoonalla ja nyt vihdoinkin paikattiin tämä 30 miljoonan vaje.

Tässä voisi ehkä keskusteluun nostaa myös sen asian, mitä jokainen voisi kysyä itseltään, että onko tämä toimintatapa oikea, missä ne tahot, jotka pitävät kovinta ääntä, saavat sitä rahaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Rehn-Kivi.

14.41 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman, arvoisa puhemies! Vi håller så småningom på att få grepp om coronapandemin som på många sätt påverkar vår ekonomi. I den nu presenterade prognosen antar man inte längre att en möjlig försämring av epidemiläget begränsar ekonomins återhämtning. Det är bra, även om öppnandet av samhället skett långsammare än man trodde i somras.

Esityksessä todetaan, että taudin kehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta. Mutta on kuitenkin hienoa, että nyt hallitus esittää määrärahoja. Tämän koronaepidemian voittaminen kuitenkin vaatii vielä resursseja muun muassa koronaviestinnän vahvistamiseen, yritysten kustannustuen viidennessä hakukierroksen toteuttamiseen, EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansalliseen käyttöön sekä THL:lle testauskapasiteetin ylläpitoon ja rokotekattavuuden parantamiseksi suunniteltuun viestintäkampanjaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Multala.

14.42 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella voi yhtyä niihin kehuihin, joita täällä on esitetty ministeri Saarikon puheista, mitä tulee talouden näky-miin ja sen haasteisiin.

Kuitenkin on pakko puuttua muutamiin puheenvuoroihin. Täällä muun muassa edustaja Saramo totesi, että Suomi on nyt kasvussa Euroopan huippua. Itse asiassa, kun katsotaan komission viimeisintä kesällä julkistettua ennustetta, Suomen talous kasvaa ennustetusti kaikista euromaista hitaimmin sekä viime että tänä vuonna. [Jussi Saramon välihuuto] Uusi ennuste toki on tulossa. Samoin VM ennustaa, että jo ensi vuonna Suomen talouskasvu tulee heikkenemään, merkittävästi hiipumaan, kuten ministeri Saarikko tässä aivan olennaisesti otti esille.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Talousskasvun haasteena ovat paitsi panostukset pitkäjänteiseen tutkimukseen ja tuotekehitykseen ja toisekseen osaavan työvoiman saatavuuteen, ja nämä olisivat nyt akuutisti toimeenpantavia asioita. Mitä, ministeri Saarikko, näille kysymyksille kuuluu, että talousskasvua voidaan vauhdittaa ensi vuoden jälkeenkin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

14.43 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nyt niin on käynyt, kun katson tätä lisätalousarviota, että verotulot kasvavat, menot pienenevät ja lainanotto pienenee yli kaksi miljardia. Mielestäni se on osoitus teoista, ja se on osoitus toimivasta hyvästä talouspolitiikasta. Työhuoneessani ja tänne tullessani mietin, että eiköhän nyt jo tämä yhtälö vihdoin kokoomukselle edes jollakin tavalla kelpaisi. [Vasemmalta: Katin kontit!] — Mutta katin kontit! — Näin ei käynyt, vaan edelleen kokoomus perää jonkinlaista kummallista leikkausvaihetta. Kokoomuksen mielestä siis menoja pitäisi leikata tässä ja nyt miljardilla, ja haluaisin tietää, että mikäli nyt tähän miljardileikkaukseen lähdetäisiin, niin kuin kokoomus toivoo toivoessaan näitä kehyspidätyksiä, voisitteko te nyt vihdoin kertoa — me olemme nyt puoli vuotta odottaneet — mikä se teidän leikkauslistanne olisi. [Puhemies koputtaa] Käytäisiinkö siinä kenties lasten säästöpossulla?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

14.45 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä ovat useat hallituspuolueiden edustajat kiitelleet talousskasvua ja sitä, miten suuri osuus hallituksen politiikalla on tässä. Kuitenkin, aivan kuten edustaja Multala tuossa aiemmin totesi, EU-komission viimeisimmän ennusteen mukaan Suomen talous kasvaa EU-maista kaikkein hitaimmin tällä hetkellä. Eli me emme voi katsoa vain sitä hetkeä, missä me juuri nyt olemme, vaan meidän täytyy katsoa myös eteenpäin. Ja tilannehan näyttää Suomen kannalta vain huonontuvan tästä eteenpäin.

Pitkällä aikavälillä kysymys ei ole tietenkään pelkästään talousskasvusta, vaan tästä velkasuhteesta. Me kokoomuksessa olemmekin esittäneet, että tähän pitäisi luoda eräänlainen velka-ankkuri, velan ja bkt:n suhteen tavoitetaso, jonka hallitus ottaisi tavoitteekseen. Tähän me tarvitsemme tietenkin käytännössä työllisyystoimia, jotta me pääsemme näihin tavoitetasoihin. [Puhemies koputtaa] Meillä on kaikista suurin maahanmuuttajien ja plus 55-vuotiaiden työttömyys, ja niille ei ole [Puhemies: Aika!] tehty tarpeeksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

14.46 **Esko Kiviranta kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talouden hyvää toipumista koronasta on tuettava kaikin keinoin. Nyt on järjestelmällisesti jatkettava yritysmuotoisen talous- ja veropolitiikan tiellä. Kustannustukea jatkamalla tuetaan pahiten kärsineitä toimialoja eli esimerkiksi matkailua ja ravintoloita.

Verotuloarvion korotus vähentää nettolainanoton tarvetta ja kertoo osaltaan talouden toipumisesta. Matala korkotaso, josta olemme saaneet nauttia, on aiheuttanut lainojen liikkeelle laskemisen yhteydessä emissiovoittoja, joten velanhallinnan eriin merkitään nyt lisäyksenä yli puoli miljardia euroa.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Yritysten kustannustuki, poliisi, taiteen perusopetus ja yrittäjien työmarkkinatukioikeuden jatkaminen ovat esimerkkejä tämän lisätalousarvion erittäin tarpeellisista menonlisäyksistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

14.47 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt se nähtiin, että meidän hallituksen ulkopuolisten kansanedustajien yli ei voi noin vain marsia. Vielä hetken aikaa sitten hallitus oli esittämässä poliisille leikkauksia 30 miljoonan edestä, ja me nostimme melkoisen haloon täällä eduskunnassa. Nyt te olette korjanneet tämän asian, ja toivon, että jatkossa, kun me esitämme kritiikkiä teidän rahankäyttöänne kohtaan, ette aina antaisi sitä samaa argumenttia, että miksi te vain kritisoitte hallituksen esityksiä. Kritisoimme sen vuoksi, että oppositiona meidän tehtävämme on kiinnittää huomiota niihin asioihin, mitkä ovat pielessä.

Olemme nyt kiertäneet perussuomalaisten johdolla viikonloppu toisensa perään maakuntia, ja sieltä selkeä viesti on ollut, että bensan hinta on aivan liian korkea. Tässä teille seuraava täky, mistä tulemme pitämään ääntä. Teillä riittää tässä budjetissa yli miljardi euroa kehitysapuun. Milloin me saadaan helpotusta maaseudun ihmisille niin, että oikeasti olisi varaa liikkua? Bensan hinta on aivan liian korkeana, ja te päätätte verotuksesta. Tässä täky teille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindén.

14.48 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aluksi haluan kiittää valtiovarainministeriä erinomaisesta esittelypuheenvuorosta tässä lisätalousarviossa. Meillähän bruttokansantulo tänä vuonna tulee olemaan noin 250 miljardia euroa, ja se, että verotulot ja valtion muut tulot kasvavat noin kahdella miljardilla, eli vajaalla prosentilla bkt:stä, on erinomainen tilanne. Mitä siinä tilanteessa pitää tehdä? Täällä salissa on jo lueteltu monia sellaisia tarpeita, joihin nyt haluttaisiin kohdentaa lisää menoja. Se, että hallitus on pitänyt tässä tilanteessa päänsä kylmänä ja on itse asiassa siellä menomäärärahojen sisällä pystynyt osoittamaan enemmän säästöjä, jotka ovat kertyneet juuri parantuneen työllisyystilanteen vaikutuksesta esimerkiksi työttömyysmenojen alentumisena, ja silti löytänyt näitä tärkeitä korjattavia asioita, kuten poliisin ja kulttuurin ja liikunnan määrärahat, on erinomaista. Mutta kokonaisuus on juuri se, mikä täällä on tuotu esille. Eli nyt voimme vähentää 2,2 miljardilla, [Puhemies koputtaa] ja tällä tavalla luomme kestävästä taloudesta pohjaa jatkokehittämiselle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

14.49 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä ministeri kertoi juuri, että ollaan lasten säästöpossuilla, ja kyllähän se aika karmealle kuulostaa, että lasten säästöpossuilla pitää jo olla. Kun miettii tätä aikaisempaa toimenpidettä, kun tähän elpymisrahastoon EU:ssa mentiin ja sinne Suomikin laittoi valtavasti rahaa, sinnehan ne rahat jäivät. Suomi ei siitä kovinkaan paljon hyötynyt. Ja nyt on tulossa EU:lle uusi tämmöinen sosiaalinen paketti, josta Ranska ja Italia, niin sanotut rikkaat maat, tulevat hyötymään. Suomi varmasti jäisi siinä aika lailla huonoon asemaan.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Kun tässä taloutta nyt mietitään, miten tämä talous saadaan tasapainoon ja vähän niin kuin järkevämpään suuntaan, niin ihan kysyisin, kun ministeri nosti esille nuo maakunnat ja koulutuksen. Yliopistolliset sairaalat ovat meille aika lailla rikkaus, ja se on hyvä, että meillä on yliopistollisia sairaaloita, mutta se ei ole automaatio, että meillä on yliopistollisia sairaaloita. Mitenkä on, onko rahoitusta mietitty näihin? Sotessa ei kuitenkaan niitä korvamerkitty.

Ja toinen asia on tämä Kansallinen syöpäkeskus. [Puhemies koputtaa] Tuntuu, että sinne sitä rahoitusta ei vain ole näkynyt. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

14.50 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että valtiontalous on pikkuhiljaa elpymässä, ja tästä voisi sanoa yhtenä kiitoksena sen, että hallituksessa on tehty määrätietoista työtä sen eteen, että yritysten kustannustukea on maksettu. On totta, että kaikille yrityksille sitä ei ole voitu myöntää sääntöjen puitteissa. Ne yritykset ovat varmasti kärsineet. Mutta kannattaa muistaa sitä suurinta osaa yrittäjistä, joille tämä on ollut korvaamattoman hyvä apu. Yritykset voivat nyt hyvin, ja ilmeisesti töitäkin on ja tulosta syntyy.

Se toinen huoli, mikä minua huolestuttaa — edustaja Markku Eestilä hyvin omassa puheenvuorossaan kuvasi tätä itäisen Suomen ammattiopetuksen englanninkielisen, ulkomaankielisen, opetuksen tutkinnonanto-oikeutta. Sitä on pihistely ja pantattu täällä jossakin. Onko se tulppa ministeriössä, vai missä se on? Olipa missä tahansa, niin kyllä Itä-Suomeen tarvitaan niitä kieliosajia, koska siellä on monia, monia yrityksiä, jotka tarvitsevat nimenomaan panoksia siihen, että osataan ulkomaankauppaa tehdä. [Puhemies koputtaa] Onko, ministeri Saarikko, tähän tulossa helpotusta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

14.52 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä nyt iloitaan talouden ja työllisyyden kasvusta, josta kaikki tietysti olemme iloisia, niin on hyvä ymmärtää, mistä se johtuu. Se johtuu täysin siitä, että maailmanlaajuisesti on elvytetty ja painettu rahaa ja otettu valtavasti velkaa, ja tämä on se, joka on vetänyt suomalaisen kysynnän kasvuun ja työllisyyden kasvuun, mutta tähän sisältyy aivan valtava riski. Ja en tiedä, onko maailmanhistoriassa kertaakaan onnistuttu sillä järjestelmällä, että vain velkaantumisen kautta hoidetaan asioita eteenpäin.

Se, mitä meidän nyt pitäisi tehdä, on se, että tämä oma pesä pistetään kuntoon. Tässä edustaja Kulmuni hyvin puhui siitä, että julkinen talous ei ole tasapainossa. Meillä on työvoimapula, vaikka meillä on samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys kasvanut. Meidän taloudessa kannustimet eivät ole kohdallaan. Sen lisäksi me ei saada ulkomailta työvoimaa avoimiin työpaikkoihin riittävän nopeasti, vaikka tämä D-viisumi tuli, mutta ei muille aloille. [Puhemies koputtaa] Eli nämä asiat pitäisi nyt laittaa nopeasti kuntoon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

14.53 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmistä huolen pitäminen on myös tärkeää talouspolitiikkaa, ja nyt on pidettävä huolta siitä,

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

että ihmiset ja alueet pääsevät kriisin jälkeen kunnolla jaloilleen. Tämän takia hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen korostuu myös tässä lisätalousarviossa. Järjestöjen resurssit turvataan, ja se on erityisen tärkeää, jotta ensi vuonna voidaan alueilla yhdessä etsiä järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistä toimintapintaa. Sote-uudistuksen tavoitteet eivät nimittäin voi toteutua ilman järjestöjen tärkeää työtä, ja nyt estämällä rahoituksen äkillinen romahdus saadaan työrauha alueille yhteisen toiminnan suunnittelemiseksi.

Puhemies! Alueiden koronasta toipumisen kannalta haluan hallitusta kiittää erityisesti myös lentoyhteysklien turvaamisesta alueille, koska se on ensisijaisen tärkeää, jotta toiminnot saadaan taas käyntiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Huttunen.

14.54 **Hanna Huttunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten ministeri Saarikko totesi tuossa alussa, kasvu nojaa todellakin maakuntiin. Haluankin kiittää hallitusta erittäin lämpimästi juuri samasta kuin edellinen puhuja, eli siitä maakuntalentojen turvaamisesta. Tuo 13,8 miljoonaa euroa on todella tärkeä panostus meidän alueitten elinvoimaan. Se on tärkeä panostus yritystoimintaan ja kokonaisuutena meidän saavutettavuuteen. Maakuntalentot ovat aivan välttämättömiä alueitten ihmisille ja ennen kaikkea elinkeinoelämälle.

Itse käytän noita lentoja, ja on ollut ilahduttavaa huomata, että matkustajamäärät ovat kuukausi kuukaudelta lisääntyneet, ja samaa on saanut lukea myös uutisista, eli joka kuukausi on matkustanut enemmän ihmisiä. Ja todellakin lämpimästi toivon myös sitä, että ihmiset alkavat käyttää tätä lentoliikennettä, että päästäisiin sitten ensi syksynä markkinaehtoiseen liikenteeseen ja lennot alkaisivat pyöriä aivan kuten ennen vanhaan.

Tästä lienee myös oppositio samaa mieltä, että hallitukselle on kiitoksen paikka tästä maakuntalentojen turvaamisesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sheikki Laakso.

14.55 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Taloudella todella menee kyllä nytten kovaa, siitä ei ole kiinni, mutta niin kuin tuossa äsken edustaja Satonen puhui, tällainen huolestuttava ilmiö voi olla edessä, ja kyllähän sen näkee. Menkäänpä puutavarakauppaan, esimerkiksi. Tämä on järjetön tilanne, miten hinnat nousevat tällä hetkellä. Tämä tilanne on oikeasti pelottava. Mutta siitä huolimatta edustaja Saramo vain paukuttelee henkseleitään ja kehuskelee siellä, kun pitäisi olla oikeasti hereillä, kun kohta on niitä töitä ihan oikeasti.

Kiitos oikeasti poliiseitten määrärahan lisäämisestä — onneksi kuuntelitte oppositiota, ja poliisejakin totta kai — mutta tässä kyllä kuvastuu pahasti se pitkäjänteisyyden puute. Aina, kun jalat meinaavat kastua, sitten ne rahat jostain löytyvät vaikka velalla. Oikeasti kyllä tähän nyt pitäisi saada sellainen oikea ote, että nähdään, [Puhemies koputtaa] mitä halutaan tehdä ja mitä ei. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Annan vielä vastauspuheenvuorot edustajille Könttä, Strand ja Mika Kari, ja heidän jälkeensä ministeri. — Edustaja Könttä, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

14.56 Joonas Könttä kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ei pelkästään kiitoksia tästä poliisin lisärahoituksesta, vaan ylipäätään panostuksista turvallisuuteen; lisärahoituksesta Tullille, Rajalle, Puolustusvoimille. Tämä on erittäin hieno symbolinen teko, mutta myös käytännön teko, kuinka paljon tämä hallitus panostaa suomalaisten turvallisuuteen. Tämä on historiallista, ja tämä tietysti kruunautuu vielä loppuvuoden isolla isolla päätöksellä.

Ministeriltä, kun hän paikalla nyt on, haluaisin kuitenkin kysyä: Kun meillä Suomessa on ollut tarpeita rakenteellisille uudistuksille jo ennen koronaa, ja tottahan toki myös koronan jälkeen, niin minkälaisina te näette nämä rakenteelliset uudistukset ja niiden tarpeen, onko kenties jotain, mitä tuolta Ruotsista voisimme ottaa mallia? Ja kun meillä on monia järjestelmiä, joiden kulut kasvavat, muun muassa asumistukijärjestelmä ja sosiaaliturvajärjestelmä, ja yrittäjyydessä on edelleen esteitä, niin mitä te näette, että voisimme tehdä, [Puhemies koputtaa] jotta tämän päivän kaltaiset hienot uutiset, kuten aamulla kuultiin, [Puhemies koputtaa] voisivat olla enemmän ja enemmän realismia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

14.57 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Jag tror det var ledamot Eestilä som lyfte fram arbetskraftsbristen.

Eestilä taisi ensimmäisten joukossa puhua tästä työvoimapulasta, ja se on kyllä isompi ongelma kuin ehkä tässäkin salissa aina ymmärretään. Vaikka kuinka velkaantuminen taittuisi ja on hienot työllisyysasteet, niin elleivät yritykset koe, että täällä kannattaa olla, kasvaa, ottaa riskiä ja investoida myös kymmenen vuoden päähän ja 20 vuoden päähän, niin huonosti käy. Elikkä pyytäisin myös kommenttia tähän työvoimapulaan ja työvoiman saataavuuteen liittyen.

Itse olen viime vuosina tavannut aika paljon ulkomaisia investoijia erityisesti akkuarvoketjuun liittyen, ja kyllä he näkevät Suomen erinomaisena paikkana. Ei siellä ole niin synkkää kuvaa kuin täällä välillä maalataan, vaan Suomi on yksi maailman parhaimpia maita monestakin eri näkökulmasta, mutta tekijöiden puute, siinä se riski on, ja niitä täytyy aidosti nyt saada tänne, ihan vaikka jokaisesta maailman maasta, kunhan tullaan töitä tekemään. — Kiitos ministerille hyvästä työstä!

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kari, Mika.

14.58 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, rouva ministeri! Vaikka eduskunnassa hallituksella on oma roolinsa ja oppositiolla iso merkittävä oma roolinsa ja täällä opposition puolelta on kiitelty hallitusta hallituksen hyvistä ratkaisuksista, muun muassa vaikkapa nyt sitten poliisien määrärahan lisäämisestä, on kuitenkin hyvä sanoa, että paineita tuli myös hallituksen sisältä. Eduskunta on yhdessä nähnyt tarpeelliseksi, että poliisin määrärahoilla on ennustettavuutta ja poliisin työllä on se tarvittava vakaus ja pohja alla, ja kansakunnan tuki. Hyvä niin, ja siitä vielä kiitos hallitukselle ja ministerille.

Oikeudenhoito on yksi osa tätä sisäisen turvallisuuden kokonaisuutta, ja oikeudenhoidon puolella on yritetty jo parlamentaarisesti viitisen vuotta sitten löytää samanlaista pitkää siltaa oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi. Toivottavasti sille työlle löytyy vielä tämänkin hallituksen aikana aikaa, jotta myös oikeudenhoidon resurssit kokonaisuudessaan

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

saan pystytään rakentamaan vähän samalla logiikalla [Puhemies koputtaa] kuin nyt poliisin määrärahat. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko, 4 minuuttia.

15.00 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tartuitte, hyvät kollegat, moniin eri teemoihin tämän lisätalousarvion yksittäisten asioiden ja laajan talouspolitiikan kuvan äärellä.

Kommentoin ensiksi tätä poliisien asiaa. Minua ei ollenkaan harmita sanoa, että kyllä, nimenomaan hallituksen uudelleenarvioon vaikuttivat eduskunnassa käyty keskustelu yli hallitus- ja oppositiorajan ja myöskin keskustelut, joita kävin poliisiylijohdajan kanssa, ja ymmärrys siitä, että poliisin toiminnassa määrärahoissa oleva puskuri, joka on ikään kuin turva taloudessa kulloisenakin toimintavuonna, oli syöty liian pieneksi ja valtion ydintoimintojen näkökulmasta se oli liian pieni, jotta toiminta olisi voitu turvata kestävällä tavalla. Olen tyytyväinen siitä, että hallitus yhteistyössä eduskunnan kanssa saattoi tämän ratkaisun tehdä, ja voimme yhdessä siitä iloita, samalla kun sitä kestävä jatkoo nyt tuo työryhmä, ulkopuolinen selvittäjä, meille arvioi, että osaisimme määrärahatason arvioida paremmin, mutta kuitenkin sillä ymmärryksellä, minkä muun muassa edustaja Koponen nosti hyvin esiin, että politiikkaa ei tehdä ratkaisulla, kuka lujimmin huutaa, vaan koko oikeudenhoidon ketju pitää ymmärtää kokonaisuutena. Tästä hallitus on useasti keskustellut, kiitos erityisesti ministeri Henrikssonin puheenvuorojen tästä aiheesta, ja olen hyvin tyytyväinen, että tässä esityksessä on nyt mukana myös tuomioistuinten, Syyttäjälaitoksen, yksityisten oikeusavustajien ja Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin yhteensä 23 miljoonaa lisää. Eli tässä on arvioitu koko oikeudenhoidon ketjua, jossa, niin kuin täällä on aivan oikein sanottu, on ollut tiettyjä ongelmia.

Edustaja Niemi: poliisin budjetti on siis reilut 30 miljoonaa tuon kirjan mukaan, ja lisätalousarvioesityksessä oleva ikään kuin laaja esitys, se kokonaisuus, on siis noin 32 miljoonaa.

No sitten yksittäisenä asiana haluan nostaa esiin myös edustaja Hopsun puheenvuoron, kun nostitte esiin — kun en itse puheenvuorossani kaikkia yksityiskohtia luetellut — nämä rokotelahjoitukset. Pidän sitä niin ikään tärkeänä humanitaarisena kehitysyhteistyönä mutta myöskin tavallaan pohjimmiltaan yhteisen solidaarisen hyvän ja myöskin oman edun näkökulmasta viisaana, kun tiedämme, miten korona ja globaali pandemia kulkevat ja kehittyvät. Se on meidän yhteinen maailmanlaajuinen etu, että vastaamme rokotuksista ja käytämme meille hankittuja rokotteita tällä tavoin, mikäli niille ei omaa käyttöä ole.

No sitten, arvoisa puhemies, tästä laajemmasta talouden kuvasta: Huomaan, että tässä aika paljon nyt keskustellaan siitä, onko millä tavalla hallitus hoitanut tätä taloutta korona-aikana. Kyllä kai aika monella tunnusmerkistöllä voi arvioida, että sitä on hoidettu hyvin, kun katsotaan kehitystä juuri nyt sekä työllisyyden että nyt esiteltävän lisätalousarvion kasvaneiden verotulojen näkökulmasta. Mutta se vielä paljon tätäkin oleellisempi keskustelu, jota omalla puheenvuorollani halusin virittää, oli se, mitä teemme tästä eteenpäin. [Ben Zyskiewicz: Hyvä!] Kaikki ennusteet, jotka nyt ovat käsissämme, lupaavat hyvää vielä ensi vuodelle mutta näivettyvää kasvua vuodelle 23, ja nyt on oikea aika keskustella niistä toimista, jo päätettyjen asioiden viemisestä eteenpäin aina jo vuoden takaisten työllisyyspäästösten realisoitumisesta tulevien kuukausien ratkaisuihin, jotta kasvun näköala olisi kestävä.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Ja niin kuin edustaja Kulmuni hyvin myöskin kysyi, sille yksi työkalu on puheenvuorosanikin nostamani kestävyystiekartta, joka ehkä kuulostaa hallinnolliselta paperilta, mutta se on yhteinen ministeriöiden ja eri toimialojen sitoumus siihen, miten sitä vajetta kurotaan umpeen. Ja se on saatava kasaan.

Mutta sitten kun tullaan tähän säästöpossukeskusteluun, niin on väärin, jos oppositio ajattelee, että puhutaan hallituksen säästöpossusta. Se oli kyllä viestini meille kaikille puolueille yhdessä. Säästöpossulla on käyty koko viime vuosikymmen. Eli meidän perusongelma on se, että menojen ja tulojen epäsuhde on pidempiaikainen ongelma kuin korona-aikana syntynyt ilmiö. [Puhemies koputtaa] Se on toki oleellista, että korona-aikana tavallaan opittu poikkeuksellinen velkaantuminen ei jää päälle, mutta säästöpossukeskustelu on pidempi ja syvempi, meille yhteinen.

Kiitos myös koulutukseen kohdistetuista puheenvuoroista, [Puhemies koputtaa] työvoimapulan esiin nostamisesta. Näillä on myös kohtalonyhteys. [Ben Zyskowicz pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Annan vielä vastauspuheenvuoron edustaja Zyskowiczille. — Olkaa hyvä.

15.04 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos ministeri Saarikolle taas erinomaisen hyvältä puheenvuorosta. Juuri se, miten ylläpidämme ja vahvistamme kasvua ja sitä kautta työllisyyttä jatkossa, on aivan avainasemassa. Sekin on totta, että Suomi on elänyt velaksi jo vuosia, mutta se ei ole tietystikään mikään peruste sille, että tällä tiellä pitää jatkaa. Minä ajattelisin, että se on peruste sille, miksi meidän pitää yrittää toimia niin, että tämä velkaantuminen tässä vauhdissa ei jatkuisi. Tämä on mielestäni se hallituksen kipupiste. Totta kai iso ongelma on pystyä hallituksessa sopimaan näistä talouden ja työllisyyden vahvistamista merkitsevistä päätöksistä, mutta vaikka sitä kasvua nyt pystyttäisiin vauhdittamaan, realismia on se, että tarvitaan myös menojen priorisointia, ja siihen tämä hallitus ei ole tähän mennessä pystynyt. Jos jostain on vähän säästetty, niin se on peruttu, kun meteli on tullut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme puhujalistaan. — Edustaja Könttä.

15.05 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tänään kansallisena onnistumisen ja kehumisen päivänä on ollut ilo lukea suomalaisten vauraudesta ja menestyksestä. Vaurauden kasvattaminen, työn lisääminen ja kasvun turvaaminen on Suomen Keskustan ykköstavoite. Vain talouskasvun kautta turvaamme hyvinvointiyhteiskunnan säilymisen.

Valtiovarainministerin esittelemässä neljännessä lisätalousarviossa panostetaan meidän suomalaisten parempaan arkeen. Heitä, joita korona on kovasti kolhinut, autetaan. Poliisien rahoitus turvataan, ja ylipäättään panostetaan suomalaisten turvallisuuteen. Samalla tavalla investoidaan myös Puolustusvoimien ja Tullin toimintaan. Kahden ulkovartiolaivan hankintaan ehdotetaan 65 miljoonaa euroa lisämäärärahaa vuodelle 2021. Nämä parantavat suomalaisten turvallisuudentunnetta, nämä parantavat isänmaan turvallisuutta.

Maakuntien saavutettavuuteen panostetaan niin ikään. Lentoliikenteen turvaaminen on teko tuottavamman ja kasvavamman kansantalouden puolesta. Maakuntalentojen tukeminen elinkeinoelämän ja viennin kannalta perustelluista syistä on tuonut sosiaaliseen mediaan suorastaan hurskastelevia esityksiä. Valitettavasti osa poliitikoistakin ajattelee, ettei

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

maakunnista tarvita kansainvälisiä yhteyksiä maailmalle, ainakaan jos kyse on lentokoneista.

Kysymys alueiden elinvoimaisuudesta jakaa päättäjiä myös sivistyspolitiikassa. Osaa-
van ja saavutettavan korkeakoulupolitiikan ansiosta myös maakuntiin suuntautuu tulevai-
suuteen uskovia investointeja, tulevaisuuden työtä ja kasvua. Biotalousrenessanssi jat-
kuu, kun koko maahan investoidaan tulevaisuuden kulutusvaatimuksia silmällä pitäen kes-
täviä tuotteita kestävästi ja laadukkaasti. Lisää hyviä investointiutuisia on näköpiirissä.

Arvoisa puhemies! Korkeakoulupolitiikassa hajauttamisen hyvää politiikkaa on jatket-
tava, jotta ammattikorkeakoulut ja yliopistot saavat jatkossakin lisää aloituspaikkoja ja uu-
sia opintokokonaisuuksia. Koko maassa hajautetusti, ei keskitetysti — tätä politiikkaa
moni vastustaa, mutta antaapa vastustaa.

Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen ja koronavirustilanteen
vuoksi päätettyjen tukitoimienkin jälkeen edelleen alijäämäiseksi. Talouden väliaikainen
elpyminen ei poista niitä rakenteellisia julkisen talouden ongelmia ja epätasapainoa, jotka
Suomessa vallitsevat. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen nousi vuonna
2020 nopeasti. Onneksi tämä velkasuhteen kasvu nyt hidastuu tänä vuonna, ja siitä pitää pi-
tää huoli, että myös tulevaisuudessa velkasuhde hidastuu. Meidän täytyy huolehtia siitä,
että Suomi ja hyvinvointiyhteiskunta on kestäväällä polulla myös vuonna 2030. Bruttokan-
santuotteen arvioidaan kasvavan tänä vuonna 3,3 prosenttia. Talouden toipuminen korona-
pandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen, mutta talouden väliaikainen
elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Väärään turvallisuu-
dentunteeseen ei saa vaipua. Muuten edessä on iso lasku lapsillemme ja lastenlapsillemme
maksettavaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Tarvitsemme enemmän rakenteellisia uudistuksia, enemmän
kasvua ja enemmän työtä, emme vähemmän. Asumistukijärjestelmä on remontoitava ja
kankea sosiaaliturva on uudistettava perustuloksi, työmarkkinoita on muokattava lähem-
mäs naapurimaa Ruotsin vastaavia ja yrittäjyyden esteitä on edelleen poistettava. Verotuk-
sen on aina oltava kannustavaa niin yrittäjille, yrityksille kuin kaikille meille kansalaisille.

Työtä riittää, ja työtä riittää myös seuraaville hallituksille, mutta se työ on nyt aloitetta-
va. Suomi tarvitsee enemmän wolteja ja vähemmän velkaa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

15.10 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Saarikolle tä-
män lisätalousarvion esittelystä. Mielestäni se oli erittäin hyvä puheenvuoro, ja erityisesti
kiitän kestävyystiekartan korostamisesta — se on tärkeä asia.

Otan tässä puheenvuorossani kantaa vain pariin mielestäni tärkeään asiaan, joita myös
monissa muissa puheenvuoroissa täällä debatin aikana on jo tuotu esille. Ensinnäkin on
hyvä todeta, että Suomen talous on toipunut koronaviruksesta muita euromaita nopeammin.
Suomi on myös suhteellisesti yksi vähiten koronaviruksesta velkaantuneista maista. Olem-
me siis onnistuneet kriisin hoidossa hyvin ja vastuullisesti. Ihmisistä huolen pitäminen on
tärkeää talouspolitiikkaa, ja siksi on pidettävä huolta siitä, että kansalaiset ja alueet pääse-
vät kriisin jälkeen kunnolla jaloilleen. Tämän takia hyvinvoinnista ja turvallisuudesta hu-
olehtiminen korostuu tässä lisätalousarviossa, ja hyvä niin.

Debatissakin mainitsin jo järjestöjen resurssien turvaamisen tärkeydestä, niin että ensi
vuonna voidaan alueilla yhteistyössä järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa et-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

siä sellaista toimintapintaa, jossa jokaiselle toimijalle löytyy oma tärkeä roolinsa. Sote-uudistuksen tavoitteet eivät nimittäin tule toteutumaan ilman järjestöjen tärkeää työtä, ja nyt kun estettiin tämä rahoituksen äkillinen romahdus, niin alueilla saadaan työrauha yhteisen toiminnan suunnittelemiseksi ja työnjaon selkeyttämiseksi. Meidän on hyvä muistaa tässä yhteydessä, että ilman järjestöjä hoito-, hoiva- ja kuntoutusvelka koronan jäljiltä olisi Suomessa vielä tätäkin suurempi. Siksi järjestöjen toimintaedellytykset on turvattava jatkossakin. Tavalla tai toisella ne on huolehdittava kuntoon, sillä kaikkia toimijoita tarvitaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja myös sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi myös tässä lisätalousarviossa oleva taiteen perusopetukseen sekä taiteeseen ja kulttuuriin panostaminen ovat tärkeitä toimenpiteitä.

Arvoisa puhemies! Poliisille ehdotetaan yhteensä yli 30 miljoonaa euroa toiminnan turvaamiseksi ja kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi sekä korruptiorikollisuuden paljastamiseksi ja tutkinnan tukemisen tehostamista koskevaa hanketta varten. Samalla käynnistetään selvitys poliisin määrärahojen käytöstä ja menotarpeisiin liittyvistä kehitysnäkymistä. Tämä on todella tärkeää, koska asiaa pitää katsoa tarpeeksi pitkäjänteisesti ja pitkällä aikavälillä. Poliisin resurssien turvaaminen pitkällä aikajänteellä on tärkeää, sillä esimerkiksi talousrikostorjunnan resurssipulan takia valtiolta jää huomattavia summia rikoshyötyjä takaisinperimättä, ja tässä ei ole kyllä mitään järkeä. Olemme puhuneet täällä eduskunnassa tämän syksyn aikana myös nuorten pahoinvoinnista. Poliisin ammattitaitoa tarvitaan myös esimerkiksi koulukiusaamista ja kouluväkivaltaa ennaltaehkäisevässä työssä, ja myös tämän toiminnan turvaamiseen on poliisilta löydyttävä resursseja ja rahoitusta.

Arvoisa puhemies! Koronapandemia on ruuhkauttanut asioiden käsittelyä tuomioistuimissa ja Syyttäjälaitoksessa, koska lukuisten asioiden käsittely jouduttiin keskeyttämään tai niitä siirtämään erityisjärjestelyin pandemian leviämisen estämiseksi. Ihmisten oikeusturvan kannalta tämä on sietämätön tilanne, ja siksi tuomioistuimille osoitettu määräraha ruuhkien purkamiseksi onkin tärkeä asia.

Ja kuten debatissakin totesin, maakuntien tulevaisuuden kannalta lentoliikenne on välttämätöntä. Matkustajamäärät eivät ole kuitenkaan vielä koronan jälkeen palautuneet aivan entiselleen, ja siksi maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen tarkoitettu määräraha on välttämätön. Näin saadaan turvattua ostoliikenteen mukaiset lentoyhteydet elokuulle 2022 asti. Toivottavasti silloin yhteiskunta toimii jo normaalisti ja voimme löytää myös markkinaehtoisia ratkaisuja.

Arvoisa puhemies! Vaikka talous onkin nyt hyvää vauhtia toipumassa — kiitos hallituksen ripeän ja oikeasuuntaisen toiminnan — ei koronan varjo ole vielä suinkaan väistynyt. Meidän on tehtävä kaikkemme, että koronan seuraukset yhteiskunnassamme olisivat mahdollisimman vähäiset ja niihin voidaan vastata nopeasti ja päättäväisesti. Tarvitaan edelleen panostuksia niin ihmisten kuin myös talouden hyvinvoinnin turvaamiseksi. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Soinikoski.

15.15 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa puhemies! Oppositio on koko vaalikauden hokenut, että hallituksella on avoin velkapiikki ja hallituksen toimet työllisyyden parantamiseksi ovat riittämättömiä. Tässä lisätalousarviossa hallitus kuitenkin pienentää nettolainanoton tarvetta 2,2 miljardia euroa. Keskeisenä syynä tälle ovat kohonneet verotuloarviot an-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

sio- ja pääomatuloissa. Arvion mukaan ansio- ja pääomaverotulot ovat nousseet peräti puolitoista miljardia euroa.

Lainanoton vähentynyt tarve kertoo siitä, että hallituksen toimet koronapandemian selättämiseksi ovat olleet suuressa kuvassa paitsi riittäviä myös oikea-aikaisia. Kiitos onnistuneiden toimien, talous on alkanut elpyä ja työllisyys lisääntyä, ja hyvä niin. Vain pandemian onnistuneella torjunnalla voimme varmistaa nykyisen talouden positiivisen pohjavireen jatkumisen. Koronapassi ja kasvava rokotekattavuus lisäävät osaltaan kansalaisten ja yritysten luottamusta siihen, että yhteiskunta pystytään pitämään auki ja talouden pyörät pyörimässä huolimatta pandemian kehityksestä.

Arvoisa puhemies! Talouden elpyminen on tärkeää paitsi valtion kassan myös syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta. Etätyöskentely ja etäopiskelu ovat olleet monelle kuormittavaa aikaa. Korona-aika on lisännyt yksinäisyyttä, mielenterveysongelmia, ja työssäjaksaminen on kärsinyt. Se, että yhteiskuntaa pystytään pitämään auki, pienentää paitsi valtionvelkaa myös hyvinvointivelkaa, jota meille on kasaantunut korona-aikana.

Tässä lisätalousarviossa panostetaan myös kokonaisturvallisuuteen. Lisätalousarviossa lisätään niin pelastuslaitosten, poliisin kuin koko oikeusketjun rahoitusta. Valtiontaloudessa meidän on nyt tehtävä toimia, jotka edistävät pandemiasta toipumista.

Arvoisa puhemies! Koronavirus on globaali pandemia. Pandemia on ohi vasta sitten, kun se on kaikkialla maailmassa selätetty. Tämän takia on hienoa, että hallitus on päättänyt lisätalousarviossa lahjoittaa rokotteita kehittyviin maihin. Lahjoitukset hoidetaan korvamerkityllä tuella, jonka ehdoksi asetetaan rokotteiden osto Suomen kiintiöstä. Järjestelyn ansiosta kustannusvaikutus on valtiolle lähes neutraali. Rokotekattavuuden kasvattaminen on ainoa keino selättää koronapandemia. Rokotteet ovat yksi maailmanhistorian suurimmista keksinnöistä, joilla on pystytty torjumaan useita vaarallisia kulkutauteja. Koronarokotuksien tavoite on sama: minimoida koronaviruksesta aiheutuvia sairauksia ja kuolemia. Saavuttaaksemme tämän tavoitteen meidän täytyy saada rokotekattavuus globaalisti riittävän korkealle, jotta tauti saadaan hallintaan ja pandemia selätettyä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

15.18 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies ja arvoisa ministeri! Talousarviossa ei, eikä myöskään tässä lisätalousarviossa, ollut osoitettuna riittävästi rahaa Kuopion Pelastusopistolle, ja niinpä alueen edustajat ja kansanedustajat ovat olleet huolissaan siitä, saadaanko tänne nyt varmasti rahoitusta, koska pelastusala on hätää kärsimässä. Olemme tehneetkin siitä talousarvioaloitteen, ja tässäkin on aika hyviä perusteita, miksi näemme tämän Kuopion Pelastusopiston hyvin tärkeäksi.

Pelastusopisto on tärkeä arjen turvallisuuden tuottaja koulutuksen kautta. Pelastuslaitokset eri puolilla maata ovat ilmoittaneet, että vuoteen 2030 mennessä tarvitaan 1 000 uutta pelastajaa nykyisen koulutustuotannon lisäksi. Budjettiesityksessä ei ollut osoitettu rahoitusta pelastajakoulutukseen, ja tämä tarkoittaisi sitä, että pelastajakoulutuksen lisäystarpeeseen ei ole mahdollisuutta vastata. Pelastusopisto ilmeisesti, ellei lisärahaa tule, joutuu todennäköisesti leikkaamaan nykyisiä aloituspaikkoja, ja käytännössähän se tarkoittaa sitä, että pelastajapula pahenee, ja henkilöstöpulan tuottamia seuraamuksia, pahimmillaan paloasemien sulkemista. Tämä on erittäin huolestuttava kehitys varsinkin näillä harva-asutusalueilla, missä välimatkat ovat muutenkin pitkiä. Tämä uhkakuva ei pelkästään koske

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

pelastajia vaan totta kai myös hätäkeskuksia. Jos hätäkeskuksessa ei ole koulutettuja päivystäjiä, ei avuntarve välity sen enempää poliisille kuin muillekaan viranomaisille.

Aikaisempien leikkauksien vuoksi Pelastusopisto on jo vähentänyt toimintojaan miniiniin. Kaikki ydintoimintoja tukevat toiminnot, jotka on mahdollisuus ollut ulkoistaa, on ulkoistettu. Ict- ja toimitilakustannukset tulevat annettuina, ja niiden trendi on ollut kasvava. Käytännössä ainoa, johon voi vaikuttaa, ovat henkilöstökulut. Pelastusopiston historiassa saattaa olla tulossa ensimmäisen kerran merkittävät yt-menettelyt, jos näin käy, että rahoitusta ei ole. Pelastusopiston henkilöstömäärään nämä yt-jutut vaikuttaisivat merkittävästi, ja niillä olisi myös selkeä vaikutus koulutustoiminnan määrään sekä laatuun. Toivomme, että tähän löytyy lisärahoitus.

Arvoisa ministeri, voitteko nyt vakuuttaa, että Kuopion Pelastusopistolle lisätään riittävästi rahaa, että tulee pelastajakoulutuksen lisäämiseen riittävä rahamäärä? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Suomela.

15.20 Iris Suomela vihr: Arvoisa puhemies! Koronakriisi on monella tapaa hiipumassa, mikä näkyy hienosti tässä lisätalousarvioesityksessä. Nettolainanoton tarve alenee 2,2 miljardilla eurolla, mikä on todella lupaava merkki siitä, että talous on monella tapaa elpymässä. Tämä luo myös liikkumavaraa tukea niitä, jotka eivät ole vielä kriisistä kunnolla selvinneet. Nyt pystymme tukemaan vaikkapa niitä kulttuurialan toimijoita, joihin rajoitukset ja pandemia muuten ovat vaikuttaneet voimakkaasti ja saattavat vaikuttaa edelleen. Tämä on todella tärkeää, sillä tarvitsemme kulttuuria toipuaksemme tästä kriisistä. Ihmiset tarvitsevat nyt hyvinvointia, sivistystä, taidetta, ja toisaalta kulttuurintekijät kaipaavat kipeästi mahdollisuutta palata työnsä äärelle ja ansaita toimeentulonsa. Sen takia onkin keskeisen tärkeää, että nyt pystymme kulttuuria tukemaan.

Muutenkin meidän on muistettava, että tämä kriisi ei ole ohi myöskään monissa suomalaisissa perheissä. Lapsiin, vanhuksiin tämä kriisi on osunut erityisen kovaa, ja moni kärsii mielenterveyden vaikeuksista edelleen. Viimeksi tänään sain viestiä Tampereelta, missä nuorisopsykiatrian osastolla nuoret joutuvat edelleen olemaan patjoilla, koska heille ei ole apua saatu ajoissa, kunnolla. Tilat eivät riitä, ihmiset eivät riitä, ja tähän akuuttiin tilanteeseen meidän on edelleen pystyttävä vastaamaan.

Tässä järjestöillä on tietysti aivan keskeinen rooli. He olivat etulinjassa silloin, kun koronakriisi alkoi. Heidän chatinsa, auttavat puhelimensa ja muut joustavat palvelunsa olivat aivan korvaamattomia silloin, kun moni putosi tyhjän päälle, kun koulut, harrastukset menivät kiinni ja joutuikin yhtäkkiä olemaan ajatustensa kanssa yksin. Nyt onkin keskeisen tärkeää, että näiden järjestöjen toimintaedellytykset turvataan myös tulevinä vuosina. Tiedetään, että tällaista välttämätöntä työtä ei pitäisi joutua maksamaan veikkaustuotoilla. Tähän etsitään pysyvämpää ratkaisua, mutta niin kauan, kunnes se pysyvämpi ratkaisu on olemassa, on keskeisen tärkeää huolehtia, että nämä järjestöt eivät joudu ainakaan ajamaan alas elintärkeitä palveluitaan, niitä chat-palveluita, tukipuhelimia, muita matalan kynnyksen apukeinoja niille nuorille ja vanhemmillekin ihmisille, joilla hätä on suuri. Tiedämme, että tätä todella moni tarvitsee. Tiedämme, että näillä voidaan parhaimmillaan pelastaa ihmisen henki, kun hän on ahdistuksen ja masennuksen kanssa syvällä, ja sen takia onkin aivan keskeisen tärkeää, että näistä huolehditaan myös jatkossa.

Merkit ovat siis lupaavia, se on hieno asia. Menemme kohti valoa, mutta nyt on huolehdittava, että kaikki selviävät tästä pandemiasta. Me emme saa unohtaa niitä, joille tästä jää

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

pahoja traumoja tai mielenterveyden ongelmia. Emme saa myöskään unohtaa, että pandemia ei ole ohi täällä ennen kuin se on ohi koko maailmassa, ja sen takia tämä kansainvälinen rokotusohjelma on erityisen tärkeä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskela.

15.23 Jari Koskela ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on vuoden neljäs lisätalousarvio. Viime vuonna näihin aikoihin käsiteltiin jo seitsemättä lisätalousarviota, joten sen suhteen tänä vuonna on mennyt paremmin. Neljäs lisätalousarvio pienentää nettolainanoton tarvetta 2,2 miljardilla eurolla. Pidän kuitenkin melkoisen erikoisena sitä, että EU:n elpymisvälineen kautta tulevat 271 miljoonaa euroa on laitettu tulopuolelle. Tämä on vähintäänkin harhaanjohtavaa. Kyseessä on meidän omaa rahaamme, jonka koko hintalapua emme vielä edes tiedä.

Taloutemme kasvaa tällä hetkellä hyvin, mutta tämä on vain lyhytaikaista koronakuopasta nousemisesta johtuvaa kasvua. Suomen Pankin ennusteen mukaan kasvu on jo vuonna 23 palannut normaaliuralle eli noin 1,3 prosenttiin. Verotuloja saadaan tällä hetkellä odotettua enemmän, mutta niitä ei pitäisi lähteä tuhlaamaan. Nyt olisi järkevää säästää tulevia huonompia aikoja silmällä pitäen. Huomauttaisin myös, että koronakriisi ei ole vielä ohi. Elämme edelleen epävarmoja aikoja.

Arvoisa puhemies! Puhutaanpa taas pieni hetki johtajuudesta. Hyvää johtajuutta tämä hallitus ei toden totta ole osoittanut kautensa aikana. Päätöksenteko on ollut poukkoilevaa ja päätöksiä perutaan ja muutetaan ulkopuolelta tulevan paineen vuoksi.

Hyvä esimerkki on tämä soutaminen ja huopaaminen veikkausvaroilla tuettavista toimialoista, mikä on tässä lisätalousarviossa myöskin mukana. Ulkoinen paine ja pääministeripuoluetta kohdannut kohu saivat hallituksen perumaan jo sovitut päätökset, ja veikkausvoittojen alenema kompensoidaan kokonaan, vaikka muusta oli jo päätetty. Veikkaurahoilla tuetaan tietysti tärkeääkin toimintaa, ja esimerkiksi sote-sektorimme kriisi olisi paljon syvempi ilman järjestökentän tärkeää työtä. Järjestökentän rahoitusta on silti uskallettava tarkastella myös kriittisesti, jos jossain vaiheessa niiden rahoitus siirretään pysyvästi budjettiin.

Vielä huolestuttavampana näkisin kehyksestä poikkeamisen, josta näyttääkin tällä hallituksella tulevan maan tapa. Poukkoilevasta päätöksenteosta pitää päästä eroon. Vaikeita päätöksiä on tarvittaessa uskallettava viedä loppuun asti, vaikka kritiikkiä tulee ja gallupluvut alkavat pelottaa. Tässä tarvitaan hyvää ja päämäärätietoista johtajuutta sekä pitkän tähtäimen ajattelua.

Arvoisa puhemies! Summa summarum: Tämän hallituksen pontevien toimien ansiosta jo 2020 velkaannuimme 17,4 miljardilla ja tänä vuonna nyt käsiteltävän 4. lisätalousarvion mukaisesti 12,2 miljardilla, tai esitystavasta riippuen se voi olla myöskin 11,7. Ensi vuoden arvio lisävelasta on nyt tällä hetkellä 6,9 miljardia, ja se tuskin jää siihen. Velkamme kolmen vuoden periodilla on siis kasvanut 36 miljardia lisää. Velkamme on nyt noussut tällä hetkellä 136 miljardiin, ja julkinen velkamme on yli 70 prosenttia bkt:stä. Samalla EU:n elpymisvälineeseen laitamme 7 miljardia ja suunnitteilla olevaan ilmastorahastoon kenties 1,2 miljardia. Saamme takaisin vain murusia.

Tänään päätimme jo lähteä mukaan pääomittamaan Euroopan unionin vakausmekanismeja, eli lähdemme mukaan pelastamaan Euroopassa olevia nykyisiä ja tulevia roskapankkeja. Tämän lisäksi edessä on hyvinvointialueuudistus, joka luo kyllä uuden hallintohim-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

melin, minkä kansa sitten maksaa, mutta mikään ei kylläkään takaa sitä, että hoitoonpääsy helpottuisi tai toiminta tehostuisi, ei ainakaan ilman massiivisia taloudellisia lisäpanostuksia, mikä pitää hoitaa taas velalla. Eipä siinä paljon muita vaihtoehtoja taida olla sitten lopulta.

Arvoisa puhemies! Oikeudenmukaista olisi, että nykyinen hallitus itse siivoaisi aiheuttamansa sotkut. Valitettavasti tämä hallitus ajaa seuraavat hallitukset kohtuuttoman kestävämmään tilanteeseen, varsinkin kun saimme vielä ministeriltä täällä esittelypuheenvuoron alussa kuulla, että lasten säästöpossukin on jatkuvassa käytössä. Näin ei kyllä pidä missään nimessä olla, että sieltä se maksetaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

15.28 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko aiemmin totesi, että käynnissä oleva talouskasvu on tilapäistä, eli vaikka Suomen elpyminen on ollut arvioitua parempaa ja velkaantuminen pienenee, niin isossa kuvassa valitettavasti ei ole talouden tilassa sitä toivottua myönteistä muutosta tapahtumassa. Kuten tuolla lisätalousarviossa todetaan, talouden väliaikainen elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Otan kaksi huomiota tästä lisätalousarviosta.

Täällä perhe-etuuksista vähennetään 14 miljoonaa euroa, mikä ei ole leikkaus mutta siinä mielessä valitettava säästö, että se kertoo syntyvyyden vähentymisestä. Tämä vähennyshän aiheutuu muun muassa lapsilisien ja elatustuen saajien määrän vähentymisestä aiemmin arvioituun verrattuna. Vaikka meillä onkin ollut nyt tässä näitä pieniä iloisia uutisia siitä, että syntyvyys on hiukan noussut korona-aikana, niin sekin ilmiö näyttää olevan tilapäinen. Meillä valitettavasti ikärakenne on pahasti vääristynyt, ja sen takia toivoisin sitä, että hallitus toisi sellaisia esityksiä, joilla voitaisiin perheille antaa myönteisiä viestejä siitä, että kaikki vauvat ja kaikki lapset ovat tervetulleita tähän suomalaiseen yhteiskuntaan.

Sitten vielä ihan toinen asia. Olen hiukan pettynyt siihen, että tässä lisätalousarviossa ei ole panostettu lainkaan tämän hetken oikeastaan kriittisimpään ongelmaan, nimittäin tähän hyvinvointivelkaan, joka meillä on korona-ajan jälkeen edelleen kasvanut, ja erityisesti tähän hoitajapulaan niin terveydenhuollossa — perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa — kuin sitten vanhuspalveluissa. Tiedän, että ministeri Kiurun johdolla tätä asiaa on ryhdytty selvittämään, ja se on hyvä asia, mutta nyt tarvittaisiin hyvin pikaisesti toimia. Sen takia odotin ja toivoin, että tässä olisi jo jonkinlainen panostus tullut tähän, että pystyttäisiin lähemään tätä hyvinvointivelkaa maksamaan.

Yksi ehdotus olisi se, että nyt tilapäisesti korotettaisiin näitä yksityisen sairaanhoidon Kela-korvauksia, jotta voitaisiin tätä yksityistä sektoria käyttää tehokkaammin hyväksi. Toivoisinkin, että ministeri Saarikko myös tähän vastaisi, olisiko hallituksella mitään mahdollisuutta tätä harkita.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa annan ministeri Saarikolle vielä 3 minuuttia, koska hän joutuu lähtemään hetken päästä pois täältä eduskunnasta. — Olkaa hyvä.

15.31 Valtiovarainministeri Annika Saarikko: Arvoisa puhemies! Todellakin joudun siirtymään hallituksen koronaneuvotteluihin. Toviin sellaisiin ei ole tarvinnut kokoontua,

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

mutta samanaikaisesti, kun olemme vihdoin päässeet sen 80 prosentin rokote kattavuuden äärelle, niin tiedämme, että sairaalakuormitus ja sitä kautta edustaja Räsänen viisaasti viittaama hoivavelka ovat kasvussa ja on syytä arvioida tilannetta ja myös niitä työkaluja, mitä hallituksella ja alueiden viranomaisilla on käytettävissään, että tilanne pysyy edes tällä tavoin kohtuullisena ja edelleen saisimme rokote kattavuutta nousuun. Miten se liittyy tähän keskusteluun? Se liittyy mitä suurimmassa määrin, koska talouden nousun takana on yhteiskuntien avaaminen, ja talouden nousun takana on tähänastinen hyvä koronahoito, joka on lisännyt ihmisten luottamusta, vahvistanut kotitalouksien luottamusta siihen, että tästä ajasta selvitään. On kyetty ylläpitämään toivoa, ja on kyetty varmistamaan se, että nyt, kun yhteiskunnat ovat avoimia, sieltä sukanvarresta on laitettu säästöjä liikkeelle, oli kysymys sitten yritysten investoinneista tai yksittäisten kotitalouksien kuluttamisesta.

Pari kommenttia tähän keskusteluun ja edustajien pidempiin puheenvuoroihin.

Edustaja Könttö oli erittäin hyvä kokonaiskuva talouden eteenpäin katsovista uudistamisen tarpeista. Tässä yhteydessä täällä nostettiin esiin jo aiemmissakin puheenvuoroissa nämä Veikkaus-ratkaisut, joita hallituksen piirissä käytiin aika isoin kirjaimin. Nyt korostan, että tässä neljännessä lisätalousarviossa olevat veikkausvoittovarojen kompensatiot ovat siis jo sitoumus aiemman pohjalta, siis sen ratkaisun pohjalta, että tälle vuodelle sovittiin, koronakriisivuoden keskelle, järjestöille ja kaikille edunsaajille kulttuurin, tieteen, taiteen ja urheilun parissa 100 prosentin tuloutuksen tuki Veikkauksen pienentyneen tulon tilalle valtion budjetista. Mutta Veikkauksen tilanne on siis ollut huonompi kuin hallitus osasi, ja Veikkaus itsekään, ennakoida vielä syksyllä 20 tämän vuoden budjettia tehtäessä.

No mitä sitten tulee vielä koronatilanteen kehitykseen ja mainittuun hoivavelkaan, aiemmissa lisäbudjeteissahan tähän on tehty mittavia panostuksia, mielenterveyteen, lasten ja nuorten palveluihin. Ja korostan, että kestävä kasvun ohjelma, siis Suomen saanto EU:n elvytyspaketista, pitää sisällään kokonaisen neljänneen rahoituksen pilarin, yhden kokonaisuuden ytimessään hoivavelka ja sote-palveluiden uudistaminen. Eli kyllä, satsaukset tähän tulevat olemaan merkittäviä. Samalla totean realistisesti, että emme ehkä edes aivan kaikkea hoivavelasta vielä tiedä, kun tilanne on edelleen kesken ja joka ikinen päivä sairaaloiden kuormitusta tuottaa myös hoivavelkaa ja sitä kautta talouteemme painetta.

Lisäksi vielä nostaisin esiin aiemmassakin keskustelussa useammassa puheenvuorossa esiin nousseen koulutuksen merkityksen. Edustaja Könttö viittasi debatin yhteydessä [Puhemies koputtaa] historialliseen yrityskauppaan Suomessa tänään. Kyse on poikkeuksellisesta yritys muodosta, se on alustatalouden ytimessä olevaa digitaalista palvelutuotantoa, joka kaupattiin historiallisella miljardisummalla. [Puhemies koputtaa] Mitä siinä pohjimiltaan myytiin? Suomalaista osaamista. Se on tärkein viesti meille: panostakaamme koulutukseen, tutkimukseen ja kehitykseen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viitanen.

15.35 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä tavallaan se, että tässä nyt tuloksia nähdään niin, että meillä on nyt jo 100 000 työllistä enemmän kuin vuosi sitten ja me olemme palautuneet kriisistä paremmin kuin euromaat keskimäärin ja myös suhteellisesti velkaantuneet tämän kriisin aikana vähemmän kuin moni muu maa — eli me olemme pärjänneet taloudessa hyvin — mielestäni, puhemies, on kyllä osoitus myös onnistuneesta talouspolitiikasta ja tosiasiallisista teoista, mitä on tehty. Muistan hyvin, kun tämä epävarma pandemia alkoi, kuinka kuitenkin silloin tehtiin tietoinen päätös, että tartutaan kriisiin tässä ja

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

nyt: tuli niitä lukuisia lisätalousarvioita, luotiin tällä tavalla työpaikkoja ja varmuutta siihen, että vältämme konkurssiaalloit. Huolehdimme pienen ihmisen ja yrittäjien sosiaaliturvasta, jotta myös tietynlaiset elämisen mahdollisuudet säilyvät, ja teimme monia panostuksia, myös erilaisia paketteja lasten ja nuorten hyvinvointiin jne. jne. Tämä tässä ja nyt -tilanteen ikään kuin hallinta yhdistettynä tähän elvytykseen, mikä tuli sen jälkeen, ja nyt jo sen pohdinta, miten sitten vastuullisesti ja maltillisesti parin vuoden päästä palaamme toivottavasti normaalimpaan kehitykseen maailmalla — mielestäni tämä kaikki on tehty tekojen ja päätösten seurauksena hyvin, tulokset näkyvät ja ne ovat keskimäärin valtavan paljon parempia kuin monessa muussa maassa, ja tämän luulisi jollain tavalla ansaitsevan myös opposition huomion.

Minusta oli hirvittävän mukavaa, puhemies, kun edustaja Niemi perussuomalaisista muun muassa kiitti vilpittömästi hallitusta siitä, että tuli 30 miljoonaa poliisille, jota tarvitsemme ihmisen turvallisuuteen tässä ja nyt. Samaan aikaan kuitenkin kokoomus ei mitään muuta kuin jatkoi moitelinjaa. Ja en minä nyt juurikaan näe tässä listalla pyydettyjä puheenvuoroja kokoomukselta. Eli ilmeisesti — tämä on ikävä sanoa, mutta onko sitten niin — tulos on tällä hetkellä liian hyvä, jotta täällä sitten oltaisiin siitä keskustelemassa.

Tulevaisuudessa on myös haasteita, ja sen me kaikki tiedämme. Minulla ei ole mitään syytä uskoa, puhemies, ettemmekö me tulevaisuudessakin osaisi näihin haasteisiin vastuullisesti ja maltillisesti suhtautua ja löytää ratkaisua vaikeaan tilanteeseen.

Yksittäisasiana kiitos myös minun puolestani poliisin rahasta, se oli sos.dem.-ryhmälle hyvin tärkeä. Nostimme sen kesäkokouksen yhdeksi kärjeksi. Ja kiitos myös siitä, että näitä kulttuurikompensoitioita myös ensi vuodelle tulee, ja ne nyt sovitut tulevat sitten täydentävässä talousarviossa, ja tässä lisätalousarviossa on todellakin se jo sovitun kompensoitio kyseessä, [Puhemies koputtaa] mutta se ei vähennä sen merkitystä. Se on tärkeä, äärimmäisen tärkeä. [Puhemies koputtaa] Tässä jos missä riittää myös haastetta jatkoon, puhemies.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Löfström poissa. — Edustaja Lindén.

15.38 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Tuossa lyhyessä debattipuheenvuorossani kiinnitin huomiota tähän yleiseen tilanteeseen, voisiko sanoa makrokuvaa, joten en nyt sitä tässä enää toista. Nyt otan esille kaksi asiaa:

Meillähän tämä määrärahojen, siis menojen, nettovaikutus oli nyt 248 miljoonaa euroa vähentymistä. Mutta on aika mielenkiintoista tarkastella, mitä näiltä osin siellä valtion budjetin sisällä tässä esityksessä on tapahtumassa.

Suurin vähennyshän tulee 308 miljoonan euron edestä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Siihen edustaja Räsänen tässä muuten erään esimerkin avulla viittasikin, näihin perhe-etuuksiin, mutta se suurin vähennyshän tulee tietenkin siitä, että työttömyysmenojen tarve on vähentynyt. Samoin tulee merkittävä vähennys siitä, että niiden sairausvakuutuskorvausten määrä, jotka nyt oli varattu koronatestien tarpeisiin, vähenee, ja eräät muut. Eli tästä seuraa tämmöinen 308 miljoonan vähentyminen.

Edelleen sitten kaiken kaikkiaan itse asiassa nämä vähennykset ovat siellä 550 miljoonaa euroa, ja sitten vastikkeena on 300 miljoonan kasvu, josta sitten suurin osa kohdentuu sisäministeriöön, eli 99,6 miljoonaa. Siinä on tämä poliisin runsas 30 miljoonaa ja sitten Rajavartiolaitoksen ulkovartioalukset. Liikenne on saamassa 62 miljoonaa ja oikeusminis-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

teriö 27 miljoonaa ja opetus- ja kulttuuriministeriö 31 miljoonaa, joka liittyy juuri näihin kulttuurin määrärahoihin, joista täällä on paljon puhuttu.

Eli halusin kiinnittää huomiota budjetin määrärahojen sisäisiin muutoksiin. Minusta valtiovarainministeri perusteli äsken hyvin sen, että tässä lisätalousarviossa ei olla nyt kohdennettu rahoja sitten esimerkiksi hoitovelkaan, koska se on tullut meillä aikaisemmin rahoitetuksi ja on tulossa vielä muuta kautta rahoitetuksi.

Lopuksi kiinnittäisin huomiota siihen, että oppositio, ennen kaikkea kokoomus, nosti esille kritiikkiä siitä, että Suomen talouskasvu ei olisi yhtä voimakasta kuin vertailumaisissa. Sanoisin kyllä, että siinä oli kysymys tilastollisesta kikkailusta. Jos nyt otan esimerkin, että jossakin maassa bruttokansantulo on pudonnut 8 prosenttia ja sitten se kasvaa 6 prosenttia, ja meillä bruttokansantulo putosi 2,9 prosenttia ja kasvaa 3,3. Mikä on oikea tapa verrata? Sekö, että vertaamme sitä 6 prosentin kasvua siihen meidän 3,3:een? Eikö oikein ole verrata sitä, mikä on se kokonaisvaikutus? [Puhemies koputtaa] Me olemme jo tänä vuonna kirineet kiinni sen viime vuoden pudotuksen, mihin moni maa ei ole vielä pystynyt. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

15.42 Anders Adlercreutz r: Tack, fru ordförande! Näinhän se juuri on, niin kuin edustaja Lindén tuossa totesi.

Edustaja Könttä nosti esille tänään julkistetun kaupan. Suomalainen yritys myydään 7 miljardilla eteenpäin. Se on hyvä asia sikäli, että se tuo pääomaa maahan, pääomaa, jota voidaan sitten investoida uudelleen, ja se on sikäli poikkeuksellista, että tähän asti suomalaisia yrityksiä on myyty huomattavan paljon pienemmän kokoisina eteenpäin. Ruotsalaiset kasvattavat omia yrityksiään ennen kuin ne mahdollisesti myydään — me ollaan myyty niitä muutaman miljoonan kokoisina eteenpäin, ja muut ovat sitten korjanneet hedelmät. Eli sikäli kehitys on hyvä, mutta tämänkin yksittäistapauksen edessä pitää tietenkin pohtia, miten tästä tulisi sääntö eikä poikkeus, miten me voidaan tukea suomalaista omistamista, suomalaista omaisuuden kasvattamista ja yritysten kasvumahdollisuuksia täällä kotona. Miten varmistetaan, että täällä on pääomaa, jota sijoittaa, ja että on sellaiset verotukselliset insentiivit, että haluaa sijoittaa kotimaahan ja haluaa täällä pitää omaisuutta ja kehittää yrityksiä? Se liittyy tietenkin pidemmällä tähtäimellä pääoman verotukseen mutta myöskin esimerkiksi perintöjen verotukseen, jotka molemmat ovat sellaisella tolalla tänään, että eivät ehkä ihan tällaisiin kasvutarinoihin yllytä.

Työllisyys oli tässä esillä: Siinä missä vielä 15 vuotta sitten olimme tasapainossa 67—68 prosentin työllisyysasteella ja tavoitteena oli pitkään 72, niin nyt 75 on haarukassa, jos soveltaa sitä vanhaa laskutapaa, mutta vaaditaan jo 78, jotta julkinen talous olisi tasapainossa. Se kertoo tietenkin siitä, että demografinen kehitys on ollut epäsuotuisa siihen nähden, niin että meillä huoltosuhde ei ole optimaalinen, mikä taas tarkoittaa, että meidän pitää kiirehtiä näitten mittareiden kääntämistä toisin päin — mikä liittyy sitten taas työperäisen maahanmuuton ilmeiseen tarpeeseen, niitten prosessien tarkastamisen tarpeeseen, ja toivon todellakin, että työministeriössä nämä asiat nopeasti pääsisivät eteenpäin.

Poliisien määrärahoista on tässä myöskin puhuttu. Tässä budjettikirjassa on Suomen historian isoimmat satsaukset poliisiin. Siis missään aikaisemmassa keltaisessa kirjassa ei näin paljon ole satsattu, mutta siitä huolimatta siihen tulee nyt sitten 30 miljoonaa lisää,

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

mikä kertoo siitä, että tässä otetaan sisäinen turvallisuus ja poliisien tilanne vakavasti, ja sikäli kehitys on ollut hyvää.

Oikeuslaitoksesta tässä puhuttiin, ja tuli kritiikkiä siitä, että tässä satsataan myöskin oikeusavustajiin, jotka toki ovat yksityisen sektorin tekijöitä, mutta itse nyt en haluaisi tehdä sellaista ideologista vääntöä, etteikö muka voisi käyttää yksityisiä toimijoita oikeuslaitoksen tilannetta parannettaessa. [Puhemies koputtaa] Jos tämä on mielestänne huono asia, niin olen kyllä todella huolestunut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

15.45 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä neljäs lisätalousarvio tältä vuodelta osoittaa kyllä vahvasti, että talous on elpymässä. Koronasta olemme joutuneet maksamaan kovan hinnan. Ei se koske vain Suomea, koko maailmaa se kyllä koskee. Emme ole siinä asemassa huonommin lähteneet liikkeelle kuin muutkaan. Samaa kurjuutta on jaettu.

Maan hallitukselle ja valtiovarainministeri Saarikolle isot kiitokset siitä, että on otettu käyttöön kustannustukia yrityksille. Se on pitänyt siitä huolen, että yritykset ovat päässeet kohtuullisen hyvin rämpimään yli korona-ajan vaikeuksien. Monella yrityksellä on ollut ylivoimaisia vaikeuksia, ja ikävä kyllä varmaan jotkin yritykset ovat päättäneet lopettaa toimintansa, mutta iso kuva on kyllä aika hyvä. Kiitos koko hallitukselle hyvästä toiminnasta. Se oli kuitenkin varmasti Suomen historian yksi vaikeimpia taloudellisia paikkoja. Ja jos joku arvostelee tätä pakettia, joita on jo tehty montakin kappaletta, niin kannattaa muistaa, että ei tätä ole voinut kukaan etukäteen harjoitella. Tässä mentiin aivan intuition pohjalta, ihan joskus mututuntumallakin varmaan, että selvittää eteenpäin.

Joka tapauksessa valtion velkaantuminen on edelleen sillä tasolla, että olen huolissani. Suuret talousviisaat ovat varoitelleet jo koronnousun mahdollisuudesta. Ei se välttämättä nyt ole tulossa, ihan lähiajan näköpiirissä se ei ole. Kuten Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehnkin rauhoitteli, korkomarkkinoilla ei tällä hetkellä näyttäisi olevan isoja paineita, mutta se on edessä joka tapauksessa. Sen takia tuo velkaantuminen pitää meidän saada kuriin. Ja miten se tehdään?

Arvoisa puhemies! Olen siitä hyvin huolissani, että Suomen kansantalouden ison moottorin, metsät yleensä, kimppuun hyökätään nyt oikein Euroopan unionin taholta kaikilla mahdollisilla aseilla. Siellä on taksonomiaa ja siellä on LULUCF:ää ja siellä on vaikka mitä kehitetty. On RED kolmesta ja näitä uusiutuvan energian kestävyyskriteereitä sun muita. Ei kyllä käy maa- ja metsätalousministeri Jari Leppää kateeksi, kun tällaisten asioiden kanssa painii tuolla EU:ssa. Toivon vain, että hänellä voimat ja sinnikkyys riittävät, koska tämä ei missään nimessä ole pikajuoksu vaan tämä on maratonjuoksu kertaa kaksi.

Asia on nimittäin sillä tavalla, että meidän ei pidä suostua luopumaan niistä Euroopan unionin liittymissopimuksessa olevista isoista asioista, joista ensimmäinen asia oli se, että sosiaalipolitiikka kuuluu valtakunnan, jokaisen jäsenmaan itsensä päätettäviin asioihin. Tänä päivänä talousvaliokunnassa käsitelimme asiantuntijakuulemisessa elvytyspaketti kakkosta elikkä tätä sosiaalipakettia. Siellä otetaan nyt vahvasti yhteistä velkaa ja ollaan tekemässä yhteisiä joukkovelkakirjalainoja lisää ja sijoittamassa rahaa sosiaalipolitiikan puolelle lähinnä ilmastonmuutoksen myötä tulleen energian hinnan nousun kustannusten korvaamiseen. Onhan aivan ennenkuulumatonta, että Euroopan unionin komissio ikään kuin ei olisi tietoinen ollenkaan EU:n päälinjoista. Komissio on ainoa toimielin Euroopas-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

sa, jonka nimenomaan se pitää tietää. Vaikka muut olisivat vähemmällä tiedoilla varustettuja Euroopassa, niin komission se pitää tietää. Mitä ihmettä täällä Euroopassa tapahtuu, kun tällaista menettelyä viljelee Euroopan unionin komissio? Jos Ursula von der Leyen olisi paikalla, niin häneltä tätä kyllä kysyisin, mutta ei ole nyt paikalla, toivon mukaan katsoo tätä lähetystä. [Naurua]

Tämä metsien ja metsätalouden ja metsäteollisuuden alasajo on jotain sellaista, mitä nyt parhaillaan tehdään, ja se aiheuttaa minulle erittäin huonoa vointia, jopa unettomuutta. Eihän näin voi mennä, että me sallimme oman kansantaloutemme selkärangan romuttamisen vielä omilla päätöksillä. Kannattaa kaikkien Suomen kansanedustajien ja suomalaisten muistaa se, millä me olemme tästäkin lamasta yli päässeet. Metsissä on tapahtunut, on ollut töitä, on tullut energiaa, on tullut vientituotteita, on tullut rahaa kunnille, kansalaisille, kaikille. Tehtaan pyörät ovat käyneet, rattaat ovat käyneet tulikuuma, työtä tehdään sekä metsissä että tehtailla että vientisatamissa ja rakennetaan puutaloja ja tehdään vaikka mitä suomalaisesta uusiutuvasta raaka-aineesta. Nyt tämän kimppuun hyökätään. Tuntuu tässä talossa ainakin vihreiden osalta olevan suorastaan kansallishuvia yrittää nyt metsät pistää matalaksi. Vastuutonta toimintaa. Tällaista minä en mielelläni katsele enkä siitä tule suutani kiinni pitämään.

Toinen asia on sitten tämä työvoimapula. Meillä on valtava työttömyys tässä maassa, mutta siitä huolimatta meillä on työvoimapula. Euroopan unionissa on vapaa työvoiman liikkuvuus taattu, kuten tiedetään jäsenyys sopimuksesta. Vuoden 1995 jälkeen luulisi tämän asian jo korjautuneen, kun työvoima on ollut vapaasti liikkuvaa, mutta eipä ole korjaantunut. Sen takia meidän pitää kiinnittää yhä enemmän huomiota omien työttömien saamiseen työmarkkinoille mahdollisimman tehokkaasti. Samoin pitää palkita niitä eläkkeellä olevia, jotka vielä eläkkeelle jäätyäänkin jaksavat panostaa isänmaan rakentamiseen. Heille on toki suunniteltu verovähennyksen kautta tulevaa verohelpotusta. Kannustan siihen, että ne ihmiset, jotka tekevät työtä, palkittakoon pienemmällä verotuksella. Se on vähin, mitä me voimme tehdä. Heillä on ammattitaito, heillä on osaaminen ja halu rakentaa isänmaata. Siitä pitää palkita eikä rangaista.

Sitten tämä valtava lupabyrokratia. Yksi pahimpia työttömyyden syitä tässä maassa on tämä järjetön lupabyrokratia, joka pyörii joka puolella. Meillä alkaa olla satamia, joita ei pysty kehittämään sen tautta, kun joku lintu sattuu asumaan lähellä. Tänne tulleen vieraslajin takia, tai en tiedä onko enää vieraslaji, mutta kuitenkin sen linnun takia tässä maassa tehdään isoa vahinkoa koko ajan. Sama koskee valkuposkiahioita. Maatalous on ajettu semmoiseen ahdinkoon, että maanviljelijät ovat epätoivoisia. Pitää meillä tässä maassa ruveta järkeä löytämään, että tällaiset asiat pannaan kuntoon.

Ja jos joku haluaa rakentaa vaikka tehtaan, niin sille annettakoon vuodessa lupa rakentaa se tehdas sinne. Kyllä ympäristöasiat osataan. Tai sitten meidän pitää tässä talossa tehdä päätös, että tapahtukoon sitten hiilivuoto ja menkööt tehtaot tuonne ulkomaille. Mutta sitten ne, jotka täällä hilluvat ilmastobyrokratialla, tanssivat ilmastohumppaa aamusta iltaan, saavat mennä ulkomaille katsomaan, mitä se sitten oikein on, kun tehdään kaikki puh- taammin siellä naapurissa.

Toivon, että tähän asiaan tässä talossa järki löytyy. Tällä tavalla ei voi jatkaa enää. Jos me haluamme Suomen kansan pitää hyvässä kunnossa ja maksaa eläkkeitä ja ylläpitää hyvää sosiaaliturvaa ja terveydenhuoltoa, niin meillä pitää olla silloin toimivat työmarkkinat [Puhemies koputtaa] ja toimiva teollisuus. Muuten meille käy huonosti.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

15.52 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Tässä tämän vuoden neljännessä lisätalousarviossa bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan tänä vuonna 3,3 prosenttia. Voidaan todeta, että talouden toipuminen on ollut tänä vuonna varsin nopeaa. Kyse on paljolti siitä, että patoutunut kysyntä on purkautunut rajoitustoimien hellittäessä. Tämä on vauhdittanut yksityistä kulutusta ja parantanut työllisyyttä. Myös kansainvälinen kysyntä on ollut hyvää. Itse asiassa tuo kasvuluku, 3,3 prosenttia, on varsin hyvä. Niiden talousoppien mukaan, joita minä olen lukenut, kolmen neljän prosentin kasvu olisi optimaalinen ja mahdollistaisi kansantalouden häiriöttömän kehityksen.

Talouden elpyminen jatkuu, ja talouskasvun ennustetaan olevan myös ensi vuonna lähes kolme prosenttia. Epävarmuustekijöitä ovat tietenkin tautitilanteen kehittyminen ja toisaalta se tosiasia, että talouden väliaikainen elpyminen ei poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Suuria rakenteellisia uudistuksia tarvitaan ja tarvittaisiin.

Arvoisa puhemies! Nettolainanoton tarve pienenee merkittävästi, sillä lisätalousarvioesityksessä on otettu huomioon suhdannetilanteen paranemisesta johtuvat tarvearvioiden muutokset ja verotuloarvioiden korotukset. Verotuloarvioita korotetaan puolitoista miljardia euroa, ja nettolainanoton tarve vähenee 2,2 miljardia euroa.

Arvoisa puhemies! Pari sanaa vielä Veikkauksen voittovaroista ja Veikkauksen tuloskehityksestä. Aivan uusimman tulosennusteen mukaan Veikkauksen tulos olisi tänä vuonna suunnilleen sama kuin viime vuonna, mutta kaiken kaikkiaan se on alentunut tässä parissa vuodessa noin tuhannesta miljoonasta eurosta noin 670 miljoonaan euroon, ja se on suuri muutos. Lähinnä koronapandemia on vaikuttanut Veikkauksen tuottoihin, erityisesti rahapeliautomaattien sulkemisten vuoksi. Muitakin syitä on. Ensi vuosi on turvattu, kun leikkaukset vältettiin ja tuoton alenema kompensoitiin kehyksen sisältä budjettivaroin, mutta tietysti tämä keskustelu siitä, miten kaikki nämä hyvät tarkoitukset, joita Veikkauksen tuotoilla on rahoitettu, saadaan ylläpidettyä, velloo, ja siksi olisi hyvä, [Puhemies koputtaa] että hallitus linjaisi mahdollisimman nopeasti tämän tulevaisuuden kehityksen [Puhemies koputtaa] heti ensi vuoden alussa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah poissa, edustaja Kettunen poissa. — Edustaja Myllykoski.

15.56 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Lisäbudjetista kun keskustellaan, on pakko katsoa hieman taaksepäin ja todeta, että hallitus on onnistunut. Jos kritisoidaan sitä tai halutaan vesittää hallituksen tekemiset sillä, että tämä on globaalia kasvua ja että siinä ei ole hallituksen toimilla mitään tekemistä, niin syyllistyy kyllä itsepetokseen. Hallitus on yritysten tukipaketeilla mahdollistanut sen, että olemme välttyneet konkurssiaaltoilta. Olemme pystyneet pitämään meidän elinkeinoelämämme rattaat kuitenkin toiminnassa, vaikka koronatilanne on ollut erityisen vaikea. Ollaan osattu laittaa rahaa oikeisiin kohteisiin. Hallitus olisi voinut epäonnistua mutta ei epäonnistunut, vaan toimet, mitä on tehty, ovat mahdollistaneet sen, että nyt olemme vahvassa talouskasvussa.

Täällä nostettiin esiin tämä alueellisen lentoliikenteen rahoitus, ja se on hyvä. Meidän vientiteollisuutemme ehdottomasti tarvitsee meidän lentoliikennettämme myös alueellisesti. Toivoisin kuitenkin, että kun jatkossa näitä asioita katsellaan, niin katsottaisiin niiden maakuntien kenttiä, missä vientiteollisuutta on todella paljon. Nyt on harmillista, että

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Satakunta jää edelleen kaupunkiaivustusten varaan koettaessaan mahdollistaa vientiteollisuuden vientiä.

Mitä muuta hyvää voi sanoa? Kyllähän tässä nyt poliisi, rajavartio, pelastus ja tulli ovat kuitenkin olleet siellä saamapuolella, mitä todellakin tarvitaan. Mutta samalla kyllä, kun odotan sitä selvitystä poliisin osalta, oikeastaan toivoisin, että meidän eduskunnan tarkastusvaliokunta ottaisi omaksi asiakseen selvittää poliisihallinnon varojen käytön, sen ison kasvun niin sanotusti johtajatasolla mutta myös kaiken kaikkiaan. Me tarvitaan poliisia ihmisten joukkoon ja ehkäisemään rikoksia, ja nyt olisi hyvä tarkastella eduskunnan toimesta, onko se rahankäyttö sitä edistävää.

Ja vielä täytyy yhtyä tuohon edustaja Hoskosen hyvään näkemykseen meidän luvituksen osalta. On järkyttävää, että vihreän siirtymän osalta mekin olemme Harjavallassa tilanteessa, missä akkukemikaalitehdas on harjakorkeudessa ja valituksen kautta ympäristölupa vedetään alta pois. Jotakin meidän täytyy tehdä, jotta me olisimme tämän vihreän siirtymäkauden kukkulalla. Ja se tarkoittaa sitä, että ulkolaiset investoijat voivat luottaa suomalaisen luvitusjärjestelmään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.59 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykoskelle isot kiitokset viisaista sanoista. Todellakin tuo Harjavallan tapaus on jotain sellaista, joka saa minut ihmettelemään, olemmeko me yleensäkin demokraattisessa valtiossa, kun täällä voidaan yksittäisten ihmisten mielivallalla lopettaa noin valtava investointi. Niiden, jotka haluavat tätä maata jarruttaa ja tehdä tänne työttömiä lisää, kannattaisi mennä itseensä ja miettiä, mitä palveluita kyseiset valittajat itse hyödykseen käyttävät tässä yhteiskunnassa. Ne kaikki tehdään niiden työtä tekevien ihmisten verorahoilla. Ei niitä verorahoja taivaalta sateena lankea, vaan ne pitää ansaita kovalla työllä ja uusilla investoinneilla.

Tämä Harjavallan tapaus on jotenkin raivostuttava, että on investoitu valtava määrä vihreään teknologiaan, joka tukee koko tämän maailman pysymistä terveempänä. Sitten sellaista ruvetaan jarruttamaan. Sama koskee sitä Rauman telakan kehittämistä. Sama koskee monta muuta investointia: noin 3—4 miljardin euron edestä on tässä maassa investointeja, jotka odottavat lupamenettelyssä, ja joku valittaja taas hieroo siellä kämmeniään.

Lieksassa on vastaava esimerkki: Siellä yksi silta on noussut keskusteluun. Ei saa raken-
taa siltaa. Nyt kun toinen silta meni remonttiin, niin nyt kohta koko liikenne loppuu, kun yksi valittaja siellä haluaa tehdä itseään tykö. Murheellista toimintaa.

Maatalouden piiriin vielä muutamalla sanalla, arvoisa puhemies: Tässä maassa on maailman puhtainta ruoantuotantoa ja maailman puhtaimmat pellot, ja välillä, kun kuuntelee tätä keskustelua ja lukee tuolta tiedotteita EU:sta tulevista sanktioista, mitä Suomelle suunnitellaan nimenomaan päästökaupan ja hiilitaseen takia, niin se tekee kyllä murheelliseksi. Onhan käsittämätöntä, että esimerkiksi kun nyt Suomen pitää kantaa oma osansa, totta kai, ilmastopolitiikasta ja ne omat päästöt pyrkii vähentämään niin pieneen ja myös hiilinieluja kasvattaa... Hiilinieluja pystymme kasvattamaan, mutta ensimmäinen homma, mikä tässä maassa pitää tehdä, jotta emme maksa turhasta, on se, että oikeat hiilidioksidipäästöluvut tutkitaan tässä maassa. Eihän siinä ole mitään järkeä, että meillä kun on 2,3 miljoonaa hehtaaria peltoa ja siitä on kymmenen prosenttia turvepeltoja, eli 230 000 hehtaaria ja siitä se 110 tuhatta hehtaaria on sellaisia peltoja, joita vielä lasketaan maanäytteiden perusteella suopelloiksi eli turvepohjaisiksi pelloiksi — ja sieltä ne päästöt tulevat jos tulevat — niin

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

tälle lasketaan yli 8 miljoonaa tonnia päästöjä. Eihän siinä ole päättä eikä häntää! Onko todella Suomen valtio ja suomalainen veronmaksaja niin rikas, että sillä on varaa maksaa tyhjästä päästökaupan kautta rahaa tuonne maailman tuuliin? Jos jotain maksetaan, niin peruste pitää olla oikein. Jokaisella laskun maksajalla on oikeus tietää, ovatko laskun perusteet oikein vai maksaako turhasta. Varmasti on oikeus olemassa tietää kaikki totuus.

Sama koskee sitten soiden hiilidioksidinielua: Sitä 5:tä miljoonaa tonnia, mitä suot si-
tovat hiiltä, ei lasketa suomalaisten eduksi ollenkaan. Kuka tämän neuvotteli? Antoi-
ko Suomen eduskunta sille luvan? Nyt käsittelemme lisätalousarviota, ja siellä taas tämä il-
mastohumppa soi niin komeasti. Kuinka paljon me haluamme ahavasta vielä maksaa? Mi-
nua sattuu sydämeeni se, kun moni nuori mies ja nainen on työttömänä sen takia, kun ei ole
investointeja tullut, kun luvat viipyvät ja Euroopan unioni on työntämässä nyt meille omia
kustannuksiaan sosiaalipakettien ja elvytyspakettien myötä. Näitä lisäbudjetteja me saam-
me tehdä vielä 52 kappaletta vuodessa, jos ei rupea tässä järkeä löytymään, niin että me
emme maksa näitä älyttömiä laskuja tuonne Euroopan unioniin.

Ja jos yhtään teitä lohduttaa, niin luin tässä viikonloppuna netistä, että Italiassa on me-
nossa Monte dei Paschi di Siena -niminen pankki nurin. Sillä riittävät rahat enää jouluun
asti. Siellä kun pärähtää pankki nurin, niin sitten tässä salissa taas jotain lisätalousarviota
kehitellään, että mitä me tehdään.

Kyllä tässä joskus yön hiljaisina hetkinä meinaa tippa tulla linssiin, että voisivatko isän-
maan asiat olla näin. Kyllä meillä monta asiaa osataan, mutta se, mikä pitäisi tässä maassa
oppia vielä, on isänmaan asioiden hoitaminen sisulla ja sydämellä niin, että suomalaiset
hyötyvät siitä, koska Suomi on ainoa kansakunta, joka pitää suomalaisten puolta, ja Suo-
men eduskunta on ainoa eduskunta, joka suomalaisten puolta pitää. Kukaan muu sitä ei
meidän puolestamme tee. Tämä perusoppi olisi hyvä käydä opettelemassa. Jos ei muuten,
niin kannattaa ostaa sitten taskupeili jokaisen kansanedustajan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.04 Minna Reijonen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kyllä lisätalousarviossa on toki hy-
viäkin asioita, mutta edelleenkin haluaisin muistuttaa tästä omaishoidon tuesta ja
omaishoidon tuen verottomuudesta. Perussuomalaiset ovat ajaneet omaishoidon tuen ve-
rottomuutta jo pitkään, ja myös nyt tähän lisätalousarvioon olisi ihan hyvin voitu ympätä
vaikka enemmän siihen omaishoidon tukeen kannustusta. Kuitenkin sote on tulossa ja
muuta, ja se tulee paljon vaikuttamaan omaishoidon tukeen ja omaishoitajiin, niin kyllä sen
omaishoidon tuen täytyisi olla veroton. Tähän tarvitaan ehdottomasti lisää rahaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hy-
vä.

16.04 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä on ollut hyviä puheenvuo-
roja. Tartun edustaja Myllykosken aiheelliseen huoleen lentoliikenteemme tilasta ja pai-
kalliskentistä. Pidän hyvin tärkeänä, että tulevaisuudessa nämä toimivat niin siellä Sata-
kunnassa, Kainuussa, Keski-Suomessa kuin meillä Keski-Pohjanmaallakin. Erittäin huo-
lestuttavaa siinä on se, että jos me ajatellaan esimerkiksi Keski-Pohjanmaan lentoja tänä
päivänä Helsinkiin, niin meidän valtionyhtiö on ainakin vielä muutaman viikon takaa ole-
vien tietojeni mukaan estänyt jatkolennot, eli ei mahdollista jatkolentoja maailmalle,

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

jolloinka se, mitä varten tämä lentoyhtiö on olemassa, mielestäni typistyy. Se vaikeuttaa siis bisnesmatkustajien käyntiä siellä, missä maan vienti on suurinta, eli meillä tuolla Rannikko-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla.

Mitä lisätalousarvioon tulee, tässä huomasin tällaisen prioriteetin. Olen usein puhunut siitä, että pitäisi varoja priorisoida Suomen kansan eduksi, ja näin täällä jälleen kerran jouduin toteamaan sen prioriteettiongelman. Meillä on pääluokka 24, Ulkoministeriön hallinnonala, Kansainvälinen kehitysyhteistyö, Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 vuotta), lisäystä 12 600 000. Vertaan sitten tuota pääluokkaan 30, Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala, Maaseudun kehittäminen, lisäystä kolme ja puoli miljoonaa. Tämä 12,6 miljoonaa menee rokotuslahjoituksiin Afrikan sarveen. 12,6 miljoonaa löytyy sinne, mutta maaseudun kehittämiseen kolme ja puoli miljoonaa. Tässä on se priorisointi. Kyllä minun mielestäni kun tällaisia lisäbudjetteja tehdään — siis kun me velkaannutaan joka tapauksessa, vaikkakin nostan sille hattua, että velkaantumisen vauhti on saatu pysähtymään tällä hetkellä — tämä priorisointi on nyt tässäkin kohtaa päin honkia, että lahjoitetaan rokotteita 12 miljoonan edestä ja omaa maaseutua kehitetään 3,5:llä. Haloo hallitus, haloo keskusta, tämäkö on teidän politiikkaanne maaseudun hyväksi?

No, yhdyin myöskin kiitoksiin, mitä tässä salissa on ansiokkaasti annettu hallitukselle siitä, että poliisien määräraha, 30 miljoonaa, löytyy. Olen siitä erittäin kiitollinen. Ja aina, kun on kiittolisuuden paikka, se on myöskin ääneen pystyttävä sanomaan, eli erityismaininta ja kiitos siitä hallitukselle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

16.07 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Edustaja Myllykosken ja muitenkin pitämiä puheenvuoroja arvostan kyllä täysin. Ja kiittään hänelle, että hallitus on onnistunut tukemaan yrityksiä. Mutta minun on pakko sanoa taksikuskin pojanpoikana, että taksiyrittäjät mielestäni hallitus on unohtanut. Olen tästä ennenkin puhunut tässä salissa, ja olen pettynyt, että tässäkin lisätalousarviossa ei ole huomioitu taksiyrittäjiä. Yksi julkisen liikenteen muoto, taksiliikenne, on kärsinyt koronan seurauksena varsin voimakkaasti. Nyt ajoneuvokalustolta vaaditaan ilmastoperusteisesti entistä enemmän muun muassa juuri voimaan tulleella vähäpäästöisen ajoneuvon julkisten hankintojen vaatimuksella. Kuitenkin taksit ovat menettäneet romutuspalkkion, kun hankinta on tukien ulkopuolella. On meillä varsin erikoista, että yksityinen autonostaja saa tukea hankintaansa mutta taksiyrittäjä ei saa. Samoin taksiliikenteen ja samalla myös muun ammattiliikenteen vaatimukset latausasemien osalta ovat jääneet täysin vaille euroja tässäkin lisätalousarviossa, mitä minä pidän erittäin valitettavana. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja nyt mahtuu vielä yksi puheenvuoro tähän vaiheeseen. Sen jälkeen on tämän asian käsittely joko keskeytettävä tai päätettävä. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.08 Hannu Hoskonen kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Lyhyesti vain kaksi asiaa.

Toinen on tämä maakuntakenttien rahoitus. On erinomaisen hieno asia, että se tuli nyt, ja toivoisin tässä yhteydessä, kun rahaakin on sinne annettu, että niitä lentovuoroja katsottaisiin vähän niin kuin... Tämä on operatiivista toimintaa, toki sen ymmärrän, mutta saanhan minä toivomuksen esittää. Siellä on sellaisia lentovuoroja, joitten aikataulut ovat aivan

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

kummalliset. Toki ymmärrän, että päiväsaikaan lennetään enemmän, mutta siellä on esimerkiksi semmoisia lähtöaikoja, että olisikohan niissä vähän miettimisen aihetta, jos halutaan lisää maksavia asiakkaita.

Ja toinen asia, arvoisa puhemies, on sitten tämä maatalouden tilanne, josta äsken puheenvuorossani mainitsin. Se oli se, että suomalaista maataloutta on kehitetty enemmän kuin vuosisata, on rakennettu, on uudistettu, kehitetty ja on parannettu toimintoja, on tehty kotimaista elintarviketeollisuutta, mutta se vain tällä hetkellä sattuu olemaan näiden eurooppalaisten trendien takia ja erilaisten vientirajoitteiden takia vaikeuksissa. Mutta pitäähän meidän tässä maassa sen verran pitkälle katsoa, että saamme pidettyä tämän maan sellaisessa kunnossa, että pystymme kaikissa olosuhteissa kansakuntamme ruokkimaan hyvällä suomalaisella ruoalla. Se on aivan varmasti pitkässä juoksussa ainoa henkivakuutus, joka toimii. Näitä vakuutusyhtiöiden myöntämiä henkivakuutuksia en moiti, mutta jos nälkä iskee, niin se henkivakuutus astuu maksuun aika äkkiä, jos ei ole kotimaisia eväitä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonmukaisesta tuotannosta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 193/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Avaan keskustelun. Ministeri Leppä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.10 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Tällä uudella lailla luonnonmukaista tuotantoa koskevaan lainsäädäntöön tehtäisiin EU:n uuden luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen edellyttämät muutokset. Nykyinen luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annettu laki kumottaisiin. Voimassa olevaan valvontaviranomaisia ja valvontaa koskevaan sääntelyyn ei tulisi merkittäviä toiminnallisia muutoksia hallinnollisiin pakkokeinoin — niihin ehdotetaan uutta hallinnollista seuraamusmaksua, jolla voitaisiin nopeammin reagoida sitten mahdollisiin laiminlyönteihin. EU:n luonnonmukaista tuotantoa koskeva lainsäädäntö on sellaiseen Suomessa sovellettavaa oikeutta. Asetuksia täydentävä laki ei muodostaisi itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovellettaisiin rinnakkain asetusten kanssa.

Esityksessä myös ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annettua lakia ehdotetun uuden hallinnollisen seuraamusmaksun johdosta.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Uusi luomuasetus ja valvonta-asetus synnyttivät muutostarpeita myös luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annettuun lakiin. Hallitusohjelmassahan tavoite ”Elinvoimainen ja kannattava elintarviketalous” edellyttää jatkamaan edellisessä hallitusohjelmassa aloitettua säätelyn ja valvonnan sujuvoittamista. Hallitusohjelman liite 4 koskee harmaata taloutta, jonka torjunta katsotaan tarpeelliseksi myös luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden osalta. Näitä väärennöksiähän on tässä viime aikoina eri puolilla Eurooppaa ollut liikkeellä, ja se on aiheuttanut huolta Euroopan laajuisesti. Kirjauksen pohjalta koko elintarvikeketjun kansallista lainsäädäntöä on uudistettu. Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaisia rehuja koskevat myös horisontaalilainsäädäntöä koskevat vaatimukset, joten rehulain ja elintarvikelain käytäntöjä voidaan tarvittaessa soveltaa myös luonnonmukaisesti tuotettuihin elintarvikkeisiin ja rehuihin.

Puhemies! Luomutuotannon osaltahan meillä on vahvat tavoitteet sen lisäämisestä sekä Euroopassa että täällä meillä Suomessa, ja tuo alustava tavoite on nyt asetettu vuodelle 2027 niin, että se on 20 prosenttia meidän pinta-alasta, ja erityisesti niin, että meillä on tuotteita hyllyllä — ei ainoastaan pinta-alaa mitata, vaan myöskin tuotteita, ja tällä me haluamme myöskin edistää tämän tavoitteen saavuttamista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.12 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies ja arvoisa ministeri! Nyt käsittelemme luonnonmukaista tuotantoa, ja suomalainen maataloushan on todella tärkeää. Ilman sitä maataloutta ei leipä tule pöytään eikä maito tule pöytään ja ruokaa ei kerta kaikkiaan ole. Tällä uudistuksella nyt pyritään sitten varmistamaan luonnonmukaisten tuotteiden turvallisuus ja laatu sekä se, että niistä annettavat tiedot ovat oikeellisia.

Jos miettii tätä ruokajuttua niin kuin kokonaisuudessaan, niin olisi ihan mielenkiintoista tietää, milloinka hallitukselta on odotettavissa merkittäviä parannuksia elintarvikkeiden huoltovarmuuteen, ja jos tällaisena aikana ei huolehdi kotimaisesta, nimenomaan kotimaisesta, elintarviketuotannosta, niin entäs sitten kun sattuu joku kriisiaika oikeasti tulemaan ja välttämättömiä tarvikkeita ei ole välttämättä saatavilla eikä ulkomailtakaan välttämättä saada mitään? Silloin se kotimaisuusaste on hirveän tärkeä. Viime vuonna on lopetanut tilastojen mukaan jopa 1 197 maatilaa, mikä on oikeasti paljon. Se on todella paljon. Oikeasti se on hälyttävän paljon.

Jotenkin ajattelisi, että tällainen vihervasemmistohallitus, keskusta etunenässä — keskusta etunenässä — haluaisi painottaa nimenomaan tätä lähiruokaa. Se olisi aina varmasti semmoinen isompi ekoteko, tämä lähiruoka, kuin se, kun ulkomailta tuodaan sitä tuontiruokaa. Totta kai ei kaikkien ole pakko syödä lihaa, eikä kaikkien ole pakko olla kasvis-syöjiä. Eikös jokainen voi syödä, mitä haluaa ja mitä pystyy syömään, niin että ei päättäjien tarvitse siihen sen kummemmin puuttua suuremmalti eikä se keneltäkään ole poissa, jos jokaisen lautaselta löytyy sitä kotimaista ruokaa. Siihen suuntaan varmaan lainsäädännössä kannattaisi edetä ja tosissaan ottaa se, että budjetilla, lainsäädännöllä, kaikenlaisilla asioilla voitaisiin sitä vahvistaa, että saataisiin kotimaista lähiruokaa — kotimainen ruokahan on oikeastaan aina lähiruokaa.

Kyllä näihin kilpailutuksiinkin pystytään vaikuttamaan, kun on vain osaamista, ja jos miettii sitten sitä vaikutusta, kun lähiruokaa ruvettaisiin käyttämään julkisella puolella, niin sillähan olisi ihan valtava merkitys Suomelle ja Suomen tuottajille ja Suomen maata-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

loudelle. Jos sitä lähiruokaa käytettäisiin tosiaan oppilaitoksissa, kouluissa, valtion virastoissa ja kaikenlaisissa vanhainkodeissa ja muissa, niin olisi sillä aika iso merkitys, jos kotimaista ruokaa ja lähiruokaa pyrittäisiin käyttämään. Tähän tulee pyrkiä.

Maatalous tulee säilyttää eikä päästää kaikkea tuotantoa sinne EU:hun tai jopa kauemaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

16.15 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Todellakin hallituksen esitys eduskunnalle luonnonmukaisesta tuotannosta sekä sakan täytöntöönpanosta sisältää erinomaisia tavoitteita kyllä, mutta toivon — siitä huolimatta — että kun tämä sitten tulee valiokunnan käsittelyyn, niin nimenomaan erittäin tiheällä kammalla katsotaan tämä hallinnollisen taakan kasvu, että paljonko sitä sitten kuitenkin tulee. Me olemme tässä eduskunnassa tehneet, ja hallitusohjelmassakin, erittäin hyviä kirjauksia, mutta lähes joka kerta aina byrokratia kuitenkin lisääntyy, kun EU:sta joitakin säädöksiä tulee. Mutta se hallituksen ohjelman jatko, eli sujuvoittaminen valvonnassa ja sääntelyssä, niin sitä toivon todellakin, että me katsotaan valiokuntakäsittelyssä se erittäin tarkasti ja tehdään kaikki, että niin voisi sitten myös toteutua.

Harmaan talouden osalta on aivan luonnollista, että meidän pitää tälläkin sektorilla ruveta sitä tarkastelemaan, niin kuin ministeri esittelypuheenvuorossaan toi esille. Harmaan talouden vääreennysten osalta tämä on erittäin otollinen maaperä.

Mutta kysynpä tässäkin kohtaa ministeriltä, kun on kysymys luonnonmukaisesta viljelyksestä, tuotannosta. Tähän liittyvät myös eläimet erityisesti, ja tässäkin annetaan ymmärtää, että myös eläimet ovat keskiössä. Kysynkin: voitaisiinko me tällä edellytyksellä sitten vaatia, että ne nokat ja saparot kuuluvat luonnollisesti eläimille ja että ne myös säilytetään sitten EU:n muussakin lihantuotannossa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, var vänlig.

16.17 Anders Norrback r: Tack, kiitos, arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on suurelta osin hyvä. Uudistus on aika tekninen, mutta samalla yhtenäistää EU:n uutta luonnonmukaista tuotantoa, ja se on hyvä. Olen itse sitä mieltä, että kaikkien luomutuottajien tulee olla samalla lähtöviivalla, eikä väärinkäytösten tule olla mahdollisia, ja tähän tämä ehdotuskin tähtää. Uusi säädös antaa vähän paremmat mahdollisuudet puuttua mahdollisiin laiminlyönteihin, mikä on meille kaikille tärkeä ja hyvä asia.

Ärade talman! Det är ett mycket bra förslag vi har. Man försöker komma åt eventuella fusk, och det ser jag som viktigt, framför allt när det gäller en certifierad produktion som ekologisk produktion, som helt och hållet bygger på konsumenternas förtroende.

Jag är också glad att man i det här förslaget kunnat komma till mötes när det gäller naturprodukter som bär, som omfattas av allemansrätten. Däremot hoppas jag att vi i utskottet noggrant tittar på hur det går med andra naturprodukter som inte omfattas av allemansrätten. Till exempel är björksaven hos en oss väldigt viktig produkt som har visat sig ha stora exportmöjligheter. Men för att det ska lyckas krävs det att den är ekocertifierad. Här vill jag hänvisa till det ledamot Myllykoski sade, det vill säga att den här byråkratiska biten inte blir för stor här.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Eli kysyisin ministeri Lepältä, miten on: miten voimme taata, että tämä byrokratia ei tule liian isoksi koskien näitä luonnontuotteita, jotka eivät ole jokamiehenoikeuden alla, esimerkiksi koivunmahlan osalta? Tässä on ollut kentällä jonkin verran huolenaiheita. Olen ihan vakuuttunut siitä, että meidän hyvä ministeri ja hänen hallintonsa löytää tähän hyvän ratkaisun, mutta haluan kuitenkin kysyä tästä asiasta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

16.19 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä luomuviljely taitaa olla tässä maassa kaikkein tarkimmin vartioitu elinkeinoala. Ymmärrän luomuviljelijöitä, koska kaikki, mitä he tekevät, on valtavassa kontrollissa. Olen muutaman luomuviljelijän kanssa keskustellut asioista, ja on täytynyt vain ihmetellä, onko tämä tottakaan.

Kuten edellisissä puheenvuoroissa olen todennut, niin jos me haluamme tähän maahan ihan aidosti parempaa työllisyyttä, meidän on purettava tätä byrokratiaa. Ei ole mitään järkeä, että alkaa olla semmoinen tilanne, että tämä yrittäjä itse on sellaisessa kontrollissa, että hän voisi ahdasmielisenä sanoa, että hän on melkein rikollinen ihminen, kun jokaista asiaa vahditaan, jopa pinta-aloja mitataan. Olen, kuten sanoin, muutaman viljelijän kanssa keskustellut tästä asiasta, ja he ovat ihan, tavallaan, turhautuneita siihen tilanteeseen, että ei voi olla näin, että heitä epäillään lähes kaikesta, että tämä on tehty väärin, vaikka suomalainen viljelijä varmasti on maailman huippuluokkaa. Meillä on maailman puhtain maa-perä, maailman puhtain ilmakehä, maailman puhtain pohjavesi, ja näistä lähtökohdista varmasti pystymme tekemään loistavia tuotteita. Sen esteenä on vain ja ainoastaan suomalainen kateus ja katkeruus, että sitä ei anneta kunnolla tehdä, vaan mieluummin tuodaan tänne eurooppalaista, vaikka eurooppalaista juustoa, jossa on sitten niitä kuuluisia lääkkeitä, antimikrobisia ja antibioottijäämiä. Muuan koiranleuka, semmoinen huumoripitoinen nuori mies, minulle epäili, että kannattaisiko siirtyä saksalaisen juuston syöntiin ja eurooppalaisen juuston syöntiin, kun siinä saa samalla sitä antibioottijäämää itseensä, niin ei näitä tauteja tule niin usein. Mutta en suositellut hänelle sitä, koska siinä on omat vaaransa.

Kysynkin ministeri Lepältä, kun hän on ansiokkaasti paikalla: onko meillä toivoa siitä, että saataisiin tämä maatalouden puolella oleva melko iso byrokratia purettua edes joiltain osin? Sipilän hallituksen aikana näitä normeja purettiin. Jos oikein muistan, hieman yli 300 kappaletta niitä saatiin purettua. Onko meillä toivoa, että saataisiin tämä sama linja käyntiin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.21 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Suomessa perusruoantuotanto on jo hyvin luonnonmukaista. Meillä käytetään normaalia vähemmän antibiootteja, kasvimyrkkyjä vähemmän. Meillä panostetaan yhä enemmän eläinten hyvinvoinnin edistämiseen. Nyt kun ministeri on paikalla, haluaisin kysyä: miten me, ministeri Leppä, voisimme saada tämän viestin, tämän puhtaan ruoan viestin, paremmin meidän omille kuluttajillemme? Vieläkään se ei ole ihan selviö — se, että se on kaikkien meidän kansalaisten eduksi, että ostamme kotimaista ruokaa, että sitä olisi siellä hyllyillä tarpeeksi paljon, kotimaista ruokaa, tarjolla. Ja miten me saamme tämän viestin niistä ruoka-aineista, joita me markkinoimme ulkomaille, että se tietoisuus kasvaisi myös siellä ulkomailla, että meillä on loistava ruoantuotanto, puhdasta ruokaa?

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Ja aivan kuten edustaja Hoskonen nosti esille tämän byrokratian valtavan viidakon, niin se ajaa ihan hulluuden partaalle monen tuottajan. Se on mennyt ihan mahdottomaksi. Se ei ole suinkaan kovinkaan paljon vähentynyt, päinvastoin. Tuleeko se kaikki byrokratiavaade sitten EU:sta, vai voisimmeko täällä kotimaassa vaikuttaa tähän asiaan, että sitä ei olisi niin paljon? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

16.23 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies ja arvoisa ministeri! Tässä nousikin esille näihin EU-asioihin liittyen, että joissain muissa maissa on enemmän näitä lääkkeitä-miä juustoissa ja muissa, mutta minkäs takia sitten me ei vaadita, että kaikkialla on samalla tavalla? Jos EU:ssa pitää olla samalla tasolla, niin eihän se nyt niin voi olla, että muualla EU:ssa tehdään ihan hällä väliä -tyyliin ja meillä on sitten niin tarkkaa. Onhan niiden lähtökohtien nyt oltava samanlaiset. Eli mitä tähän on tehtävissä?

Ja jos miettii sitten tätä, että miten saadaan enemmän niitä suomalaisia juttuja myyntiin ja näkösalille, niin vaikka niitä merkintöjä on lisätty, että on kotimaista tuotantoa ja muuta, niin voisiko sitä vieläkin paremmin merkitä, kun eihän se niissä kaikissa tuotteissa välttämättä oikein selvästi näy? Onko hallitus suunnitellut semmoista, että merkittäisiin paljon selvemmin siihen kauppaan, mitkä tuotteet ovat kotimaisia ja mistä ne tulevat?

Minkä takia suomalainen tuottaja pärjää niin huonosti? Ja minkä takia sitten EU:ssa joku Ranskanmaa vetää isommat rahat? Jokuhan tässä on pielessä. Toivoisin vähän näitä selvityksiä ministeriltä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

16.24 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, että ministeri on paikalla. Muutama asia:

Tässä on jo mainittukin esityksestä, että se on pitkälti teknisluontoinen, joten en nyt mene siihen.

Esitän ministerille kysymyksen ylipäättään maatalouden imagosta. Liian paljon Suomessa tällä hetkellä hallituksen vihreän laidan politiikan ansiosta saa viljelijä märkää rätkiä kasvoilleen. Esimerkkejä löytyy: pääkaupunkimme lihakeissi ynnä muuta tällaista, mikä ei ole mielestäni suotuisaa kehitystä.

Tuottajat ja viljelijät ovat meidän ruokavarmuutemme kivijalka ja todella tärkeä porukka, niin että olisiko tällainen — ihan vinkkinä ministerille — hallituksen yhteinen Luota suomalaiseen viljelijään ja tuottajaan -ohjelma paikallaan tässä kohtaa? Kyllä meidän pitäisi saada se kunnia sinne, missä se sapuska tuotetaan, ja niin näkyvästi, että jokainen viljelijä ja tuottaja siellä kotona voisi ylpeänä aamulla nousta puurtamaan sen eteen, että meillä on leipää, lihaa, maitoa, kaikkea mahdollista hyvää kotimaista elintarviketta pöydässä. Ehdottaisin, että tällainen kiitoskampanja nyt sinne, eikä pelkkää märkää rätkiä, niin tästä varmaan hyötyisivät kaikki. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Leppä, 3 minuuttia paikalta.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

16.26 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitos hyvistä kommentteista ja kysymyksistä, mitä esititte.

Edustaja Reijonen täällä aloitti erinomaisella tavalla, elikkä kotimainen tuotanto, ruoantuotanto, elintarvikkeet on turvattava. Se on meidän huoltovarmuuttamme. Se on meidän omavaraisuuttamme. Se on meidän talouttamme. Se on aluekehitystä. Se on ihan kaikkea, turvallisuutta myöskin. Täysin samaa mieltä tästä asiasta, ja tämän eteen me töitä teemme.

No, mitä me olemme tehneet sen asian eteen? Me olemme turvanneet pitkäjänteisellä toiminnalla sen, että ne luvatus tukieurot ovat tulleet. Ne on varmistettu, ja niiden tulo myöskin seuraavaksi seitsemäksi vuodeksi on varmistettu, ja tämä luo pohjan suomalaiselle ruoantuotannolle. Tämä ei varmista kannattavuutta, mutta se luo pohjan sille tuotannolle, ja siksi tämä on merkittävä asia, että siinä epävarmuudessa ei tarvitse elää. — Palaan kohta markkinoihin.

Lähiuoka: Aivan samaa mieltä, lähiuoka kunniaan. Näin pitää olla.

Alkuperämerkinnät: olen siitäkin samaa mieltä, että edelleenkin alkuperämerkintöjä pitää vahvistaa, alkuperämerkintöjen vaatimustasoa pitää nostaa.

Miten sitten siellä todellisuudessa toimitaan, vaikkapa kuntien hankintapuolella? Hyvät kollegat, te olette erittäin monet ja me olemme erittäin monet kuntien päätöksentekijöitä, kuntien luottamushenkilöitä. Pidetään nyt kaikki huoli siitä, että kuntiin ei hankita elintarvikkeita, mitkä eivät täyty meidän omilta tuottajiltamme edellytettäviä vaatimuksia. Tämä on vähintä, mitä me voimme tehdä — tämä on vähintä, mitä me voimme tehdä. Katsokaa jokainen oman kuntanne päätöksenteon perään, että tämä toteutuu.

Valtiolla tämä on pakollisena. Valtio kun hankkii ruokaa, aina sen pitää täyttää meillä Suomessa edellytettävät ehdot. Kunnille, jotka ovat itsehallintoisia yksiköitä, se on suosituksena, mutta sen vuoksi sanon: katsokaa näiden perään.

Tämä liittyy myöskin siihen, mitä edustaja Myllykoski sanoi nokista ja saparoista. Juuri näin: en minäkään ymmärrä, miksi tänne haluamme tuoda saparotonta sianlihaa tai noka-tonta kananlihaa. Miksi? Missään ei näy sellaista mainosta, että tervetuloa ostamaan saparottoman sian lihaa, mutta siitä huolimatta sitä tulee tähän maahan. Myös kaupan perään katson ja erittäin voimakkaasti tässä asiassa. Tämä luo sen epätasapainon markkinoille: me kilpailemme semmoisten tuotteiden kanssa, joita ei ole täällä saanut tuottaa ja joiden tuotanto on paljon halvempaa, ja siitä huolimatta ne ovat samoilla markkinoilla. Tämä ei luo pohjaa sille.

Vielä kun tähän lisätään kannattavuuden osalta se, että kauppa on antanut positiivisia tulosvaroituksia, mutta viljelijät kärvistelevät kohonneiden kustannuksien, huonon satovuoden kanssa — ei ole laitaa tämä. Siksi markkinoiden tasapaino on [Puhemies koputtaa] hallituksen agendalla, ja sitä me haluamme edistää samoin kuin purkaa byrokratian kaikella mahdollisella tavalla. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten lääkitsemisestä annetun lain sekä eläinlääkärintamattin harjoittamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 205/2021 vp

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Avaan keskustelun. Ministeri Leppä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.29 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Jatketaan samasta aihealueesta. Äsken tuli myös kysymyksiä, jotka liittyvät nimenomaan tähän lainsäädäntöön, mitä nyt alettiin käsittelemään. Elikkä tämä on nyt eduskunnalle annettu esitys eläinten lääkitsemisestä ja eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta. Tällä lakiesityksellä, tälläkin, on tarkoitus panna täytäntöön EU:n uusien eläinlääke- ja lääkerehuasetusten edellyttämät kansalliset tarkastukset liittyen lääkkeiden käyttöön. Ja lakien on tarkoitus sitten tulla ensi vuoden tammikuun lopussa voimaan, samaan aikaan kuin EU:n eläinlääke- ja lääkerehuasetuksen soveltaminen alkaa.

Tämä uusi eläinlääkeasetus kumoaa nykyisen eläinlääkedirektiivin. Ne säädökset, jotka annetaan jatkossa suoraan EU-asetuksessa, on poistettava kansallisesta lainsäädännöstä. Muutos vähentää tarvetta säätää asioista jatkossa kansallisesti, mutta jatkossakin tietyistä asioista me kuitenkin ilman muuta haluamme myös kansallisesti säätää. Se liittyy äskeiseen keskusteluun ruokaturvallisuudesta, joka meillä on maailman paras.

Mikrobilääkkeet, kuten antibiootit, viruslääkkeet, sienilääkkeet ja alkueläinlääkkeet: Mikrobilääkeresistenssi on iso, merkittävä, myöskin huolta aiheuttava asia. Siinä muodostuu sellaisia bakteereita, joihin eivät enää mikrobilääkkeet tehoa. Antibioottiresistenssillä tarkoitetaan bakteerien kykyä vastustaa antibioottien vaikutuksia. Eläinlääke- ja lääkerehuasetuksessa keskeistä on resistenssin kehittymisen ehkäiseminen, ja tämä on keskeistä myös hallituksen esityksessä.

Eläinlääkeasetus asettaa mikrobilääkkeiden käytölle rajoituksia ja edellyttää jatkossa tiedonkeruuta eläimille käytetyistä mikrobilääkkeistä. Suomessa tiedonkeruu on tarkoitus aloittaa lain voimaan tullessa kaikkien kasvatettavien ja pidettävien eläinlajien osalta yhtäaikaaisesti, koska tällä tavalla voidaan varmistaa eläinlääkeasetuksen edellyttämien tietojen laatu ja vertailukelpoisuus. Tiedot on tarkoitus kerätä eläinlääkäreiltä ja tukkukauppailta, ei eläinten omistajilta. Tiedonkeruun avulla mikrobilääkkeiden käyttöä on mahdollista ohjata entistä perustellumpaan suuntaan, kun ohjeita ja valvontaa voidaan kohdentaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Eläinlääkeasetuksessa keskeistä on myös lääkkeiden vähittäismyyntin oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva sääntely. Suomessa eläinlääkärillä olisi apteekkien tavoin oikeus saada keskeytymättömästi lääkkeitä tukkukauppailta. Eläinlääkärin oikeus luovuttaa ja myydä lääkkeitä hoitamiensa potilaiden hoitoon ja jatkohoitoon säilyisi nykyisellään, eivätkä eläinlääkärit jatkossakaan toimisi apteekkien kaltaisina vähittäismyyjinä.

Arvoisa puhemies! Suomessa antibioottien kokonaismyyntimäärät ovat vain viidesosa EU:n keskiarvosta, siis vain viidesosa EU:n keskiarvosta. Eli voidaan sanoa hallitusohjel-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

man strategisen tavoitteen mukaisesti tämän kohdan toteutuneen hyvin — niin kuin se on ollut jo pitkän aikaa. Pienten lukujen ansiosta Suomi loistaa kokoaan suurempana maailmalla, esimerkin näyttäjänä maailmalla. Lisäksi eläimille käytettävien antibioottien kokonaismyynnissä on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana huomattavaa laskua jo entisestään maltillisesta käytöstä. Antibioottiresistenssiä esiintyy kuitenkin kaikkialla, missä antibiootteja käytetään, ja hyvästä tilanteestamme huolimatta meidänkin on jatkossa tehtävä kaikki mahdolliset toimet antibioottien käytön vähentämiseksi edelleen.

Suomessa vain eläinlääkäri voi antaa eläinlääke- ja lääkerehumääräyksen eli lääkeresepin. Lainsäädäntöä on kuitenkin tarkoitettu selkeyttää siirtämällä kyseinen oikeus eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetusta laista eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin, jolloin kaikki eläinlääkkeiden käyttöön liittyvät eläinlääkärin oikeudet ja velvollisuudet ovat jatkossa yhdessä laissa. Eläinlääke- ja lääkerehumääräykset ovat jatkossa voimassa koko Euroopan unionissa, ja eläinlääkäreiden on noudatettava eläinlääke- ja lääkerehuusestusten säädöksiä lääkereseptien tietosisällön osalta. Mikrobilääkeresepit ovat jatkossa voimassa vain viisi päivää niiden antamisesta, mutta muiden eläinlääkkeiden osalta reseptien voimassaoloajoista on jatkossa säädettävä kansallisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.34 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Mikrobilääkkeillä on tärkeä rooli eläinten infektiosairauksien hoidossa. Toisaalta mikrobilääkkeiden käyttöön liittyvät omat haasteensa, kuten resistenssin muodostuminen. Sen ehkäisy onkin olennainen tavoite. Tämä hallituksen esitys liittyy laajempaan eläinlääkepakettiin, ja on kannatettavaa, että tätä asiaa edistetään EU-tasolla. Toki Suomessa tilanne on jo varsin hyvällä tolalla.

Kiinnittäisin huomiota vielä kuitenkin tietojen keräämiseen ja kirjaamiseen sekä mahdollisiin lisäkustannuksiin. Tietojen syöttämisestä voi aiheutua eläinlääkärille lisävaivaa, ja ohjelmiston yhteensopivuudessa voi ilmetä haasteita. Tästä huolimatta esitys on kokonaisuudessaan hyvä, sillä se tähtää muun muassa eläinlääkkeiden saatavuuden edistämiseen ja mikrobilääkeresistenssin syntymisen riskin ehkäisemiseen. Ei ole myöskään salaisuus, että osassa EU-maista eläinten lääkitseminen on varsin holtitonta, mikä saattaa koskettaa myös suomalaisia kuluttajia. Tämä koskee myös lääkerehujen käyttöä.

Turpeesta, joka on ollut viime aikoina monille jopa kirosana, haluan todeta, koska puhutaan antibiooteista ja eläimistä tässä yhteydessä, että kuiviketurpe on hyvin erinomainen ominaisuuksiltaan eläinten jalkojen hyvinvointiin. Elikkä kuiviketurpeen tilalle ei ole tällä hetkellä mitään korvaavaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

16.36 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Nyt täytyy sanoa, että edustaja Elomaa vei puheenvuorostani 50 prosenttia — joten en lähde sitä toistamaan, erinomainen puheenvuoro — ja lopetti juuri siihen oikeaan asiaan: meidän kaikki valkoinen liha kasvaa turpeella ja voi hyvin sen takia, että siinä ei ole bakteereita, jotka sitten olisivat haitallisia. Näin lääkinältä välttyään. Mutta tärkeintä tässä on, että eläinlääkeasetuksella ehkäistään mikrobilää-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

keresistenssin syntymisen riskiä ja yhtenäistetään jäsenvaltioiden lainsäädäntöä — erittäin hyvä tavoite.

Muistuttaisin tässäkin vaiheessa ministeri Leppää, että me emme saa tyytyä tähän, koska se on meidän maataloustuotteiden ja erityisesti eläinten osalta se meidän suuri vientivalttimme. Emme voi sanoa, että nyt kun EU:ssa ollaan näin hyvin yhtenäistetty, emme käyttäisi sitä meidän erinomaista esimerkin näyttämistä, minkä ministeri Leppä toi esille. Meidän pitää vaatia sitä, mitä meillä jo on. Lähtötasoon, mikä tässä nyt luodaan, emme saa tyytyä, vaan ollaan edelläkävijöitä ja koetetaan saada koko ajan EU-vaikuttamisella meille se — vaikka kauppapolitiikkaan ei varmasti pystytä vaikuttamaan millään säädöksillä — että minimitasoon ylittävät tuotteet olisivat hinnaltaan parempia. Mutta kuluttaja kyllä sen ymmärtää, kun kerrotaan, minkälainen huomattavasti pienempi riski on, kun käytetään suomalaista lihaa tai lihatuotteita. Toivotaan, että me emme unohda sitä, että olemme salmonellavapaa maa, emme käytä antibiootteja. Meillä ei maidontuotannossa käytetä muuten kuin hetkellisesti antibiootteja, vain sen taudin hoitamiseksi, ja siihen meillä pitää olla edelleen valmiuksia. Ja olikin iloista kuulla tuo, kuinka hyvin olemme hyvästä tasosta edelleen menneet eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ledamot Norrback.

16.38 Anders Norrback r: Tack, kiitos, arvoisa puhemies! Esitys eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamiseksi on suurelta osin tekninen, niin kuin on tullut esiin.

Haluan kuitenkin mainita muutaman sanan eläin- ja lihantuotannostamme, joka on herättänyt aika paljon keskustelua viime aikoina. Olemme suurten kysymysten äärellä, kun keskustelemme eläinten hyvinvoinnista ja hyvinvointiin liittyvien asioiden parissa. Parannamme jatkuvasti eläintuotannon eettisyyttä ja siihen liittyviä käytäntöjä, ja tämä on tärkeää. Hallittu ja vastuullinen lääkitseminen on osa eläinten hyvinvointia, ja Suomen järjestelmä ja Suomen tuottaja hyvin tuntevatkin, että näin on. Meidän tulisi olla ylpeitä tästä hyvästä työstä, jota teemme Suomessa ruoantuotannon saralla, ja näen, että Suomella on maana mahdollisuuksia kasvaa edelleen ruoantuottajana nimenomaan tämän ansiosta.

Ärade talman! Det är igen ett bra lagförslag som vi får presenterat för oss här, och det är viktigt för oss i Finland det här. Resistensen mot antibiotika talar vi alltför lite om i vårt land, och det beror på att vi inte har det problemet här. Men det är ett allvarligt problem, och det försöker vi bemöta här. Sedan vill jag också påpeka det som ledamot Myllykoski sade, att vi till konsumenterna ännu bättre behöver föra ut att vi verkligen är unika och att vi har ett speciellt läge när det gäller just användningen av mediciner i vår djurproduktion. Det här är en av våra framgångsfaktorer som vi ska hålla oss framme med. Samtidigt som vi också med tanke på djuren och på människorna generellt behöver påpeka åt alla andra, som inte i mitt tycke sköter de här sakerna lika bra, hur viktigt det är att man tar tag i det här på allvar. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

16.40 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Eläinlääkäripalvelut ovat jo nyt varsin hintavia varsinkin pienituloisille ja eläkeläisille johtuen just tästä niiden 24 pinnan alvista. Nyt kun suunnattoman paljon arvostamani ministeri Leppä on paikalla, tahtoisin

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

kysyä: Jos ja kun tämä laki menee näin maaliin, tulevatko eläinlääkärin hinnat nousemaan kuluttajille vielä enemmän? Plus se, että lisääkö tämä laki sitten vielä entistä enemmän byrokraatia eläinlääkäreille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.41 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan oikein, että näihin bakteeriresistenssiasioihin kiinnitetään iso huomio niin Euroopan unionin omissa päätöksissä kuin totta kai myös täällä eduskunnan päätöksissä, ja toki tässä on kysymys nimenomaan EU:sta tulleen ohjeen täytäntöönpanosta. Mutta se asia kannattaa meidän kansallisesti tarkastella, kuten ministeri omassa esittelypuheenvuorossaan mainitsi. Asia on nimittäin niin, että jos me aidosti haluamme säilyttää kansanterveytemme hyvällä tasolla, meidän on kiinnitettävä tähän eläinlääkintäpuoleen tervettä huomiota. Totta kai taudit pitää eläimiltä hoitaa pois. Se on ihan selvä asia, että eläimet eivät saa kärsiä, ja jos joku sairaus iskee, niin se hoidetaan kuntoon ja sillä selvä.

Edustaja Elomaa käytti erinomaisen puheenvuoron kuiviketurpeen asemasta Suomessa. On aivan käsittämätöntä, että tässä maassa on hurahdettu semmoiseen käsittämättömään turvehysteriaan. Jos turve meiltä loppuu, niin meiltä loppuu broilerintuotanto välittömästi. Broilereita ei voi kasvattaa, jos ei ole sitä antiseptistä turvetta siellä broilerikasvattamon lattialla. Jokaisen erän jälkeen, kun erä on lähtenyt teurastamolle, se broilerikasvattamo puhdistetaan, turpeet viedään pois, desinfioidaan, ja sitten uusi, puhdas turve levitetään, jolloin se tuleva uusi eläinkanta, joka sinne tuodaan, voi hyvin ja pysyy terveenä. Jos lähdetään antibiooteilla sitä hoitamaan, niin välittömästi tuotanto on kannattamatonta ja se loppuu. Jos ei viljelijä itse sitä lopeta, niin rahoittajat sen lopettavat. Sama koskee maidontuotantoa: jos navetoissa ei saada käytettyä järkevästi kuiviketurvetta, niin olemme välittömästi pulassa. Sama koskee sikaloita, sama koskee kanaloita.

On täysin käsittämätöntä, että tässä maassa on hurahdettu siihen, että turve on muka maailman pahin juttu — ja ennen kaikkea julkinen sana on lähtenyt tähän humppaan mukaan. Kun kerran turve on meidän suuri rikkautemme, niin käytetään sitä. Nyt parhaillaan Glasgow’n ilmastokokouksessa meidän suuret valopäät huutavat kurkku suorana, että turve on kiellettyvä koko maailmassa. Kas kun eivät ole huomanneet, että Euroopassa lisääntyy koko ajan kivihiilenpoltto ja ruskohiilenpoltto. Ja nyt parhaillaan, mikä on täysin pöyristyttävää, ollaan tekemässä maakaasusta vihreää.

Kyllä minä sanon, että jos tällä keinoin maan asioita hoidetaan ja Euroopan asioita hoidetaan, tällä porukalla ei ole toivoa. Tosiasioiden tunnustaminen tässäkin asiassa on varmasti se paras vaihtoehto ja tälle kansakunnalle hyödyksi. Muuten tälle kansakunnalle käypi huonosti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Leppä, 2 minuuttia paikalta.

16.44 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Kiitoksia, puhemies! Kiitos taas hyvistä kommentteista ja muutamasta kysymyksestäkin, mitä tähän sisältyi. — Aloitetaan tästä byrokratiapuolesta, minkä monet teistä ottivat tässä esille ja äskeisessä asiassa esille, ja on ihan oikein, että se on esillä, ja kannustan valiokuntaa käymään tarkkaan läpi myöskin tämän puolen: Edustaja Elomaa oli ihan oikeassa siinä, että tämä pitää yhteensovittaa näiden

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

muiden tietojärjestelmien kanssa niin, ettei tästä tule uutta lisäbyrokratiaa. Se on täysin mahdollista, ja tämä vastaa myös siihen kysymykseen, että se pitää tehdä niin, että siitä ei tule lisäkustannusta eläinlääkäripalveluiden käyttäjille, [Eduskunnasta: Hyvä!] mitä täällä edustaja Lundén kysyi. Ihan oikea, relevantti kysymys. Näin asianlaita pitää tehdä, että siitä ei tule lisää kustannuksia. Ja muistutan, että meillä on ollut jo pitkään — en muista sitä vuotta, mutta viitisenkymmentä, kuutisenkymmentä vuotta tai enemmänkin — se määräys, että kun eläinlääkärit lääkkeitä antavat sairauden hoitoon, he eivät saa ottaa siitä tukukuhintaa enempää. Tämä on pitänyt myöskin kurissa sitä, että meillä ei lääkkeitä turhaan eivätkä myöskään hinnat pääse nousemaan. Tämä on erittäin tärkeä asia.

No sitten turpeen otti moni teistä esille — täysin samaa mieltä. Turve on antiseptinen kuivikeaine, ja se on eläinten hyvinvoinnin kannalta yksi merkittävä tekijä. Mitä paremmin eläin voi, mitä paremmat olosuhteet sillä on, mitä parempi kuivike sillä on, sitä vähemmän se tarvitsee lääkitystä. Siitähän tässä on kysymys. Suomi on johtavia maita yhdessä Ruotsin kanssa lääkkeiden vähäisessä käytössä niin ruoantuotannossa kuin kaikkialla muuallakin. Turve on yksi näistä asioista, mitkä tähän ovat johtaneet, ja siksi olen kyllä huolissani siitä, mistä me saamme kuiviketurpeita ja kasvuturpeita, joista sitten kasvavat niin puun taimet kuin meidän vihreä lautasellakin. Eli kyllä tämä on iso kysymys, ja tämä pitää ehdottomasti hoitaa. Me olemme todellakin esimerkki muille maille tässä asiassa ehdottomasti, [Puhemies koputtaa] ja sitä me haluamme tuolla maailmalla myöskin julki tuoda. — Kiitos. [Mikko Lundén: Erinomainen puheenvuoro!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 206/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Ministeri Leppä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.46 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kolmas lakiehdotus samaa sarjaa, samaa sukua kuin nuo aikaisemmatkin, ja tällä muutoksella toimeenpannaan lääkerehun valmistuksesta, markkinoille saattamisesta ja käytöstä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen muuttamisesta ja direktiivin muutoksesta johtuvaa asetusta ja kansallista lakia. Lääkerehua koskevaa lainsäädäntöä virtaviivaistetaan — se on tullut jo moneen kertaan esille, sillä tässäkin on kysymys myös siitä, että sitä pitää virtaviivaistaa — ja myös yhdenmukaistetaan muita rehuja kos-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

kevan lainsäädännön kanssa. Samaan aikaan päivitetään tietysti alempiasteisia säädöksiä. Tämänkin lain on tarkoitus tulla voimaan sitten tammikuun lopussa samanaikaisesti, kun EU:n lääkerehuasetuksen soveltaminen alkaa.

Muutama nosto täältä ehdotuksesta:

Tilarehustamot sekä hyväksytyt tilasekoittajat saavat mahdollisuuden valmistaa lääkerehua tilan omille eläimille. Tilarehustamolla tarkoitetaan turkiseläintilaa, joka valmistaa lääkerehuja sekoituslaitteistolla tilan omille turkiseläimille, ja tilasekoittajalla vastaavasti tilaa, joka valmistaa lääkerehua tilan omille elintarviketuotantoeläimille. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä tilavalmistusta koskien. Käytännössä kyseeseen saattavat tulla poikaskalankasvatustilat, sikatilat ja tilarehustamoiksi luokiteltavat turkiseläintilat.

Myös rahtisekoittajat voivat valmistaa lääkerehuja. Rahtisekoittajalla tarkoitetaan toimijaa, joka valmistaa rehua siirrettävällä mylly- ja sekoituslaitteistolla. Voimassa olevassa laissa ei tähänkään ole säännöksiä, eikä siihen kyselyjen perusteella ole myöskään kiinnostusta.

Muita kaupallisia lääkerehun valmistajia koskevat säännökset pysyvät ennallaan.

Lääkerehun valmistaminen elintarviketuotantoeläimille vaatii asianomaisen toimijan hyväksynnän, viranomaisen hyväksynnän, eli Ruokavirasto antaa tähän hyväksyntänsä. Vaatimus säilyy ennallaan, mutta tilavalmistuksen myötä tulee uusia toimijoita hyväksyntävelvoitteen piiriin.

Lääkerehun kotimaiseen valmistukseen ja sisämarkkinakauppaan liittyvää ilmoitusvelvollisuutta harvennetaan ja sitä yhdenmukaistetaan, ja tiedot ilmoitetaan jatkossa vuosittain Ruokavirastolle, voimassa olevan lain perusteella kuukausittain. Tilavalmistuksen myötä tulee, niin kuin äskeisessäkin kohdassa, uusia toimijoita tämän ilmoitusvelvollisuuden piiriin, mutta ilmoitusvälit harvenevat. Kansallista lainsäädäntöä myöskin, totta kai, tässä kohdin tarvitaan.

Mikä tahansa rehun ja lääkkeen sekoitus ei ole lääkerehua. Lääkerehun valmistukseen käytetään lääkemuodoltaan esisekoitteita. Lääkkeen manuaalinen sekoittaminen rehuun tai lääkkeen annostelu veden mukana kuuluvat eläinten lääkitsemislain soveltamisalaan, eli tämä säilyy ennallaan, mutta tätä täsmennetään sekä EU-asetuksessa että laissa. Lisäksi aluehallintovirastoa ja eläinlääkäreitä koskeva velvoite lääkerehujen osalta siirretään eläinten lääkitsemislakiin, ja esityksellä myös kumotaan maa- ja metsätalousministeriön asianomainen asetus lääkerehuista. Myöskin ministeriön asetusta rehualan toiminnanharjoittajista muutetaan samalla aikataululla kuin tämä laki esitetään tulevaksi voimaan. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

16.50 Jari Myllykoski vas: Arvoisa puhemies! Täytyy nyt todeta näiden kaikkienkin osalta, mutta erityisesti tässä, että EU edellä, Suomi perässä. Nyt ei tarvitse kuitenkaan kritisoida, kun pyritään turvaamaan, etteivät eläinten rehut aiheuta vaaraa eläinten tai ihmisten terveydelle. Eli oikea suunta, nyt on hyvä jatkaa. Ei kaikki paha tule EU:sta, vaan tässä on todellakin tärkeä näkemys, että näin sitten jatkossakin toimitaan.

Ministeri Leppä toi sen asian tässä esille, mihinkä olisin halunnut itsekkin tässä puheen-
vuorossa tarttua. Se on nämä tilarehustamot ja niiden mahdollisuudet toimia jatkossakin. Kuitenkin tässäkin toivon, että me valiokunnassa perataan tämä hallinnon ja valvonnan

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

suhde, että lisääntykö valvonta, ja kun näitä tehtäviä siirretään taholta toiselle, tulee meidän byrokratia ja sitä kautta tuottajien kustannukset nousemaan valvontamaksujen tai muiden osalta, joita sitten tehdään. Tuntui hyvälle, kun ministeri sanoi, että ilmoitustenantto harvenee. Se on oikea suunta. Katsotaan, mitä valiokunnassa sitten kuulemisten perusteella voidaan tehdä, onko tässä mahdollista omavalvontaa, mutta erityisesti tulee keskittyä siihen, että tämä byrokratia ei lisäännä ja tuottajien kustannukset eivät nouse tämän johdosta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, var vänlig.

16.52 Anders Norrback r: Tack, kiitos, arvoisa puhemies! Tämä esitys rehulain muuttamiseksi on tervetullut uudistus rehun turvallisuuden parantamiseksi. Rehu on eläinten ravintoa ja tästä syystä tärkeä tuote koko ruokaketjussa. Rehun tulee olla turvallista niin eläimille kuin ihmisellekin.

Uudistus tulee Ruokaviraston vastuulle. Ruokavirastolla on tärkeä tehtävä koko ruokaketjutuotannon varmistamiseksi. On tärkeää, että viraston toiminta on sujuvaa ja että viljelijöitä opastetaan ja heille tarkennetaan, miten säädökset vaikuttavat viljelijöiden työskentelyyn.

Ärade talman! Jag vill också här hålla med ledamot Myllykoski om den här byråkratiska biten, att vi bör titta på den och att vi inte förorsakar onödiga kostnader. Det här måste vi ändå göra utan att pruta på säkerheten. Just den här biten, liksom det var det i förra lagförslaget, är en av våra konkurrensfördelar, att vi har ordning och reda när det gäller just den här typen av verksamhet. Åter en gång har jag orsak att tacka ministern för ett bra lagförslag. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä on taas yksi esimerkki Euroopan unionista tulevien erilaisten säädösten implementoinnista täällä Suomessa. On hyvä tietoenkin, että rehulait laitetaan ajan tasalle ja nimenomaan niin, että niillä parannetaan eläinten hyvinvointia, sehän suoraan heijastuu meidän jokapäiväiseen leipäämme ja siihen, miten hyvää ruokaa syömme. Kun raaka-aineet ovat hyvät, niin varmasti saadaan suomalaisessa elintarviketeollisuudessa, esimerkiksi meijereissä, tuotettua erinomaista ruokaa suomalaiseen ruokapöytään. Sehän tässä on se iso asia.

Ihmettelen vain tätä Euroopan unionin näkökulmaa näihin asioihin. On vanha kansanviisaus, että olkoon Euroopan unioni isoissa asioissa iso ja pysyköön pienissä asioissa mahdollisimman pienenä. Parhainta olisi, että se olisi näkymätön niissä asioissa, koska minua pikkusen huolestuttaa tämä valtava byrokratian viljely, mikä meille sieltä lykätään. Meillä alkaa olla tämä maa kohta semmoisessa tilanteessa, että voi sanoa, jos vähän sarkasmia käyttää, että täällä on valtavan hyvä hallinto pyörittämässä asioita, sitten on yksi ammattikunta, joka tekee valituksia, ja sen jälkeen valitusten käsittelyyn menee valtavasti rahaa, ja sitten tavallinen veronmaksaja ja yrittäjä ja tavallinen ihminen yrittävät rimpuilla jossakin siinä välimaastossa, miten pärjäisi.

Toivoisin, että tähän byrokratietahtiluun saataisiin joku ääri ja raja. Kuitenkin kaikkien kansanedustajien on hyvä muistaa se, että tämän kuitenkin maksaa suomalainen veron-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

maksaja, ei kukaan muu. Ja kun siitä pienestä tulosta ruvetaan verottamaan isoja summia pois, niin se tarkoittaa sen suomalaisen perheen tai suomalaisen yksin elävän ihmisen, opiskelijan tai eläkeläisen, elämän vaikeutumista. Kun tällä keinoin menemme eteenpäin, niin jonain päivänä sitten tulee taas eduskuntaan esitys, että pitäisi jotakin tukea maksaa.

Nämä asiat pitäisi saada oikeaan mittakaavaan, ja nyt näissä asioissa on pikkusen mitta-kaava hukassa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

16.55 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tällä asetuksella annettavalla säädöksellä direktiivin sijaan pyritään nyt yhdenmukaistamaan vaatimuksia eri jäsenvaltioissa. Esityksellä päivitetään rehulaki vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa ja täten edistämään rehujen ja elintarvikkeitten turvallisuutta sekä reilua kilpailua alalla. Niin ikään elintarvikeketjun lainsäädännön yhdenmukaistamisella ja kehittämisellä varmistetaan tuotteiden turvallisuus läpi koko ketjun pellolta pöytään. Selkeä lainsäädäntö lisää yrittäjien toimintavarmuutta sekä ehkäisee epätervettä kilpailua. Tämä kaikki on nähdäkseni positiivista kehitystä sektorilla.

Arvoisa herra puhemies! Toisaalta tässä on samaten olemassa pieni vaara siitä, että muutokset aiheuttavat yksittäisille tiloille kustannusten nousua. Kuitenkin on niin, että nämä tulossa olevat muutokset todennäköisesti johtaisivat mikrobilääkkeiden alentuneisiin kokonaiskäyttömääriin. Näin ollen asetukset myös tiukentavat jonkin verran eläinten mikrobilääkkeiden käytösääntöjä, jotta mikrobilääkeresistenssin vaaraa voitaisiin ehkäistä paremmin EU:ssa.

Arvoisa herra puhemies! Isossa kokonaiskuvassa näen tämän nyt tehtävän asetuksen vain ruokaturvallisuutta silmällä pitäen varsin hyväksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Leppä, minuutti.

16.56 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä: Kiitoksia, puhemies! Minuutti riittää hyvin. Kiitos hyvistä puheenvuoroista. Kaksi asiaa:

On ihan totta, että tämä asetus, kaiken kaikkiaan tämä kokonaisuus, tasapainottaa markkinoita, kun muitakin vaaditaan lähemmäs sitä, mitä me Suomessa olemme tottuneet jo pitkän aikaa toiminnassamme harjoittamaan. Tämä on todella tärkeä asia siinä mielessä.

Ja kun tämä byrokratia-asia nousi tässäkin esille — ihan samaa mieltä. Tässäkin kannustan teitä, valiokuntaa, käymään hyvin tarkasti läpi, että ei vain yhtään ylimääräistä byrokratiaa tällä aiheuteta ja että sitä mahdollisuuksien mukaan yhdistetään ja tietojärjestelmät toimivat yhteen.

Ja viimeinen huomio: Täällä tuli paljon näissä kaikissa kolmessa asiassa esille, miten hyvällä tolalla Suomessa asiat ovat. Niin ne ovat. Varmaan muistamme kaikki, että Suomi voitti maailmanmestaruuden 156 maan vertailussa ruokaturvasta viime keväänä. Se on osoitus siitä, minkälaisella tolalla meillä asiat ovat. Ja tämä, mikä täällä esityksenä tuli, että ”luota suomalaiseen tuottajaan”, [Puhemies koputtaa] on erinomainen asia. Tätä viestiä toivon, että me kaikki viemme eteenpäin. Täällä nyt vain on yksinkertaisesti maailman parasta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle katettuja joukkolainoja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Hallituksen esitys HE 203/2021 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden rajat ylittävien hybridijärjestelyjen verotuksesta annetun lain ja tuloverolain 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 204/2021 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 101/2021 vp

Lakialoite LA 47/2020 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 15/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Myllykoski, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.58 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Kun mietintöä käsiteltiin, en päässyt olemaan siinä mukana, ja nyt haluan käyttää sen puheenvuoron, millä haluan korostaa, että tässä mietinnössä, mikä tehtiin ja oli yksimielinen, oli erittäin hyvä, analyyttinen valiokuntakäsittely ja me pyritään tällä nimenomaan puuttumaan myös tähän ikävään pentutehtailuun ja likaiseen ulkomaalaiseen koirakauppaan, mitä tässä maassa harjoitetaan. Erittäin hyvä hallituksen esitys, ja toivottavaa olisikin, kuten tuossa meidän pohdinnoissa on ollut, että järjestelmää kun rakennetaan, niin tässä vaiheessa sitten toivottavasti ministeriö kun lähtee kilpailuttamaan, minkälainen rekisterinpitäjä tulee, kuka sen sitten voittaakin, niin tässä kilpailutuksessa olisi jo huomioitu se, että eläinten hyvinvointilaissa on asetettu päämäärä myös kissojen rekisteröinnille, niin että se olisi vuonna 26 maalissa, ja että jo tässä vaiheessa rekisterinpitäjältä edellytettäisiin, että ohjelmisto taipuu myös sitten eläinten hyvinvointilain voimaantumiseen, siten että rekisteri taittuu myös kissojen rekisterin ylläpitämiseen.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Mitä meidän lausumassa oli, niin on tärkeää, että vuoden 24 loppuun mennessä tämän lain vaikutuksia selvitetään sillä tavoin, että nähdään, onko tämän lain tarkoituksenmukaisuus täyttynyt, eli olemmeko pystyneet puuttumaan pentutehtailuun ja laittomien koirien ja lemmikkien maahantuontiin. Silloin varmasti saamme myös Tullilta ja muiltakin tahoilta selvityksen. Se on ministeriölle totta kai oma taakkansa, mutta hyvin organisoidulla tehtävänannolla varmasti saamme tietoomme, onko pystytty tekemään niin, että me estämme tässä maassa sen, että rotukoiria astutetaan jokaisesta juoksusta, joka toinen pentue rekisteröidään ja joka toinen pentue myydään läpi käsien ilman rekisteröintejä.

Vähän pohdin aiemmin, kun tätä käsiteltiin, että se eläinlääkäreitten ilmoitusvelvollisuus voi olla eläinten hyvinvoinnin ja hoidon kannalta negatiivinen, mutta lopputuloksena kyllä olen sitä mieltä — juuri niin kuin me olemme mietintöä laatineet — että kun eläinlääkäreille tulee ilmoitusvelvollisuus, silloin voimme puuttua tähän laittomaan pentutehtailuun. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

17.01 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Vihdoinkin täällä — jess! — eläinten tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyvä laki. Vuonna 2020 jättämäni lakialoite 47, lakialoite laiksi koirien tunnistamisesta ja rekisteröinnistä, käsitellään yhdessä hallituksen esityksen 101/2021 kanssa. Vaikka lakialoitteeni ei mennyt läpi sellaisenaan, on tärkeintä, että itse asia tulee etenemään. Eli käytännössä koirille on tulossa sirut ja koirat tullaan jatkossa rekisteröimään. Olen tehnyt aiheesta ensimmäisen kirjallisen kysymykseni jo vuonna 2017.

Vuonna 2020 tein koirien tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan lakialoitteen lisäksi toimenpideoitteen, jonka aihe oli kissojen rekisteröiminen. Se olisi nimittäin erittäin tarpeellinen uudistus ja auttaisi esimerkiksi tänä syksynä otsikoihinkin päätyneiden kissapopulaatioiden kontrolloimisessa. Toivottavasti asia etenisi myös kissojen kohdalla työn alla olevan uuden eläinten hyvinvointilain yhteydessä. Tarve on suorastaan huutava, sillä kissojen kohteluun liittyviä ongelmia esiintyy niin paljon. Rekisteröinnistä ja tunnistusmerkinnästä seuraa paljon hyvää. Esimerkiksi laitton eläinkauppa, maahantuonti ja pentutehtailu vaikeutuvat, löytöeläimet saadaan palautettua helpommin omistajilleen ja ennen kaikkea vastuullinen eläintenpito ottaisi suuren askeleen eteenpäin. Eli peukku sille, että koirien kohdalla edistystä tapahtuu, ja vielä kun sama saataisiin koskemaan kissoja, niin olisi sin oikein tyytyväinen.

Arvoisa puhemies! Varsinainen hallituksen esitys koskee eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä sekä niihin liittyviä lakeja. Pidän todella tärkeinä ihmisten ja eläinten terveyden suojelemista, eläinten hyvinvoinnin edistämistä sekä elintarviketurvallisuuden kehittämistä eläintenpitopaikkojen ja eläinten kanssa tekemisissä olevien toimijoiden kontrolloimisessa. Myös eläinten alkuperän ja siirtojen valvomisen tehostaminen on tervetullut uudistus. Tällä hetkellä eläinten epämääräiset siirrot ovat EU-alueella merkittävä ongelma, ja niihin tuleekin puuttua nykyistä tiukemmin. Lain soveltamisalan laajentaminen koskemaan myös lemmikkieläinten hyvinvointia ja lemmikkieläinten jäsenvaltioiden välisiä kuljetuksia on myös tervetullut uudistus — onhan laitton eläinkauppa Euroopan järjestäytyneen rikollisuuden yksi keskeisimmistä tulonlähteistä. Se pitää saada kuriin niin harmaan talouden torjunnan kuin eläinten oikeuksien nimissä. Tämä kehitystyö on ollut vuosikausia erittäin heikkoa EU:n tasolla.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä kiitän edustaja Myllykoskea erittäin ansiokkaasta puheenvuorosta siitä, mitä meidän pitää tehdä tulevaisuudessa: valmistella lakeja eläinten hyvinvoinnin eteen jo seuraavalle hallitukselle. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.05 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan oikein, että tämä pentutehtailu, mitä tässäkin maassa harjoitetaan valitettavasti, saadaan kuriin tällä uudella lainsäädännöllä, josta edustaja Elomaa äsksen suuresti riemuitsi. Näköjään on edustaja Elomaa perehtynyt asiaan syvällisesti, ja se on hieno asia, että tämä epäkohta saadaan vihdoinkin viimein järjestykseen.

Tähän pentutehtailuun liittyy sitten se ikävä ilmiö, kuten kaikki tiedämme, että ulkomailta tuodaan esimerkiksi koiria tänne, ja just luin lehdestä, että eräälle paikkakunnalle oli tuotu ulkomailta koira, jolla oli sitten joku tällainen sen suussa oleva vakava sairaus, joku mato tai mikä se nyt olikaan, mutta kuitenkin sieltä tuodaan semmoisia tauteja Suomeen näiden tuontieläinten mukana. Kun niitä ei kontrolloi kukaan eikä tarkasta kukaan, niin sieltä leviää sitten meidän omiin, täällä jo oleviin terveisiin koiriin näitä tauteja. Tällä asialla ei kannata leikkiä, koska jos ihmisillä, jotka tällaista toimintaa harjoittavat, on perheessä esimerkiksi lapsia ja sitten tällainen koira tulee sinne, niin sehän voi levittää sen taudin vaikka perheen pienimpiin, ja se voi olla jopa hengenvaarallinen. Tällä asialla on tässä maassa leikitty, mutta onneksi tämä laki nyt tulee, ja toivon tälle lakiesitykselle parhainta mahdollista menestystä. Mahdollisimman äkkiä voimaan, että saadaan tämä epäkohta pois päiväjärjestyksestä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Leppä, 1 minuutti.

17.06 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitos maa- ja metsätalousvaliokunnalle hyvästä mietinnöstä ja siihen liittyvistä ponsista. On monta asiaa, jotka tässä yhtyvät. Tämä rekisteröintivelvollisuus ja sen laajentaminen, ulottaminen myöskin sitten aikanaan kissoihin, kunhan ensin saadaan koirat sinne, on äärimmäisen tärkeää sekä sen pentutehtailun osalta, että me sen saamme kuriin, että laittoman tuonnin osalta, ja myöskin eläinten hyvinvoinnin osalta se on äärimmäisen tärkeää, kun me tiedämme silloin omistajan. Ja myöskin tämä on kansanterveyskysymys, ihan niin kuin edustaja Hoskonen tässä viimeksi ja moni muu teistä tämän saman asian toi esille. On äärimmäisen tärkeää, että me pidämme huolta myöskin siitä, että näiden tänne tuotavien eläinten mukana ei leviä sellaisia tauteja, jotka ovat meille vaarallisia, jopa hengenvaarallisia. Me haluamme säilyttää tämän hyvän eläintautitilanteen Suomessa, emmekä salli, että sitä uhataan laittomalla tuonnilla. Tämä on myös harmaan talouden torjuntaa mitä suurimmassa määrin, eli tässä monta asiaa yhtyy. Kiitos eduskunnalle erittäin hyvästä työstä ja täydennyksestä hallituksen esitykseen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 101/2021 vp sisältyvien 1.-6. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen lakialoitteen

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

seen LA 47/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

14. Lakialoite laiksi tuloverolain 50 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 25/2021 vp Juha Sipilä kesk ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskusteluun. Edustaja Sipilä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.08 **Juha Sipilä kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä esityksessä on kyse lähinnä pk-yritysten käyttämästä pääomalainasta. Voimassa olevan tuloverolain 50 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan luovutustappioon rinnastetaan myös sellainen arvopaperin menetys, jota voidaan konkurssin tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi pitää lopullisena.

Tähän tuloverolain 50 §:n nykyiseen muotoiluun ja tulkintaan liittyy epäkohta, jonka perusteella menetettyä pääomalainaa ei samassa tilanteessa rinnasteta luovutustappioon eikä pääomalainan arvonmenetystä lähtökohtaisesti voi arvopaperin arvonmenetyksen tapaan vähentää verotuksessa. Näin noteeraamattomaan ja myöhemmin esimerkiksi yritysaneerauksen kohteeksi joutuneeseen osakeyhtiöön sijoittanut yksityishenkilö ei ole oikeutettu vähentämään menetettyä pääomalainansa verotuksessa.

Tämä pk-yritysten rahoituksen ympäristö on merkittävästi muuttunut. Pankkien rooli riskirahoittajana on käytännössä jäänyt pk-yritysten valikoimasta pois.

Vaatimukset oman pääoman vahvistamiseksi erityisesti investointitilanteissa tai kovan kasvun rahoittamiseksi ovat tiukentuneet, mutta myös koronan kaltaisissa kriisitilanteissa omapääoman vahvistusta tarvitaan, että kriisin yli selvitään. Yrittäjällä on tässä tilanteessa käytännössä kaksi vaihtoehtoa. Ensinnäkin voi lisätä ulkopuolista omistusta. Tässä yrittäjän pelkona on yrittäjäaseman menettäminen, eikä kovinkaan moni yrittäjä halua yritysseensä ulkopuolista omistusta myöskään tämäntyyppisissä kasvurahoitustilanteissa. Tai sitten yrittäjä voi käyttää välirahoitusta, joka usein on pääomalainaa. Se nostaa yrityksen vakavaraisuutta, parantaa pankkilainan saannin edellytyksiä, eikä vie sitä omistusta pois, jos tämä laina hoidetaan ajallansa pois.

Pääomalaina ei ole kuitenkaan noussut siihen asemaan, missä se parhaimmillaan voisi olla pk-yritysten rahoitusinstrumenttina. Syynä on tämä alussa mainittu syy: toisin kuin esimerkiksi noteerattuun arvopaperiin tai sijoituksena osakepääomaan pääomalainaan noteeraamattomaan ja myöhemmin esimerkiksi yritysaneerauksen kohteeksi joutuneeseen osakeyhtiöön sijoittanut yksityishenkilö ei ole oikeutettu vähentämään tätä pääomalainasta syntynyttä tappiota verotuksessa. Tämä on pieneltä kuulostava asia, mutta tämä kun korjataan, niin uskon, että myös pk-yritysten rahoitusasema paranee tältä osin.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Arvoisa puhemies! Jos jostain syystä asia ei valiokunnassa ja täällä eduskunnassa etene, niin toivon, että valtiovarainministeri ottaa asiasta kopin ja korjaa tämän asian.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia puheenvuorosta. — Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

17.12 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Sipilää voidaan pitää eräänlaisena tuloverolain 50 §:n säännöksen kehittämisen pioneerina, sillä hänen hallituskaudellaanhan tätä säännöstä parannettiin merkittävästi. Aikaisemmin omaisuuden luovutuksesta tulleen tappion sai vähentää vain luovutusvuonna ja kolmena sitä seuraavana vuonna. Sipilän hallituskaudella tuota aikaa pidennettiin kolmesta viiteen vuoteen, ja mikä ehkä vielä merkittävämpää, jos tuokaan ei onnistunut, niin luovutusvuonna jo on mahdollisuus vähentää muista pääomatuloista luovutustappiota esimerkiksi osinkotuloista, asuntojen vuokratuloista, metsätalouden tulosta, yritystulon pääomatulo-osuudesta ja niin edelleen. Tämä tietysti oli todella iso uudistus.

Kannatan tätä edustaja Sipilän lakialoitetta. Se tietysti parantaisi merkittävästi ja tarpeellisesti pääomalainan asemaa sijoitusinstrumenttina, ja sillä olisi erittäin suuri merkitys nimenomaan alkaville yrityksille ja pienille ja keskisuurille yrityksille. Yhdyn kaikkiin noihin argumentteihin, mitä edustaja Sipilä esitti, ja perustelut olivat niin hyvät, että ihmettelisin, jos valtiovarainministeri Saarikko ei tähän mahdollisuuteen tarttuisi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

17.13 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Haluaisin myöskin kiittää edustaja Sipilää erittäin hyvästä lakialoitteesta. Edustaja Kivirannan tavoin ihmettelisin itsekin, ellei valtiovarainministeri tarttuisi nyt tähän asiaan, koska tämä on ollut pitkään agendalla. Niin kauan kuin minä olen ollut yhteistyössä ja tekemisissä Suomen Yrittäjien kanssa, tämä on nostettu aina esille. Nyt olisi vihdoinkin aika korjata tämä asia, ja kannatan lämpimästi tätä tehtyä esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ja edustaja Sipilä, olkaa hyvä.

17.14 Juha Sipilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Tietysti yrittäjä voi itsekkin pistää yritykseensä pääomalainaa, jos se on mahdollista. Toinen vaihtoehto yrittäjälle on sijoittaa niin sanottuun sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Lainsäädäntö mahdollistaa tämän joustavan instrumentin käytön ihan samalla tavalla näissä investointi- tai yrityksen kovan kasvun tilanteissa. Tämän instrumentin ajatuksena on se, että se on väliaikainen sijoitus, joka otetaan viimeistään 10 vuoden aikana yrityksestä pois, kun yrityksen tilanne paranee.

Nyt korona-aikana tuli aika paljon yrityksiltä palautetta siitä, että kun toimintaympäristö merkittävästi muuttui, niin tämä 10 vuoden aikaraja tulikin ongelmaksi. Silloinhan, kun tämä 10 vuoden aikaraja päättyy, se muuttuu pysyväksi osakepääomasijoitukseksi eikä sitä voi enää sieltä palauttaa, niin kuin se alkuperäinen tavoite oli. Sen vuoksi, kun tätä pääomalainamuutosta arvioidaan, voisi ehkä miettiä myöskin sitä, voisiko tämä yksioikoinen 10 vuoden aikaraja olla joku muu tämän sijoitetun vapaan pääoman rahaston osalta.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

15. Lakialoite laiksi arvonnäverolain 3 ja 149 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 39/2021 vp Peter Östman kd ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 16.—23. asiasta.

Avaan keskustelun. Edustaja Östman, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

17.16 Peter Östman kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen tässä puheenvuorossa päiväjärjestyksen mukaan seuraavat yhdeksän lakialoitetta, jotka liittyvät kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettiin vuodelle 2022. Toivon, että tässä kello voisi nyt venyä hiukan, koska tässä kymmenen minuuttia voi jäädä lyhyeksi, mutta yritän parhaani.

Elämme nyt koronan jälkeistä nousukautta, mutta se voi jäädä lyhyeksi. Tästä huolimatta julkinen taloutemme velkaantuu jatkuvasti. Kroonistuvaan kestävyysvajeeseen täytyy puuttua voimakkaasti panostamalla sekä työllisyyteen että lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointiin. Vaikka hallituksen ensi vuoden talousarvio onkin avokätinen, on monesta kohtaa silti unohtunut tavallisten suomalaisten sekä monen erityisryhmän, kuten mielen-terveyspotilaiden ja keliaakikoiden, tarpeet. Kaikkia kiviä työllisyyden parantamisen eteen ei ole lähellekään käännetty.

Ensimmäisessä lakialoitteessa ehdotetaan muutettavaksi arvonnäverolakia siten, että pienyritysten arvonnäveroä koskevan verovelvollisuuden alaraja korotettaisiin 20 000 euroon nykyisestä 15 000 eurosta. Hallituksen tekemä korotus oli hyvä muutos, mutta korotusvaraa on enemmän. Esimerkiksi Italiassa ja Itävallassa alaraja on 30 000 euroa ja Britanniassa yli 80 000 euroa. Alarajan isompi korotus helpottaa yrityksen hallintoa merkittävästi ja auttaisi etenkin pieniä ja sivutoimisia yrittäjiä suoriutumaan velvoitteistaan.

Edustaja Sari Tanuksen lakialoitteessa esitetään muutettavaksi vammaisetuuksista annettua lakia niin, että keliaakikoiden ruokavaliokorvaus otetaan takaisin käyttöön. Keliaakikorvaus olisi 31 euroa kuukaudessa ja sitä voitaisiin maksaa samanaikaisesti vammaistuen tai hoitotuen kanssa.

Arvoisa puhemies! Edustaja Antero Laukkasen lakialoitteessa esitetään muutosta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin siten, että muun kuin kunnan järjestämästä perusopetuksesta maksettavaa valtionosuuden kotikuntakorvausta korotetaan niin, että se maksettaisiin täysmääräisenä kaikille opetuksenjärjestäjille. Tällä hetkellä perusopetuksen rahoituksen epätasa-arvo on merkittävä, koska lisäksi kunnilla on mahdollisuus panostaa perusopetukseen myös kunnallisverotuottoja, joita muilla opetuksenjärjestäjillä ei ole käytössään.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Arvoisa puhemies! Suomalaisten syntyvyys on ollut pitkään ennätysalhaista. Pitkän aikavälin syntyvyyden laskun trendi ei ole kadonnut mihinkään, vaikka kuluvan vuoden aikana nähtiin pieniä positiivisia merkkejä. Edustaja Tanuksen aloitteessa lapsilisälain 7 §:n muuttamiseksi esitetään lapsilisien tasokorotusta 10 eurolla kuukaudessa. Tasokorotus tehtäisiin kaikkiin lapsilisiin perheen lapsimäärästä riippumatta.

Edustaja Päivi Räsänen lakialoitteessa 43 tuloverolain 92 §:n muuttamiseksi ehdotetaan, että omaishoidon tuki lisätään verovapaisiin sosiaalietuuksiin. Omaishoito on yhteiskunnallisesti taloudellisin ja usein sekä hoidettavalle että hoitajalle inhimillisin ja paras hoitomuoto. Tutkimuksen mukaan omaishoitajien tekemän työn laskennallinen arvo oli vuonna 2013 yhteensä noin 1,7 miljardia euroa. Omaishoidon tukemisen tulee olla yksi keskeisimmistä laitoshoidon vähentämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Omaishoidon tuen verovapaus helpottaisi myös merkittävästi omaishoitajan ja hoidettavan toimeentuloa ja toisi omaishoidon useamman ulottuville.

Arvoisa puhemies! Syksyn aikana suomalaisten polttoainekustannukset ovat lisääntyneet merkittävästi. Hinnannousu aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia myös kuljetusallalle ja tätä kautta myös muihin kuluttajahintoihin. Hallituksen tekemä veronkorotus nosti dieselin ja bensiinin hintoja yleisesti 6–7 senttiä litralta. Polttoaineveron korotus ja polttoaineiden hinnannousu iskevät suoraan Suomen vientiteollisuuteen ja kuljetusyrittäjiin. Edustaja Laukkasen lakialoitteessa esitetään, että hallituksen päätöksellä viime vuoden elokuussa voimaan tullut polttoaineveron korotus perutaan ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liite muutetaan vastaamaan aiemmin voimassa olleen liitteen sisältöä.

Arvoisa puhemies! KD ei ole unohtanut terapiatakuuta. Onko hallitus? Päivi Räsänen lakialoitteessa numero 45 ehdotetaan, että Terapiatakuu-kansalaisaloitteessa esitetyn mukaisesti mielenterveyslakiin ja terveydenhuoltolakiin tehdään lisäykset ja muutokset, joilla taataan, että lyhytpsykoterapiaa ja muita psykososiaalisia lyhytinterventioita olisi tarjolla kaikille ikäluokille. Mielenterveyden häiriöihin ei tällä hetkellä saa apua, ja tilanteet pääsevät kriisiytymään. Ajoissa saatu apu mielenterveyden häiriöihin säästää niin inhimillisiä kuin taloudellisiakin kustannuksia.

Arvoisa puhemies! Lakialoitteessa laiksi tuloverolain 95 §:n muuttamisesta esitetään, että oikeus vähentää työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut täysmääräisenä tulonhankkimisvähennyksenä muutetaan siten, että jäsenmaksuista puolet olisi vähennyskelpoista. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat tulonhankkimisesta johtuneita menoja. Kyseiset maksut saadaan vähentää palkkatulosta täysimääräisinä, eikä niihin sovelleta tulonhankkimisvähennyksen 750 euron rajaa. Ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuus on vaikeasti ymmärrettävä jäänne menneiltä ajoilta. Muidenkaan yleishyödyllisten järjestöjen jäsenillä ei ole oikeutta vähentää jäsenmaksujaan verotuksessa. Lisäksi eräillä ammattiliitoilla on omistuksia, joilla ne toimivat vapailla markkinoilla yritysmäisesti. Verotulojen kasvu vähennyksen puolittamisesta on noin 90 miljoonaa euroa.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Suomen työttömyysaste on korkea, ja erityisesti matalapalkka-aloja vaivaa työvoimapula. Työmarkkinoilla on laajan tukiviidakon luomia kannustinloukkuja, jotka tekevät työttömän hakeutumisesta osa-aikaiseen matalapalkkaiseen työhön usein kannattamatonta. Työn vastaanottamisesta on tehtävä kannattavampaa.

Koronapandemian aikana työttömyysetuuden suojaosaa on korotettu väliaikaisesti aloitteen ehdotusta vastaavalla tavalla. Hallituksen esityksessä 120 todetaan, ettei väliaikaisen korotuksen vaikutuksia ole näin lyhyellä aikavälillä ehditty arvioida luotettavasti. Edusta-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

ja Sari Essayahin lakialoitteessa työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta esitetään työttömyysetuuden suojaosaa korotettavaksi pysyvästi 500 euroon kuukauden sovitte-
telujakson aikana ja 465 euroon neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovitte-
telujakson aikana. Ehdotettu muutos kannustaa aktiivisuuteen silloinkin kun koko-aikaista työtä ei ole tarjolla. Työttömyysetuuden korotettu suojaosa mahdollistaa työttömille tulotason parantamisen työtä tekemällä ja toisaalta antaa mahdollisuuden pitää yllä työelämäkontaktia ja osaa-
mista koko-aikaista työtä etsittäessä. Tutkimusten mukaan työttömyysjakson aikana työs-
kentelevät työllistyvät todennäköisemmin koko-aikaisesti kuin yhtä kauan kokonaan työt-
tömänä olleet. Samalla ehdotettu muutos tuo työttömät nykyistä paremmin potentiaaliseksi
työvoimaksi osa-aikaisiin töihin aloilla, jotka kärsivät työvoimapulasta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. Meni hyvin alle kymmeneen minuuttiin. — Edustaja Räsänen, olkaa hyvä. [Päivi Räsänen: Arvoisa puhemies, oliko tämä seitsemän minuuttia?] — Seitsemän.

17.26 Päivi Räsänen kd: Kiitos, herra puhemies! Edustaja Östman erittäin hyvin ja kattavasti esitteli jo tässä nämä lakialoitteemme, jotka liittyvät kristillisdemokraattisen edus-
kuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin, mutta haluan muutamien aloitteiden osalta hiukan sy-
ventää vielä perusteluja, miksi pidämme nyt erittäin tärkeänä, että näitä lakialoitteita käsi-
teltäisiin vakavasti ja saataisiin nämä myös toteutumaan.

Tämä edustaja Sari Tanuksen aloite, jossa ehdotetaan, että keliakiakorvaus jälleen saa-
tettaisiin voimaan ja se olisi jatkossa 31 euroa kuukaudessa, on aloite, joka on ymmärtääk-
seni saanut eduskunnassakin paljon tukea. Hallitushan poisti vuoden 2016 alusta tämän
korvauksen. Arvion mukaan meillä on noin 38 500 keliakiaa sairastavaa henkilöä, joilla
sairaus on diagnosoitu — todennäköisesti tämän lisäksi on myös diagnosoimattomia kelia-
kiapotilaita. Vuoden 2019 hintaselvityksen mukaan keliakian hoidon kustannukset ovat 59
euroa kuukaudessa eli 708 euroa vuodessa, mikä johtuu siitä, että tämä ruokavaliohoito ke-
liakiapotilailla on kalliimpaa kuin normaalisti. Keliakiahan on autoimmuunisairaus. Usei-
siin tämänkaltaisiin sairauksiin on olemassa lääkehoito, jota yhteiskunta tukee lääkkeiden
erityiskorvauksella, mutta keliakikon ainoa lääke on ehdottoman tarkka gluteeniton ruo-
kavalio, minkä vuoksi se mielestämme tulisi rinnastaa lääkärin määräämään lääkehoitoon,
ja sen vuoksi myös nämä ruokavaliokorvaukset olisivat oikeudenmukaisia. Keliakia on
myös perinnöllinen tauti, mikä tarkoittaa sitä, että joissakin perheissä voi olla useitakin tätä
samaa tautia sairastavia, jolloin nämä ruokalaskut vielä kertaantuvat ja tulevat entistä kal-
liimmaksi. Sen vuoksi olisi tärkeää, että oikeudenmukaisuuden vuoksi ja tietenkin myös
näiden perheiden toimeentulon vuoksi tämä korvaus palautettaisiin.

Sitten, arvoisa puhemies, myös tämä lakialoite laiksi lapsilisälain muuttamisesta on
edustaja Sari Tanuksen nimissä, joka ei tänne tänään päässyt näitä esittelemään. Ehdotam-
me siis, että lapsilisiin tehtäisiin pienehkö tasokorotus, 10 euroa kuukaudessa, jolla kuiten-
kin olisi merkitystä ja ennen muuta myönteinen viesti lapsiperheille, että yhteiskunta ha-
luaa korjata tätä lapsilisän reaaliarvoa. Lapsilisä on keskeinen keino tukea lapsiperheitä, ja
lapsiperheiden perusturvan taso on jäänyt jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä. SOS-
TEn tekemän selvityksen mukaan lapsilisien reaaliarvo on laskenut niin, että lapsilisiä pi-
täisi korottaa peräti 47—68 prosenttia tämän vuoden tasosta, jotta päästäisiin vuoden 1994
reaalitasolle. No, tämä kristillisdemokraattien ehdotus tarkoittaisi vuositasolla keskimää-
rin 120 euron lisätuloa jokaista lasta kohti, ja se lisäisi lapsilisämenoja 115 miljoonalla eu-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

rolla. Ja tämä sisältyy tähän meidän tasapainotettuun vaihtoehtobudjettiimme, joka julkistetaan myöhemmin.

Sitten haluan, arvoisa puhemies, kun täällä ei edustaja Antero Laukkanen ole paikalla, nostaa esiin myös tämän hänen tärkeän lakialoitteensa eli lakialoitteen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta, joka koskee siis perusopetusta niin, että muun kuin kunnan järjestämästä perusopetuksesta maksettavan valtionosuuden kotikuntakorvausta korotettaisiin täysimääräiseen 100 prosenttiin. Tällä hetkellä kunnalliseksi opetuksen järjestäjälle korvataan siis 100 prosenttia mutta rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, esimerkiksi nyt vaikkapa kristillisille kouluille, 94 prosenttia. Silloinhan, kun kristillisdemokraatit olivat hallituksessa, tätä prosenttia korotettiin, mutta valitettavasti ei päästy ihan siihen 100 prosenttiin, mikä on ollut puolueemme tavoite ja eduskuntaryhmämme tavoite, koska perusperiaatteena tulee olla se, että perusopetus on kaikille maksutonta. Sivistysvaliokuntahan edellytti jo vuonna 2014 lausunnossaan oikeudenmukaista, järjestäjätahosta riippumatonta rahoitusta perusopetukselle. Vastaavasti vuonna 2018 annetussa sivistysvaliokunnan lausunnossa todetaan, että ”valiokunnan asiantuntijakuulemisessa ehdotettiin kotikuntakorvauksen muuttamista yhdenvertaiseksi kaikille perusopetuksen oppilaille siten, että se olisi kaikille opetuksen järjestäjille samantasoinen”. Ja sitten valiokunta lausunnossa katsoi, että koska on epäselvää, mitä edellä mainittu kuntien yksityisiä järjestäjiä laajempi vastuu pitää sisällään, millaisiin laskelmiin juuri tuo 6 prosentin vähennys perustuu, niin valtioneuvoston olisi hyvä selvittää asia ja ryhtyä sitten tarvittaessa toimenpiteisiin. Tämän ehdotuksen kustannus olisi arviolta 10 miljoonaa euroa, ja tämä sisältyy siis vaihtoehtobudjettiin.

Arvoisa puhemies! Koska aikani alkaa loppua, niin otan vielä tuolta paikaltani yhden puheenvuoron, jossa esittelen näitä omissa nimissäni olevia lakialoitteita.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

17.33 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Räsänen näytti tässä esimerkkiä nöyryydestä, kun esitteli kaikkien muitten nimissä olevat aloitteet, mutta omat aloitteet jäivät vielä sitten tuohon seuraavaan puheenvuoroon.

Arvoisa puhemies! Meillä todellakin on tässä nyt ryppäänä näitä kristillisdemokraattien lakialoitteita, jotka liittyvät meidän tasapainotettuun vaihtoehtobudjettiimme, joka tullaan sitten myöhemmin täällä kokonaisuudessaan esittelemään. Tärkeää on saada nämä lakialoitteet nyt tuonne valiokuntiin, kun niitä tällä hetkellä sitten budjettilakien yhteydessä käsitellään.

Arvoisa puhemies! Esittelen tässä ensinnäkin omissa nimissäni olevan aloitteen työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta. Tässä on tarkoituksena siis tätä työttömyysetuuden suojaosaa korottaa pysyvästi 500 euroon kuukauden sovittelujakson aikana ja 465 euroon neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana. Nythän meillä on ollut covidin takia tällainen poikkeuksellinen ajanjakso, tämän vuoden loppuun saakka voimassa oleva poikkeuslakiajanjakso, jonka ajaksi tätä suojaosaa on korotettu, ja kristillisdemokraatit näkevät tärkeänä, että tätä edelleenkin jatkettaisiin, koska tämä ajankohta nyt on aika lyhyt arvioida, kuinka paljon on ollut hyötyä sitten siitä, että tätä suojaosuutta on korotettu.

Kaiken kaikkiaanhan tämä suojaosuuden korottaminen on sillä tavalla tärkeää, että se on yksi keskeisimmistä keinoista purkaa näitä niin sanottuja kannustinloukkuja, jotka tekevät

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

siis työttömän hakeutumisesta esimerkiksi osa-aikaiseen tai lyhytaikaiseen työhön usein kannattamatonta.

Kaiken kaikkiaan meidän pitäisi Suomessa saada työn vastaanottamisesta aina kannattavaa. Meillä on menossa tämä sosiaaliturvan kokonaisuudistusta pohtiva parlamentaarinen työryhmä, jossa itsekin saan olla mukana, mutta on aivan selvää, että tuosta työryhmästä ei kyllä nyt vielä tänä eikä ensi vuonna ole tuloksia tulossa, joten on tärkeää, että näitä asioita voidaan myöskin muuttaa laki kerrallansa ja etuus kerrallansa ja katsoa, mitkä ovat kunkin etuuden kohdalla ne kaikkein hankalimmat ja kannustinloukkuja luovat elementit.

Tästä kristillisdemokraattien aloitteesta voi todeta myös sen, että meidän puoluekokouksessa tätä aloitetta olivat ajamassa nimenomaan KD Nuoret, ja he lähtivät katsomaan, mitä Saksassa on tapahtunut työn vastaanottamisen kannattavuuden parantamiseksi. Sielähän on tehty nämä kuuluisat Hartz-reformit työmarkkinoilla, ja siellä on puhuttu näistä niin sanotuista ”minijobeista”, joille on tietyllä tavalla tullut myös vähän sellaista huonoa mainetta, koska minijobeja on ehkä verrattu siihen, että ihmisillä olisi kokoaikainen työ, mutta mielestäni tämäntyyppisiä minijobeja pitäisi verrata siihen, onko ihminen sitten kokonaan työttömänä, ja ajatella se sellaisena reittinä työmarkkinoille, että on totta kai parempi, että saa sitä työkokemusta ja pääsee työnsyrjään kiinni ja sitä kautta sitten pääsee mahdollisesti työllistymään kokoaikaiseen työhön myöhemmin. Pidän sitä tärkeänä nimenomaan tästä näkökulmasta, että sellaisilla henkilöillä, joilla on riski syrjäytyä työmarkkinoilta, olisi myöskin sitten reitti sinne työmarkkina.

Arvoisa puhemies! Toisena nostan vielä esille edustajan Laukkasen lakialoitteen laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta. Tämä hallituksen esitys on tällä hetkellä valtiovarainvaliokunnassa, ja sen vaikutushan on tälle vuodellekin yli 100 miljoonaa euroa, joka siis lisää kansalaisten kustannuksia, kun on kyse liikkumisesta. Tämä lähtee siitä, että silloin heti hallituskauden alussa tehtiin tämä energiaverojen korotus, 250 miljoonaa euroa, joka nyt sitten tämän hallituskauden aikana ikään kuin joka vuodelle tuo sen oman korotustasonsa. Kristillisdemokraatit ovat tehneet loogisesti jokaisena vuonna esityksen, jolla sitten olemme halunneet esittää, että aina sen kunkin vuoden osuuden alentaissimme vaihtoehtobudjetissa, ja sitä kautta haluamme kertoa sen, että tässä tilanteessa niin liikkumisen, asumisen kuin myöskin työvoiman kustannuksia meillä Suomessa ei pitäisi missään nimessä lähteä korottamaan. Tuossa kun oli debattia lisätalousarviosta, siinä yhteydessä kysyinkin valtiovarainministeriltä, olisiko mahdollista nyt tässä suhdannetilanteessa, kun on odotettavissa, että tämä kasvukausi on aika lyhyt pyrähdys, jotta me saataisiin sitä kestävämpää kasvua aikaiseksi, lisätä kansalaisten ostovoimaa sitä kautta, että esimerkiksi näitä korotuksia, mitkä ovat tulleet liikkumiseen, asumiseen ja työntekoon, sitten verovähennyksellä kompensoitaisiin. Tulisi sitten tuloverovähennys, jolla voitaisiin kompensoida näitä nimenomaan tässä hallituskauden loppuvaiheessa, jolloinka olisi mahdollista saada tätä kasvua jatkumaan myöskin tästä eteenpäin.

Tämä on kuitenkin, jos katsotaan tätä Suomen talouden tilannetta — kehys on rikottu, ja velkaa tulevallekin vuodelle ollaan ottamassa miljarditolkulla — tosi huolestuttavaa, että meillä nyt se 75 prosentin työllisyysaste, mitä tavoitellaan, ei enää riitäkään tasapainottamaan valtiontaloutta, koska se tasapaino on sitten muuten heittänyt. Elikkä nyt tarvitaan jo sitten korkeampia työllisyysasteita ja pitäisi päästä sinne 78 prosenttiin, joten tässä joudutaan koko ajan ikään kuin kirittämään, että pystyisimme tätä vastuullista talouspolitiikkaa valtiontaloudessa harjoittamaan.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Arvoisa puhemies! Vielä ihan viimeisenä muistutan tästä Peter Östmanin lakialoitteesta — jonka hän taisi kyllä lyhkäisesti esitellä — joka liittyy siis tähän arvonlisäveron alarajan korottamiseen 20 000 euroon nykyisestä 15 000 eurosta. Oli tosiaankin hyvä, että Suomessa pystyttiin tekemään se korotus. Meillähän pitkään oli tämä alaraja siellä kahdeksassa- ja puolessatuhannessa eurossa, ja se oli, tai sanotaan, että onhan se vieläkin aika erikoinen tilanne, kun verrataan noin eurooppalaisittain: monissa muissa EU-jäsenmaissa nämä alarajat ovat huomattavan paljon korkeampia. On hyvä, että on päästy sinne 15 000:een, mutta meillä on vielä pitkä matka muun muassa esimerkiksi Ranskan ja nyt jo brexitin kautta unionista poistuneen Ison-Britannian alarajoihin, jotka pyörivät siellä 80 000—90 000:n hujakoissa.

Arvoisa puhemies! Tällä on tarkoitus parantaa myöskin sitä työllisyyttä, parantaa pienyrittäjien [Puhemies koputtaa] ja erityisesti käsityövaltaisten yrittäjien tilannetta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

17.40 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Miksi nyt tulin tänne puhumaan, niin tuosta edustaja Laukkasen tekemästä lakialoitteesta polttoaineiden valmisteveron korotuksen perumisesta — sitähan se käytännössä on — halusin sanoa muutaman sanan. Ehdottomasti tuen sitä ja pidän sitä hyvänä.

Suomessa on polttoaineen hinta niin korkealla, että sain tänään eräältä eteläpohjalaiselta naiselta tästä viestiä, ja tekisi mieli se lukea tässä, mutta se ei ole enää oikein painokelpoista tekstiä. Ihmiset alkavat olla aika väsyneitä tähän polttoaineen hintaan. Se vie suuren osan heidän ostovoimastaan, ja tästä on tullut useita eri yhteydenottoja. Useampi on tullut semmoisilta henkilöiltä, jotka työskentelevät vanhustenhuollossa sillä tavalla, että he yöllä kiertävät niiden vanhusten luona, jotka asuvat kotona. He käyvät antamassa lääkkeitä ja kääntämässä ja auttamassa heitä, ja heistä suuri osa kokee niin, että he eivät saa enää tällä kilometrikorvauksella, kun he omalla autollaan kiertävät, edes polttoainekuluja peittoon. Tämä polttoaineen veronkorotus, minkä hallitus on tehnyt, pitäisi perua. Toinen vaihtoehto varmasti on se, että lähdetään nostamaan näitä kilometrikorvauksia, joita heille maksetaan.

Toinen ryhmä, jolta on tullut tämä, on semmoiset toiminimiyritykset, jotka ajavat omalla autollaan. He eivät saa, jos oikein muistan, vähentää kuluina muuta kuin puolet tästä kilometrikorvauksesta.

Tämä korkea polttoaineen hinta muodostaa kannustinloukun jo itsessään, eliikka työnteke ei enää välttämättä kannata, jos on pitkä työmatka tai semmoinen työ, jossa työt tehdään eri paikkakunnilla ja tulee runsaasti kilometrejä. Tunnen erään henkilön, joka totesi tämän, ja hän kertoi, että heidän elämäntilanteessaan hänelle jää 80 euroa vähemmän kuukaudessa käteen kun hän on kortistossa kuin jos hän tekisi töitä, kun ottaa nämä polttoainekulut huomioon.

Lapissa, pitkien välimatkojen maakunnassa, tämä on ihan kohtuuton, tämä polttoaineen hinta. Uskon, että kannustaisi ihmisiä kulkemaan pitempiä matkoja ja ottamaan töitä kauempaa vastaan, jos polttoaineen hinta olisi halvempi, ja pidän tätä edustaja Laukkasen aloitetta oikein hyvänä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

17.44 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Hallitus korotti polttoaineiden veroja, mutta nyt on tehty harvinaisen hyvä aloite, jossa tosiaan esitetään, että nämä polttoaineiden veron korotukset peruttaisiin. Ja se olisikin aivan älyttömän hyvä asia, että ne peruttaisiin, koska onhan nyt selvä asia, että Suomi kulkee kuitenkin kumipyörillä. Suomessa kulkevat tavarat kumipyörillä, eivät mene rautatiet joka paikkaan, eivätkä metrot eikä muut, vaan se kulkee kumipyörillä, ja nimenomaan se vaikuttaa tavaroihin tai henkilöliikenteeseen. On se niin järkyttävää nähdä, että esimerkiksi energiaa ja muuta tuodaan nyt ulkomailta, ulkomaisilla rekoilla ehkä ajetaankin, totta kai, ja ulkomaisilla polttoaineilla, niin jotenkin tuntuu kummalliselta, että nyt tämä raha ja kaikki vyöryy tuonne muualle maailmaan, kun meidän pitäisi nimenomaan suosia suomalaista ja kotimaista juttua. Ja nimenomaan tämä polttoaineiden veronkorotus, minkä hallitus teki, oli paha virhe, mutta nyt se on mahdollista perua, kun tällainen aloite on tehty, niin että eiköhän hallituksen kannattaisi nyt tähän ottautua.

Sitten kun katsoo tänne nettiin, niin tästähän on tehty tällainen kansalaisaloitekin, vastaava asia polttoaineiden veron kohtuullistamisesta, ja sen on allekirjoittanut 95 000 ihmistä, melkein 96 000 ihmistä. Eihän niin moni ihminen voi olla väärässä. Kyllä ehdottomasti tämä polttoaineiden veronkorotus tulee välittömästi perua.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen.

17.46 Päivi Räsänen kd: Kiitos, herra puhemies! Ja kiitän samalla puhemiehistöä tästä joustavasta käsittelytavasta.

Kiitän myös perussuomalaisten edustajia Reijosta ja Mäenpäästä polttoaineiden veroa koskevan lakialoitteen tukemisesta, ja toivottavasti sille löytyy myös laajempaa tukea. Kyllähän todellakin polttoaineiden veron korotus ja polttoaineiden hinnannousu iskevät suoraan Suomen vientiteollisuuteen ja kuljetusyrityksiin. Ja lisäksi, aivan niin kuin täällä on todettu, nämä lisääntyneet polttoainekulut koskettavat ihan erityisesti maaseudun työssäkäyviä ihmisiä ja sitten toki vähätuloisia ihmisiä — ja monia muitakin ne harmittavat.

Puhemies! Haluan hiukan syvemmin esitellä lakialoitettani omaishoidon tuen saamisesta verovapaaksi sosiaalietuudeksi. Tähän on eduskuntaryhmämme ja puolueemme pitkään yrittänyt vaikuttaa, jotta siihen suuntaan voitaisiin edetä. Omaishoidon tuen vähimmäismäärä vuonna 2020 oli 408 euroa ja 9 senttiä kuukaudessa. Kyseessä on pieni etuus, ja kyllä monia omaishoitajia, jotka aika usein ovat vielä itsekkin iäkkäitä eläkeläisiä, ihmetyttää se, että tästä pienestä tuesta vielä joutuu veron maksamaan.

Omaishoidon tukemisen tulisi olla yksi keskeisimmistä laitoshoidon vähentämiseen tähtäävistä toimenpiteistä, ja nyt kun elämme aikaa, jolloin hoivavelka varsinkin tämän koronapandemian jälkeen on kasvanut ja meillä on maassa hoitajapula, joka uhkaa kärjistyä vielä tulevana vuosina, meillä ei ole varaa ikään kuin päästää irti näistä omaishoitajista, jotka nyt tekevät arvokasta työtä. Eli omaishoitoa ja omaishoitajia tulisi aivan erityisellä tavalla tänä aikana tukea, jotta he jaksaisivat ja jotta he motivoituisivat tätä arvokasta työtään tekemään.

Omaishoidon tuen kokonaiskustannukset olivat viimeisen arvion mukaan 450 miljoonaa euroa vuositasolla, mutta omaishoitajien tekemän työn laskennallinen arvo tutkimusten mukaan on noin 1,7 miljardia euroa. Omaishoito on yhteiskunnallisesti taloudellisin ja usein myös sekä hoidettavalle että hoitajalle inhimillisin ja paras hoitomuoto. Hoitajalle

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

maksettava vähimmäispalkkio on kuitenkin alhainen eikä vastaa työn vaativuutta ja työn sitovuutta.

Samalla muistutan siitä, että omaishoito on kokonaisuus ja omaishoidon tuki on kokonaisuus, josta tämä rahallinen korvaus on vain osa. Usein omaishoitajan kannalta ne muut tukimuodot, samoin kuin omaishoitajan mahdollisuus pitää vapaita ja mahdollisuus saada myös omaishoidettava aina välillä intervallipaikalle hoitoon, ovat erittäin tärkeitä jaksamisen kannalta. Ja nyt korona-aikana erityisesti omaishoitajat ovat olleet lujilla sen takia, että monesti tämmöistä päivätoimintaa samoin kuin näitä intervallihoidoja on vähennetty.

Sitten, arvoisa puhemies, tämä toinen nimissäni oleva aloite koskee mielenterveyslakia, ja siinä ehdotetaan, että Terapiatakuu-kansalaisaloitteessa esitetyn mukaisesti lisättäisiin nämä uudet momentit mielenterveyslakiin.

Mielenterveyspalveluiden tarve on kasvanut ja toisaalta samanaikaisesti saatavuus heikentynyt. Tällä hetkellä todellakaan mielenterveyden häiriöihin ei saa riittävästi apua, tilanteet pääsevät kriisiytymään, pääsevät liian pitkälle. Ajoissa annettu matalan kynnyksen mielenterveystuki säästäisi niin inhimillisiä kuin taloudellisia kustannuksia. Sen avulla voitaisiin ehkäistä esimerkiksi työkyvyn ja opiskelukyvyn menetyksiä, mutta näitä tehokkaita, tutkimusnäyttöön perustuvia lyhytinterventioita ei ole riittävästi tarjolla julkisissa mielenterveyspalveluissa. Kuitenkin on todettu, että näillä voidaan ongelmiin tarttua ja vaikuttaa ajoissa.

Tässä on kysymys nimenomaan sentyyppisistä julkisessa terveydenhuollossa annettavista lyhytpsykoterapioista ja muista psykososiaalisista lyhytinterventioista, jotka olisivat tarjolla kaikille ikäluokille, kaikissa mielenterveyden ongelmissa ja joka puolella maatamme. Niihin ei tarvittaisi erikoislääkärin antamaa diagnoosia, ei tarvittaisi lähetettä, eli kysymys olisi juuri näistä matalan kynnyksen palveluista, joihin päästäisiin helposti, ja tätä hoitoa voisivat antaa mielenterveystyötä tekevät terveyskeskuksen ammattilaiset.

Tästähän on paljon täällä eduskunnassakin käyty keskustelua, ja tällä omalla aloitteellamme haluamme tätä olla vauhdittamassa ja siten myös edistämässä kansalaisten tasa-arvoa, koska tällä hetkellä mielenterveyden ongelmat eriarvoistavat kansalaisia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

17.53 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tässä on nyt useampia lakialoitteita käsittelyssä ja muun muassa semmoinen lakialoite, missä käsitellään valtionosuuksia ja niiden muuttamista. Kyse on ilmeisesti nyt siitä, että kun valtio antaa näitä osuuksia, niin se antaa kunnille näitä osuuksia. Mutta tämä systeemi on vähän ihmeellinen: monessa kunnassakaan ei oikein tiedetä, mihin nämä perustuvat, millä perusteella näitä avustuksia ja apuja saadaan.

Ihmettelen yleensäkin, että jos vaikka verrataan, että minä menen kauppaan ja minä ostan sieltä vaikka leipää ja karamellia, niin minä saan kuitenkin sieltä: se leipä maksoi 3 euroa, karkki maksoi euron. Kuitissa näkyy, mihinkä rahat menivät ja mihinkä ne käytettiin. No, täällä valtiossa kun sitten päätetään, että annetaan kunnille vaikka rahaa omaishoitoon — kun yhdessä aloitteessa omaishoito nostettiin esille — niin annetaan rahaa omaishoitoon, summa näkyy kyllä siellä ja se, minkä verran annetaan ja minnekä menee. Mutta mitä ihmettä tapahtuukaan siinä välillä? Ne rahat eivät menekään välttämättä omaishoitoon.

Mitenkä ihmeessä voi olla semmoinen systeemi, että tässä välillä on tällainen systeemi, minnekä häviää ja missä muuttuukin tarkoitus ja kunnissa voidaan ne rahat käyttäjä jo-

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

honkin muuhun tarkoitukseen, vaikka johonkin tien ylläpitämiseen? Totta kai tietkin ovat tärkeitä, mutta kuitenkin, jos se raha johonkin annetaan, olettaisi, että se myös pitää käyttää siihen. Minusta tuntuu, että aika moni valtuutettu kunnissa ja kaupungeissa ei tiedä, että tämä systeemi on tällainen, että täällä patsastellaan, että annetaan rahaa johonkin omaishoitoon, niin kuin joku hallituskausi taaksepäin oli annettu rahaa omaishoitoon, mutta, kuinka ollakaan, sitten kun tehtiin tutkimusta ja kyseltiin kunnista, niin sitä rahaa ei oltukaan kaikissa kunnissa käytetty omaishoitoon. Miten se voi näin olla? Jotenkin Suomessa on paljon parannettavaa.

Jos miettii tulevaisuutta — tulevat nämä hyvinvointialueet — niin varsinkin sitten pitää olla aika tarkka tämän valvonnan kanssa, että ne rahat ohjautuvat oikeisiin paikkoihin ja vahditaan, että ne menevät oikeasti siihen, mihinkä on tarkoitus. Ja varsinkin tämä omaishoito on semmoinen asia, että omaishoitajilla on muutakin tekemistä kuin valvoa tällaisia asioita. He ovat niin jaksamisen äärirajoilla, että totta kai omaishoitajia pitää puolustaa ihan henkeen ja vereen. Se on tärkeää. — Kiitos.

Ensimmäinen Varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Pyritään pysymään nyt näissä lakialoitteissa. — Edustaja Räsänen.

17.55 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Joo, edustaja Reijonen sivusi tässä kahta lakialoitetta, ja tästä omaishoidon aloitteesta minä haluan vielä täsmentää sen, että koska tässä meidän aloitteessamme ei nyt mennä näiden kuntien valtionosuuksien kautta, vaan ikään kuin suoraan tälle omaishoitajalle tulisi tämä taloudellinen hyöty, eli hän saisi verovapaasti tämän omaishoidon tuen, jonka kunta maksaisi, niin sillä tavalla tämän omaishoidon aloitteen osalta ei olisi ongelmaa.

Mutta toki myös koko tätä omaishoidon tukijärjestelmää varmasti olisi hyvä kehittää niin, että kaikissa kunnissa asuvat omaistaan hoitavat ja omaishoidettavat olisivat tasavertaisessa asemassa, vähän samaan tapaan niin kuin esimerkiksi kotihoidon tukea saavat perheet.

Tältä osin toivon, että tämä verovapausaloite etenisi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

16. Lakialoite laiksi vammaisetuksista annetun lain 2 ja 14 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 40/2021 vp Sari Tanus kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

17. Lakialoite laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 41/2021 vp Antero Laukkanen kd ym.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

18. Lakialoite laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 42/2021 vp Sari Tanus kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

19. Lakialoite laiksi tuloverolain 92 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 43/2021 vp Päivi Räsänen kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

20. Lakialoite laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lakialoite LA 44/2021 vp Antero Laukkanen kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

21. Lakialoite laeiksi mielenterveyslain ja terveydenhuoltolain 27 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 45/2021 vp Päivi Räsänen kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

22. Lakialoite laiksi tuloverolain 95 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 46/2021 vp Peter Östman kd ym.

Pöytäkirja PTK 131/2021 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

23. Lakialoite laiksi työttömyysturvalain 4 luvun 5 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 47/2021 vp Sari Essayah kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 15. asiakohdassa]

24. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 11.11.2021 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.58.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen